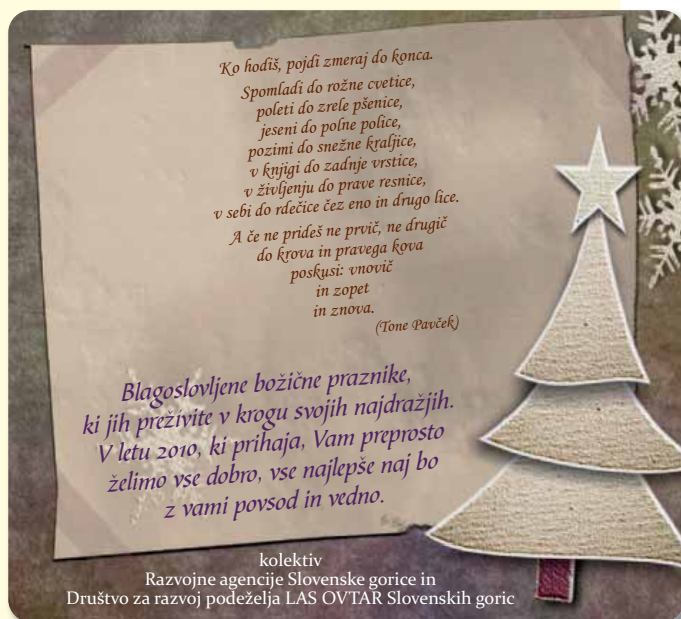

Leto 2010 naj Vas razveseli samo z dobrim!

Uživajte ob božičnih in novoletnih praznikih!

IZ VSEBINE:

- Častljiv jubilej šolstva in praznik imenovanja mesta Lenart 2

- Brez evropskih razvojnih sredstev ne bi bilo ... 4

- TBP in Prevent Halog Bogdan Šavli: zaupal sem pridnim slovenskogoriškim delavcem 7

- Samostojne občine bistveno vplivajo na svoj razvoj 11

- Mreža malih čistilnih naprav 11

- Ureditev vaškega jedra, cest in gradnja telovadnice 12

- Ovtar: skupaj za razvoj turizma; zaščitna blagovna znamka 13, 18

- Vzorna skrb za cimprano hišo 19

- Vabimo vas: prireditve do konca decembra in v januarju 2010 21

UVODNIK

Foto: Tomaž Kšela

Spoštovane bralke in bralci!

» Lokalni mediji so izjemno močno orodje za posredovanje informacij, so razumljeni kot del lokalne skupnosti, zaradi česar uživajo visoko stopnjo zaupanja lokalnega prebivalstva.«

Lokalni časopisi so pomemben medij, saj ljudi obveščajo o dogajanju na ožjem območju, zato objavljajo tudi aktualne in zanimive informacije o množici dogajanj v naših občinah, ki v velike, nacionalne medije ne najdejo poti.

Ob pomembnejših informacijah so nabor lokalnih zanimivosti, prispevkov o vse bolj živahnih dogajanjih in nenazadnje zapisov trajnih vrednosti, predvsem na področju bogate kulturne in naravne dediščine.

Ravno to bi Vam želeli v širši obliki predstaviti in dati v branje z novo obliko in dodano vsebino Ovtarjevih novic, s katerimi smo začeli informirati člane Društva za razvoj podeželja LAS OVTAR Slovenskih goric v manjši nakladi in manjšem obsegu v letu 2008.

Odpri želimo biti za vse ljudi; z anketo o prenosu informacij na območju UE Lenart smo ugotovili, da smo v tem delu Slovenskih goric »informatično podhranjeni«, da pogrešamo več lokalnih novic in tiskanih izdaj.

Zato smo tukaj, ne za nas, za Vas!

Prijetno branje in, seveda, naj bo to darilo v obliki boljše informacije za prihajajoče blagoslovljene božične in novoletne praznike v imenu sodelavcev Razvojnega centra Slovenske gorice.

Janja VIHER,
direktorica RASG, d.o.o., s sodelavkami

odgovorni urednik

Nov, a smel prihod med bralce!

Časopis ne bo občinski, pa tudi nadobčinski bi ga težko poimenovali. Zajemal bo iz prostora, ki mu tisti, ki smo doma na teh koncih, redno rečemo osrednji slovenskogoriški: anovski, benediški, cerkvenjaški, jurovski, lenarško-voličinski, trojiški. Včasih bo pljusnil čez! Tako kot so tudi številne naveze iz tega prostora segle vse širše, tako kot je vedno širša tudi naklonjenost do teh krajev.

Sodelavci, naš krog je odprt, bomo segali v dogodke in dogajanja, v življenje in prizadevanja, v sedanost in v dediščino in jo povezovali, v načrte; stopali bomo k posameznikom in v skupine, pa naj nosijo takšno ali drugačno barvo in predznak, naj jim je pripisan takšen ali drugačen namen.

Nov slovenskogoriški časopis si že v zamisli prizadeva biti širok in uravnotežen; neodvisen, a povezan s hotenji za jasnejše minulo, razpoznavnejši zdaj in obetavnejše prihodnje.

Razprij ga boste ob koncu vsakega meseca; ne bo zmoženo vedno zapisati: včeraj, sinoči, bo pa svež, mlad in nov! Ne bo zapisal vsega, a povezan ali vzpodbudil bo kak drugačen pogled, spomnil na kaj prezrtega in obogatil kroniko posameznika in prostora. Pridružuje se hvalevrednim prizadevanjem vseh tistih, ki se trudijo na časopisnih straneh, preko radijskih valov, s televizijskim sporočilom, na spletnih straneh in še kako odgovarjati izzivom vaše radovednosti.

Ne prihajamo kot konkurenca; le obogatiti skušamo ponujeno in oplemeniti spoznano!

Pred Vami je izvod, s katerim začnemo. Za začetek segamo širše in tudi nekoliko globlje v teme, ki zgovorno odsevajo naš čas, naš prostor in naš položaj v njem in označujejo nekatere poti. V prvem dahu, seveda, nismo zmogli zajeti prav vseh. A, za to bodo tu naslednje številke ... S to pa vam voščimo: naj se vam zgodi in dogaja le dobro!

Edvard Pukšič

PRAZNIK OBČINE LENART

Častitljivi jubilej šolstva v Lenartu in praznik imenovanja mesta Lenart

Mesto Lenart je leta 1989 pridobilo pravico imenovanja kot mesto. Slednje dobro izkorišča in lahko smo pričati, da gre za hitro razvijajoče se mesto, ki želi prebivalcem ponuditi čim pestrejšo ponudbo na trgu dela, izobraževanja, športnih aktivnosti ter vsestranskega kulturnega angažiranja.

Ob obletnicah so bile številne prireditve, osrednja prireditev ob 250-letnici šolstva in 20. obletnici imenovanja mesta Lenart je bila nadvse dobro obiskana. Slovesnost, ki je potekala v telovadnici osnovne šole Lenart, je pritegnila mnoge od blizu in daleč, ki so lahko na tem slavnostnem večeru bolje spoznali zgodovino šole skozi čas.

Foto Tone

Ravnatelj šole Marjan Zdravec, je ponosno pohvalil napredek šolstva v Lenartu.

Foto Tone

Visoki gost, predsednik vlade Republike Slovenije Borut Pahor, je v svojem govoru pred nabito polno dvorano poudaril:

»Tako velik jubilej ni samo praznik za šolstvo tukaj, v tej občini, ampak in slovenskem šolstvu sploh, saj gre za 250 let prizadevanj, da se posreduje našim otrokom znanje, vzgoja in da se jih pospremi na življenjsko pot. Visoka obletnica je več kot dober znak, da je skozi vsa ta leta učiteljski kolektiv svoje poslanstvo opravil dobro. Je odlični zgled vsem sedanjim in prihodnjim generacijam učiteljev in ostalih strokovnih sodelavcev, saj izobraževanje ni le poklic, ampak je podajanje strokovnega znanja, bogatenje in socializiranje 639-tih učenk in učencev tukaj na osnovni šoli in na sosednji Osnovni šoli Voliččna.«

»Ministrstvo za šolstvo in šport je do danes k tem obnovam veliko prispevalo, k dozidavam šolskih poslopij, k osnovni šoli Lenart, telovadnici na obeh šolah in vrtca. Skupaj bo ministrstvo prispevalo nekaj manj kot 680 tisoč evrov za lenarška šolska, vzgojna in športna poslopja, kar ni malo denarja. Veliko sredstev je bilo namenjenih tudi za dozidavo in obnovo osnovne šole Sv. Jurij in Sv. Trojica ter obeh vrtcev, skupaj v vrednosti milijon 480 tisoč evrov.«

Foto Tone

Nadškof in metropolit dr. Franc Kramberger je obudil iskricke spomina na lenarško šolo, katere učenec je bil tudi sam.

Foto Tone

Podžupanja Marija Zlodej, govorila je namesto župana, ki je ostal brez glasu, je poudarila pomen šolstva tako za mesto Lenart kot tudi za okoliške kraje in obljubila tudi prihodnje sodelovanje v smislu investicij v dograditev šole oziroma vrtca.

Ne more se ravno vsako mesto, tudi večja ne, pohvaliti s tako dolgo tradicijo šolstva kot mesto Lenart. Zaradi tega je 250-letnica praznovanja šolstva v Lenartu tako pomembna za Slovenske gorice. Ta častitljiva leta šolstva so na svoji hrbtnici izkusila marsikaj; od političnih pritiskov različnih političnih sistemov, obeh svetovnih vojn, menjave držav oziroma vladavin, nasilno pomnečevanje z glavnim ciljem omadeževati in zapostaviti materni jezik, kulturo ter predvsem narodno zavest tukajšnjih prebivalcev.

Šola, kot prinašalka znanja, vrednot in kritičnosti, je pomembna za slehernega posameznika in ga v najzgodnejših letih otroštva in mladostništva pomembno osebno oblikuje. V času naših babic je bila šola edina vez med znanjem in svetom marsikaterega učenca, zato so tudi spomini na šolanje najbolj živi, občutljivi, pristni in iskreni.

Osnovna šola Lenart, ki je bila ustanovljena 1759. leta s prvimi stalnimi učiteljem Jožefom Sekolom, je v 250 letih naredila pomembne korake, skozi katere se je tudi pomembno oblikovala vloga učitelja v šoli, različni pedagoški prijemi, didaktični načrti, učne strategije ter etični standardi.

Ob tej priložnosti je osnovna šola Lenart izdala jubilejni zbornik s pomenljivim naslovom *Žive sledi*, v katerem so zajeti različni pogledi na šolstvo nekoč in danes, zgodovinski pregled šolstva, različne šolske in izvenšolske dejavnosti, udejstvovanje na kulturnem področju – skratka nazoren prikaz vpetosti šole v širši prostor Slovenskih goric, ki pušča nadvse žive sledi v ljudeh, ki so jo, ki jo in tistih, ki jo bodo še obiskovali.

Suzana Rejak Breznik

Ker je bila proslava osrednja občinska slovesnost, so prikazali film o naložbah v Lenartu in okolici v zadnjih treh letih.

OVTARJEVE NOVICE

Mesečnik Ovtarjeve novice, časopis osrednjih Slovenskih goric, izdaja Razvojnega centra Slovenske gorice. Direktorica Janja Viher.

Naslov uredništva: Ovtarjeve novice, Trg osvoboditve 9, 2230 Lenart, ovtarjeve.novice@gmail.com

Odgovorni urednik: Edvard Pukšič

Tehnični urednik: Zmagoslav Šalamun

Uredniški odbor: Edvard Pukšič, Zmagoslav Šalamun, Tomaž Kšela, Dejan Kramberger in Janja Viher

Projektna sodelavka RASG in lektoriranje: Suzana Rejak Breznik

Fotografije: Foto Tone, avtorji prispevkov, arhiv občin in RASG

Nenaročenih fotografij in rokopisov ne vračamo

Grafična priprava in tisk: Pika, Zmagoslav Šalamun, s.p., Biš 61, 2254 Trnovska vas, 23. december 2009

Naklada: 6000 izvodov

Ovtarjeve novice lahko prelistate tudi na spletu: www.rasg.si

Priznanja ob jubilejih

Občinska priznanja so prejeli podjetnik Franc Kurnik iz Spodnje Voličine, Alojz Fajdiga iz Lenarta in plesalka Maxime Emeršič. Priznanji dr. Antona Trstenjaka sta prejeli vzgojiteljica v prvi triadi OŠ Slavica Toplak in učiteljica Marjetka Malek Toplak.

Plaketo občine Lenart sta prejela Nogometni klub Lenart in Janez Kurnik iz Spodnje Voličine za prizadevnost na humanitarnem področju. Plaketo je prejel tudi Mitja Zgajner, ki dosega odmevne rezultate in dela z mladimi modelarji v OŠ Lenart.

BRONASTI LENARŠKI GRB sta prejeli Marija Ajlec iz Lenarta, dejavna pri gasilskem društvu in zvezi ter v humanitarnem delu, in vzgojiteljica Julijana Bračič z Zavrha.

SREBRNI GRB je šel v roke Stanislava Šteinbauerja iz Spodnje Voličine, dejavnega na področju gasilstva in lovstva, ter podjetnika Milana Hauptmana iz Lenarta.

ZLATI GRB pa je tokrat prejela OŠ Lenart. "V dveh stoletjih in pol svojega obstoja je pomembno vplivala na dogodke v kraju. Predvsem je kljub ponemčenju skorajda celotnega kraja vseskozi ohranila slovensko besedo. Visoko strokovno usposobljen kader odlikuje, da svoje znanje pogloblja in dopolnjuje z rednim sprotnim izobraževanjem ter ga plemeniti z izkušnjami, ki jih pridobiva ob delu z učenci. Iz njihovih vrst so izjemni modelarji, fiziki, plesalci in športniki. Svoj prispevek kraju dajejo tudi s pripravo kakovostnih prireditvev," so o šoli, ki jo letos obiskuje 434 otrok in v kateri je zaposlenih 63 delavcev, povedali v obrazložitvi.

Foto Tone

Občina Lenart je že tretjič podelila naziv ČASTNI OBČAN

Lojze Peserl je obiskoval Osnovno šolo v Jurovskem Dolu, kjer je bil član dramske in folklorne skupine. Bil je vsestransko aktiven na več področjih. Režiral je dramske igre. Poučeval je glasbeni pouk na več osnovnih šolah, kjer je vodil mladinske pevске zbornice, in sicer pri Sv. Ani, Sv. Trojici, pri Benediktu in v Jurovskem Dolu. Za delo na glasbenem področju je prejel več priznanj.

Foto Tanc

Za kulturni program so poskrbeli učenci in učitelji OŠ Lenart. Prikazali so šolo pred sto in več leti. Predstavitev so opremili tudi s fotografijami in posnetki šole nekoč in danes.

V Lenartu je leta 1970, pri Kulturnem društvu Radko Smiljan, ustanovil mešani pevski zbor. Kasneje je mnogo let vodil ženski pevski zbor, s katerim so nastopali na mnogih prireditvah v domačem in okoliških krajih. Pevski zbor je vodil še v Benediktu, v Lenartu je bil 20 let umetniški vodja Slovenskogoriškega okteta. Nastopali so na mnogih prireditvah v bližnji in daljnji okolici. Gostovali so tudi v tujini, v Avstriji, v Nemčiji na Hrvaškem in v Srbiji. Leta 1991 so peli v avdienci pri papežu Janezu Pavlu II. V zadnjem obdobju uspešno vodi vokalno skupino Pomladni zvoki, v kateri prepevajo predvsem mladi pevci.

Foto Tone

Lojze Peserl je v čustvenem in ganljivem nagovoru poudaril, da je izredno ponosen na naziv, ki ga je prejel. Vse, kar je v življenju delal in ustvaril, je dobilo največje možno priznanje.

Napisal je več pesmi, ki jih je uglasbil za ansambel in za zbor.

Pomembno je tudi njegovo glasbeno pedagoško delo. Leta 1964 je bil prvi učitelj ob ustanovitvi glasbene šole Lenart, ki je bila dislocirani oddelek Srednje glasbene in baletne šole Maribor. Z manjšo prekinitvijo je bil vodja lenarškega oddelka glasbene šole vse do upokojitve. Vodil je tudi harmonikarski orkester. Mnogi njegovi učenci so uspešno zaključili študij glasbe. Glasba je njegovo življenjsko poslanstvo.

Dejaven je tudi na literarnem področju. Zbral in zapisal je ljudske pesmi iz naših krajev z naslovom Kdo zna peti še vse te kitice. Leta 2008 je napisal knjigo Običaji - obredi in dogodki pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah. Je soavtor etnološke knjige iz naših krajev: Ljudi so gučali, ki je izšla v letu 2008.

Za življenjsko delo na področju kulture, zlasti glasbe, ohranjanja kulturne in etnološke dediščine se Lojze Peserl razglasi za častnega občana Občine Lenart, je zapisano v utemeljitvi občine Lenart.

Ovtarjeve pohvale je ovtar Dejan Kramberger podelil Lojzki Zemljič iz Lenarta in Turističnemu društvu Radehova.

Posebno priznanje pa je prejela tudi zlata maturantka Barbara Lempl.

E.P.

Ob 20-letnici mesta Lenart in 250-letnici šolstva so predali namenu mnoge pridobitve

3. novembra so predali namenu težko pričakovani Turistično informativni center, ki pomeni bistveno obogatitev promocije turistične ponudbe na območju osrednjih Slovenskih goric.

4. november je prelomni datum za Glasbeno šolo Lenart. Baletna šola se od tega dne ponša z novo dvorano, ki bo pritegnila še nove plesalce.

5. novembra je bila predana namenu Nova poslovno-industrijska cona Lenart. Z vložki gospodarstvenikov naj bi že v prvi fazi zagotovila 30 novih delovnih mest.

7. novembra so balinarji dobili novo bališče. Pridobitev bo zanesljivo spodbudila razvoj te športno-rekreacijske panoge.

Pri gasilskem domu Lenart so 9. novembra predali namenu nadstrešnico in skladišče, ki bosta lenarškim gasilcem omogočila boljše skrb za opremo.

Društvo prijateljev mladine je 11. novembra v Centru Slovenskih goric dobilo nove prostore.

CSG zagotavlja nove prireditvene prostore, med njimi tudi veliko dvorano. Po otvoritvi, ki jo prikazuje fotografija, bodo v njej najštevilčnejši obiskovalci udeleženci plesne šole.

Fotografije: Foto Tone

Uredništvo

Veliki Slovenec ali (samo) Rudolf Maister?

Letos so potekale že 24. Maistrove prireditve, v spomin na generala Maistra, ki ima neprecenljive zasluge za ohranitev tega koščka naše »kure«, ki je še kako pomembno vplival na razvoj naše dežele. Med številnimi uglednimi gosti iz vrst Slovenske vojske in lokalne politike je na Zavrhu posebej izstopal dr. France Bučar, imenovan »idejni oče slovenske democije«, saj nas je, Slovence, kar pošteno okrcal, predvsem naš (ne) odnos do pomembnega vojaka, stratega, politika in domoljuba, in nas opozoril na njegova dejanja.

Besede dr. Bučarja so mladane marsikoga streznilo ali pa mu dale povod za razmišljanje – o velikem domoljubu:

»Brez generala Maistra bi danes Slovencev kot naroda ne bilo več. Ne govorimo o naši lastni državi. Na svetu je danes na desetine narodov, ki svoje države nimajo. Vendar, brez generala Maistra bi danes verjetno lahko govorili kvečjemu o folklornih ostankih nekega ljudstva, raztresenih po različnih državah, niti ne več o narodu. Tretjino našega naroda z ozemljem vred so si prilastili Italijani. Korško smo izgubili s ponesrečenim plebiscitom, v glavnem po lastni krivdi in nerodnosti. Če ne bi bilo Maistra, bi izgubili ne samo Ma-

Foto Tone

ribor, ampak po vsej verjetnosti ves znani nemški trikot, ki je poleg Maribora obsegal tudi Ptuj in Celje. S pripadajočim ozemljem, se razume. Kaj bi od Slovenije še ostalo, si lahko predstavljate. Vsekakor nesposobno za preživetje. Še v taki Sloveniji, kot je ostala, brez Primorske in Koroške, so se porajali resni dvomi v vrstah naše kulturne in literarne elite v Ljubljani, ali ne bi bilo najbolj pametno, da se odpovemo slovenščini in se zlijemo v enoten jugoslovanski narod. V takem primeru bi bil Prešeren najbolj zgrešena stranpot v našem kulturnem in narodnem razvoju,« iz govora dr. Franceta Bučarja.

Suzana Rejak Breznik

ŽUPANI O EVROPSKIH SREDSTVIH V NALOŽBAH

Evropska sredstva v projektih šestih občin osrednjih Slovenskih goric

Brez evropskih razvojnih sredstev bi marsikatera pomembna naložba v občinah osrednjih Slovenskih goric ostala nepokrita ali pa je sploh ne bi bilo. Po večjem številu začetih in tudi že končanih pomembnih komunalnih in drugih objektov je videti, da so v podeželskih občinah pri kandidiranju za sredstva Evropske unije precej uspešni.

Evropski skladi po eni strani odpirajo možnosti tistim, ki so uspešno segli vanje, po drugi pa sprožajo nejevoljo tistih, ki niso uspeli. Mnogo je tudi namigov ali pa kar neposrednih obtožb, da pristojne slovenske službe nalogam niso dorasle. Precej je tudi razlik v uspešnosti posameznih občin.

Strukturni in kohezijski skladi, ki predstavljajo več kot 35 odstotkov celotnega proračuna EU, se uporabljajo za zmanjšanje razvojnih razlik med regijami. Najbolj znani skladi so: Evropski sklad za regionalni razvoj, Kohezijski sklad, Evropski socialni sklad in Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje. To leto proračun unije znaša 116 milijard evrov, skoraj 60 milijard evrov je namenjenih za raziskave, inovacije, zaposlovanje in programe za regionalni razvoj. V slovenskogoriških občinah brez deleža sredstev iz evropskih skladov ne bi beležili tolikšnega naložbenega zagona, kot ga.

Obiskali smo vseh šest občin na območju lenarške upravne enote

Pogled v občino Sv. Jurij v Slovenskih goricah.
Župan Peter Škrlec:

Peter Škrlec

Kar nekaj večjih naložb. Prva je izgradnja vrtca in prizidka k osnovni šoli, vredna 2 milijona 200 tisoč evrov. Bilo je zagotovljeno sofinanciranje 50% upravičenih sredstev s strani državnega proračuna oziroma Ministrstva za šolstvo in šport. Naslednja investicija, ki je tudi že končana, je bila izgradnja centralne čistilne naprave v središču občine, seveda z vsemi pripadajočimi vodi. Naložba

je bila vredna 850 tisoč evrov in tudi tu je bilo sofinanciranje s strani regionalnih razvojnih programov, se pravi kohezijskih sredstev, v višini 509 tisoč evrov. Naslednja investicija, ki jo pravkar izvajamo, začeli smo jo v 2009, končali jo bomo naslednje leto, je povezava urbanega središča z avtocesto; torej občinska cesta, ki je sofinancirana iz regionalnih razvojnih programov, evropskih sredstev v višini 420 tisoč evrov. Če strnemo te tri večje investicije, ki smo jih končali oz. so v teku, je delež državnih sredstev iz evropskih virov 1,5 milijona evrov.

Čistilna naprava; pri zasnovi in izvedbi ste gledali naprej, v občinski razvoj, v povečanje števila prebivalcev ...

Prizadevamo si, da bi število prebivalcev v občini v prihodnosti povečali, za kakšnih 300, 400 ljudi. S tem bi lahko upravičili spremljajoče zadeve od trgovine, šole, pošte.

Nova cestna povezava s svetom, ne več preko Lenarta in ne mimo Jakobskega dola, kaj bo pomenila?

Seveda je najpomembnejša skrajšana pot do avtoceste, do Maribora in potem naprej.

Centralna čistilna naprava

Občina Lenart. Izhodiščno vprašanje županu mag. Janezu Krambergerju:

Ali bi pravi investicijski zalet zmogli brez deleža evropskih sredstev?

Na to lahko odgovorim, da ne, to ne bi bilo mogoče. Samo s sredstvi občinskega proračuna nikakor ne bi mogli financirati naložb, ki so že končane ali pa so še v izvajanju.

Govorimo o zajetnih naložbenih sklopih, ki so stekli.

V teh treh letih smo uspeli pridobiti sredstva in pripraviti dokumentacijo za približno deset večjih zelo pomembnih projektov.

Eden teh je Center Slovenskih goric - CSG, zaščiten starejši trški objekt, v samem mestnem jedru, katerega smo obnovili, dodatno usposobili tudi v celoti pokrito dvorišče in zagotovili več kot 800 m² uporabnih površin za razvoj podjetništva, turizma, kulture in drugih dejavnosti, pomembnih na območju občine Lenart. Ta objekt je stal 1.127.052,00 EUR, od tega je bilo sofinancirano iz Evropskega sklada za regionalni razvoj 394.834,00 EUR (35%), s strani Službe vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko 147.892,52 EUR (13,12%) in ostalih 51,85% iz občinskega proračuna.

leži 15,46%, Benedikt v deležu 3,1% in Sv. Ana v deležu 10,88% ter ostalih 525.395,11 EUR (70,50%) iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Ta cesta je dolga 4650 m, od tega v občini Lenart 2301 m.

Modernizacija lokalne ceste Sp. Porčič - Zg. Senarska, ki jo bomo začeli graditi spomladi prihodnje leto, bo prav tako sofinancirana iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v vrednosti 852.125,00 EUR, iz državnega proračuna RS v višini 173.369,00 EUR in ostanek iz občinskega proračuna. Uredili smo skoraj vso potrebno dokumentacijo za povezavo avtocestnega priključka Sp. Senarska s staro in novo industrijsko cono v Lenartu.

Projekt daljinskega ogrevanja na lesno biomaso v Lenartu se izvaja v letošnjem letu in v letu 2010 v predvideni vrednosti 4.800.000,00 EUR, od tega bo s strani Evropske unije, iz Kohezijskega sklada in državnega proračuna RS sofinancirano do 85% upravičenih stroškov in preostanek sredstev financira podjetje EKO toplota energetika d.o.o., s katerim je občina Lenart podpisala koncesijsko pogodbo. Okrog 500 individualnih in večjih odjemalcev v Lenartu se bo priključilo na toplovod, s katerimi so večinoma tudi že podpisane pogodbe.

Glavni nosilec projekta za oskrbo SV Slovenije s pitno vodo je občina Lenart, v katerem je vključenih še ostalih 12 občin Slovenskih goric. Vrednost projekta znaša 18,5 milijona evrov, od tega delež sofinanciranja s strani Kohezijskega sklada in državnega proračuna znaša 75% upravičenih stroškov.

Izgradnja vodovodnega sistema Lenart - Voličina 3. faza z Rogoznico je predvidena v letih 2009 do 2011 v skupni vrednosti 1.680.000,00 EUR. Od tega sofinancirano s strani ESRR 1.185.675,16 EUR oz. 85% upravičenih stroškov in ostalo iz občinskega proračuna.

Rekonstrukcija kulturnega doma v Lenartu je predvidena v letu 2009 do konca avgusta

Foto Tone

Nova poslovno industrijska cona

Naslednji pomemben projekt je Nova poslovno-industrijska cona - NPIC, v kateri smo usposobili skoraj 5 ha površin za gospodarske naložbe. Zgradili smo celotno infrastrukturo: povezovalno in interno cesto s pločniki, javno razsvetlavo, kanalizacijo, električno napeljavo in telekomunikacijsko infrastrukturo. Vrednost te investicije znaša 1.248.266,55 EUR in zanj smo pridobili 664.036,00 EUR (53,20 %) sredstev iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, s strani Službe vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko 173.369,00 EUR in ostalih 32,92 % iz občinskega proračuna.

Omembe vreden je tudi projekt z nazivom Regionalni kataster gospodarske javne infrastrukture. To je projekt, v katerem smo se združile občine na podravskem območju oz. občine okoli Maribora. Projekt je vreden 817.000,00 EUR in 71 % sredstev je sofinancirani delež s strani Evropske unije.

S strani Evropske unije sta sofinancirani še dve cesti. Modernizacijo lokalne ceste Zg. Porčič - Zg. Ročica v vrednosti 745.289,00 EUR smo sofinancirale občine Lenart v de-

2010 v skupni vrednosti 1.297.497,00 EUR, od tega iz Evropskega sklada za regionalni razvoj 804.832,00 EUR, iz proračuna Ministrstva za kulturo 230.000,00 EUR in ostalo iz občinskega proračuna.

Po velikih prizadevanjih Razvojnega agencije Slovenske gorice in Društva za razvoj podeželja »LAS OVTAR Slovenskih goric« je za leta 2008 do 2010 tudi že delno pridobljenih okrog 300.000,00 EUR iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, iz programa Leader, katere aktivnosti vodi tudi Ministrstvo za kmetijstvo. Od tega samo za projekte, v katere je vključena občina Lenart v vrednosti 100.000,00 EUR: za zagon razvojne agencije kot upravljavca LAS OVTAR Slovenskih goric in TIC-a, za pozdravne table občine Lenart in revitalizacijo turistične infrastrukture jezera Komarnik.

Če vsa evropska sredstva, sofinancirana za le nekaj nanižanih projektov, seštejemo, smo v dosedanjih treh letih in v načrtovanem prihodnjem letu uspeli pridobiti na to področje okrog 20 milijonov EUR evropskega razvojnega denarja.

Naložbe v občini Sv. Ana. Župan Silvo Slaček

Prav tako nekaj naložb, ki spremenjajo podobo občine. Koliko so v pomoč evropska sredstva?

Silvo Slaček

Občina Sv. Ana že od prvih razpisov redno izkorišča sredstva iz evropskih skladov. Izvedli smo že kar nekaj projektov: Cesta Zg. Porčič – Zg. Ročica, v katero sta vključeni še občini Lenart in Benedikt. Iz kvote za Sv. Ano smo pridobili 525 tisoč evrov. Ta projekt je že zaključen in predan v uporabo. Naslednji projekt, zaključen letos, je izgradnja kulturno-turističnega centra; tudi pri tem projektu smo pridobili okrog 450 tisoč evrov iz evropskih skladov; celotna vrednost tega projekta pa je bila 685 tisoč evrov. Če te zneske seštejemo, smo iz evropskih sredstev dobili okrog 80 % upravičenih stroškov.

V prihodnjem letu tudi načrtujemo investicijo v centru Sv. Ane z ureditvijo vaškega jedra. Za sofinanciranje smo se prijaviili na razpis pri Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja. Ocenjena vrednost investicije je 445.000 EUR. Pričakujemo sofinanciranje v višini 50% upravičenih stroškov.

Pri našem pospešenem razvoju nam evropska sredstva zelo veliko pomenijo. Za manjše občine je za potrebne investicije to velika spodbuda.

Bo prihodnost podobna sedanjosti?

Trenutno imamo v izgradnji cesto med občinama Benedikt in Sv. Ana. Nosilec je Benedikt, mi smo v tem projektu samo partnerji. Naš delež je približno ena tretjina celotne investicije, ta pa znaša okrog 2 milijona evrov. S partnersko občino smo se namreč dogovorili, da vsaka občina poskrbi za sredstva za del ceste na svojem območju, odtod ena tretjina 650 000, iz EU cca. 400 tisoč evrov.

Naslednje leto imamo v načrtu razvojnih programov predvideno izgradnjo kanalizacije in čistilne naprave v naselju Lokavec; investicija je razdeljena na dve leti, 2010 in 2011. Celotna investicija bo po načrtih znašala okrog 655 tisoč evrov, iz evropskih skladov računamo na okrog 545.000 evrov, kar je okrog 80 % vrednosti celotne naložbe. Iz vsega povedanega je razvidno, da ta evropska sredstva pri predstavljenih investicijah, predvsem v komunalno infrastrukturo na območju naše občine, veliko pomenijo.

Foto Tone

Kulturno turistični center

Občina Benedikt, župan Milan Gumzar

V medijih so se pogosto pojavljale ocene, da gre za eno najhitreje razvijajočih se slovenskogoriških občin

Milan Gumzar

V zadnjih letih smo vlagali lastna sredstva in sredstva države ter smo ogromno vlagali v osnovnošolske in športne objekte; res pa je, da smo v lanskem letu skupaj z občino Sv. Ana začeli izvajati tako imenovani evropski projekt, za katerega je predračunska in zdaj tudi že končna vrednost nekaj manj kot 2 milijona evrov, in od tega smo skupaj

s Sv. Ano pridobili nekaj manj kot milijon in pol evropskih sredstev.

Evropska sredstva so v glavnem slovenska ...

Ko se pogovarjamo o evropskih sredstvih, v glavnem pozabljamo, da so evropska sredstva tako rekoč slovenska sredstva. Najprej jih je treba v evropskem proračunu zagotoviti, potem pa lahko posamezni investitorji ali država dobi ta sredstva nazaj, če imamo dobre programe. Res je, da država še ni neto plačnica, da dobimo nekaj več, kot damo tja. V zadnjih letih smo ta sredstva največ črpali za komunalno in ostalo infrastrukturo, kar ne daje nove vrednosti.

Čim prej bi morali začeti evropska sredstva ali sredstva za razvoj koristiti za nova delovna mesta oziroma za dodano vrednost. Res je, da je neka cesta in vodovod tudi dodana vrednost, a v Evropi je to osnovni standard nekega kraja ali države, mi pa moramo šele zdaj narediti tisto, kar bi morali že v preteklosti.

Sedanjost – prihodnost?

V tem trenutku je ena največjih naložb rekonstrukcija ceste Benedikt–Sv. Ana; v dveh tretjinah je končana, vendar bomo letos in prihodnje leto končali zadnjo tretjino.

Arhiv občine

Gradnja krožišča pri Benediktu

Za prihodnje obdobje pripravljamo dva projekta, ki sodita v okvir izgradnje komunalne infrastrukture za Terme Benedikt. Projekt bo vreden nad 700 tisoč evrov, računamo na 425 tisoč evrov iz kohezijskih skladov. To je glavni občinski projekt v letih 2010 in 2011. Maksimalno si prizadevamo za sredstva in

z našimi investitorji bi čim prej radi prišli do gradbenega dovoljenja za projekt Terme. Ta projekt bi želeli prijaviti v Bruslju in za razvojna sredstva RS. Če ne bomo dobili vsaj 30% nepovratnih sredstev, projekta ne bomo mogli zagnati.

Sveta Trojica, župan Darko Fras

Zajetni projekti z okoljevarstvenega vidika ...

Osebnih arhiv

Darko Fras

Možnosti za črpanje evropskih sredstev, gre predvsem za strukturne sklade in kohezijski sklad, iz katerega je moč črpati največ, seveda so. Največ možnosti imajo večji projekti, zato je treba temu ustrezno načrtovati svojo razvojno politiko.

tudi iz državnega proračuna in sicer v višini 155.342 evrov, ostalo so pa sredstva občinskega proračuna, zbrana predvsem iz namenskih sredstev, zbranih s takso za obremenjevanje okolja.

Drugi projekt, katerega smo začeli v letu 2009 in ga bomo zaključili v letu 2011, je izgradnja vodovoda in kanalizacije za območje naselja Zg. Senarska, ki gravitira k jezeru in avtocesti, terobnovo glavne ceste med križiščem v Spodnji Senarski in občinskem središčem. Ocenjena vrednost tega projekta je 816.000 evrov, od tega načrtujemo sofinanciranje Evropskega sklada za regionalni razvoj v višini 530.000 evrov.

Iz evropskih virov načrtujemo še sofinanciranje izgradnje čistilne naprave za naselje Zg. Senarska in sicer v višini 516.000 evrov od predvidenih 620.000 evrov vrednosti investicije.

Eden od projektov je izrazito usmerjen v turizem!?

Pred podpisom pogodbe je še en projekt, prav tako sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, in sicer na podlagi operativnega programa Slovenija-Madžarska.

Foto Tone

Obnovitvena dela v samostanu

V občini Sv. Trojica smo precej uspešni. Če ocenim »čez palec«, smo v tem kratkem obdobju delovanja občine v dobrih treh letih uspeli zagotoviti 1,5 do 2 milijona evrov, nekaj sredstev še nismo počrpali. Uspešno, torej.

Predvsem kandidirate z okoljevarstvenimi projekti.

Prvi projekt, ki ga že zaključujemo, je izgradnja vodovoda Zg. Porčič–Sv. Trojica, kanalizacije za naselje Sv. Trojica in del naselja Zg. Senarska ter čistilne naprave Sv. Trojica. Vrednost celotne operacije je 1.360.000 evrov, od tega je sofinanciranje iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v višini 500.000 evrov, delno je projekt sofinanciran

Sodelujemo z zelo zanimivim projektom Martinova središča in Evropska kulturna pot sv. Martina Tourskega -VIA SAVARIA; to je projekt tako imenovanega romarskega turizma Po poteh Sv. Martina Tourskega. V operaciji sodelujemo med drugim s projektom izvedbe večnamenskega protokolarno-razstavnega centra sv. Martina in sicer v kleti samostana pri Sveti Trojici. Iz projekta si obetamo koriščenje okrog 122.000 evrov evropskih sredstev in 14.000 evrov državnega sofinanciranja.

Projekt celostne turistično-informacijske podobe občine bomo financirali tudi iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, programa LEADER, in sicer v višini sofinanciranja 7.580 evrov.

Občina Cerkvenjak, župan Jože Kraner

Je slika podobna kot v drugih občinah na območju UE Lenart?

Jože Kraner

Večina slovenskih občin pospešuje svoj razvoj ne samo s proračunskimi sredstvi, katerih višina je odvisna od pobranih davkov v lokalni skupnosti, tako imenovanih lastnih prihodkov, in transference prihodkov državnega proračuna, zdaj že uveljavljene glavarine.

Mnoge občine so tudi zelo uspešne pri pridobivanju nepovratnih sredstev iz evropskih skladov, predvsem iz sklada za regionalni razvoj. Med uspešne občine na tem področju pridobivanja nepovratnih sredstev iz Evropskega sklada za regionalni razvoj sodi tudi občina Cerkvenjak.

Kaj povedo konkretne številke?

V preteklem obdobju smo v občini z dobro in strokovno pripravljenimi projekti kandi-

dirali na razpis Službe vlade za regionalni razvoj za obdobje 2007-2013. S pomočjo pridobljenih nepovratnih sredstev so tako sofinancirani projekti:

Komunalna oprema poslovno obrtne cone, vrednost investicije 1.297.214,67 in vrednost sofinanciranja ESRR 469.957 evrov.

Razširitev in posodobitev lokalne ceste Brengova-Čagona-Vitomarci-Juršinci, kjer sodelujejo tri občine; vrednost investicije znaša 1,2 mio evrov in vrednost sofinanciranja ESRR na našem območju 380.000 evrov. Dograditev čistilne naprave in izgradnja kanalizacije, vredna 1,2 milijona in vrednost sofinanciranja ESRR 470.000 evrov.

Med širše zasnovanimi projekti je oskrba SV Slovenije s pitno vodo, kjer sodelujejo vse občine UE Lenart, občine na področju Maribora, občina Gornja Radgona, Šentilj ter Kungota. Vrednost projekta je 18,5 milijonov in delež sofinanciranja s strani ESRR v višini 85%.

Projekt Regionalni kataster gospodarske javne infrastrukture, v katerem sodelujejo vse podravske občine in je njegova vrednost 817.200 evrov, znesek sofinanciranja pa znaša 578.850 evrov.

Naložb je mnogo, zato so viri različni.

V občini Cerkvenjak je kar nekaj objektov, ki so zgrajeni oz. sofinancirani tudi z drugimi viri nepovratnih sredstev resornih ministrstev. Vodovodi, kanalizacija, ceste, kulturna dvorana, rekonstrukcija zdravstvenega doma in investicija, ki je v teku, arheološki park rimskih gomilnih gribošč v Brengovi. Ocena višine nepovratnih sofinancerskih sredstev pa presega 400.000 evrov.

Poslovno-obrtna cona Cerkvenjak

OCENA O NEZADOSTNEM ČRPANJU EVROPSKIH SREDSTEV ZA OBMOČJE OSREDNJIH SLOVENSКИH GORIC NE VELJA

Peter Škrlec, Sv. Jurij

Ko smo se izdvojili iz prejšnje skupne občine, nismo dobili nobene projektne dokumentacije. Ta mora biti za evropsko sofinanciranje zelo natančno pripravljena. Potreben je bil čas in zagnano delo, ker smo začeli iz nič. Seveda je potreben tudi delež lastnih proračunskih sredstev. Za omenjene tri investicije smo pripravili dokumentacijo; res je, da je za izgradnjo vrtca in prizidka k OŠ že bila posredovana določena dokumentacija s strani prejšnje skupne občine. Za drugi dve naložbi, čistilno napravo in povezovalno avtocesto, pa smo vse pripravili v naši novi občini.

Mag. Janez Kramberger, Lenart

S strokovno podporo so mnogokrat težave, zahvaliti pa se moram uslužbencem občinske uprave, ki te projekte skrbno in zavzeto vodijo. Vladna služba za regionalni razvoj zelo pomaga in to sodelovanje potem obrabi sadove, da ta sredstva lahko črpamo. Seveda se na posameznih segmentih poslu-

žujemo tudi posameznih podjetij, ki imajo na nekaterih področjih specifična znanja. Poslužujemo se Razvojnega agencije Slovenske gorice. Generalno gledano je na tem področju veliko možnosti. Tu bi morale občine, ki imamo skupne probleme, predvsem komunalne, prizadevanja in svoje znanje združiti. Tako bi lahko bili še uspešnejši.

Veliko si obetam od domače razvojne agencije, ki bi ji v začetni fazi morali pomagati. Tukaj bi pričakoval podobno razmišljanje vodstev in županov sosednjih občin, da bi ugotovili, da je takšna strokovna podpora in pomoč za to naše območje potrebna.

Silvo Slaček, Sv. Ana

Menim, da v manjših občinah učinkovito črpamo evropska sredstva; ne puščamo neizkoriščenih sredstev in kvot, ki nam pripadajo. Podatkov, da smo kot država neučinkoviti, pa me je nekoliko strah. Menim, da gre predvsem za kritiko nekaterih državnih ustanov, ki imajo to moč, da si projekte pridobijo, kasneje pa so neučinkovite pri

pripravi dokumentacije in pri izvedbi teh projektov v življenje. Če bi država namenjala več sredstev občinam na podeželju, ki zaostajamo v razvoju, bi bil odstotek izkoriščenih evropskih sredstev večji.

Milan Gumzar, Benedikt

Župan in poslanec: Kot poslanec in župan imam mešane občutke. Res je, da nismo porabili dovolj teh sredstev, po drugi strani imamo podatek, da smo porabili več sredstev, kot jih imamo na voljo v tem obdobju. Znotraj ministrstva so bile verjetno neke težave, zaradi katerih je prišlo do zamenjave ministra. Nekateri tisti, ki s to vladno službo delajo - mi sicer z našim projektom nismo imeli nobenih težav, ne z izdajo sklepa ne s pogodbo, ne z izplačilom sredstev - imajo težave, vendar v glavnem zato, ker so projekte na lokalni ali regionalni ravni slabši pripravili ali pa so prijavitelji projekte, ki ne ustrezajo razpisnim pogojem. Morda smo bili v »državi« prepričani, da lahko delamo, kar hočemo, ali pa smo si v »državi« postavili previsoke standarde in nam zdaj ti standardi delajo težave, ko v Evropi dokazujemo pravico do koriščenja teh sredstev. Na odobru za lokalno samoupravo smo od vladne službe zahtevali, da je treba narediti posušeno in pravo analizo tako do leta 2009 kot za naprej in si naliti čistega vina, ne samo govoriti, da je sredstev dovolj in da nismo dovolj uspešni.

S stališča župana ocenjujem, da je včasih problem priti do sklepa oz. do odločbe, da lahko z nekim projektom začneš. Primer: skupaj z občino Lenart in z nekaterimi drugimi občinami vodimo projekt obnove regionalnega magistralnega vodovoda. Že dve leti pripravljamo dokumentacijo, že dve leti jo popravljamo, in ko jo popravljeno prinesemo na okoljsko ministrstvo, še vedno ugovorijo, da nam manjka neki dokument. Zdaj nisi trdno prepričan, ali so naše projektantske hiše oz. izdelovalci projektov tako neustrezno usposobljeni, da ne znajo teh projektov prav servisirati, ali pa je res to, kar sem omenil prej, da smo si v Sloveniji postavili previsoke normative.

Darko Fras, Sv. Trojica

Župan in državni svetnik: Osebnostno ocenjujem, da smo v okviru možnosti v naši občini zelo uspešni, saj smo do sedaj uspeli izkoristiti celotno kvoto sredstev, ki nam je bila na voljo, oz. so projekti v teku in bodo sredstva pridobljena, kot je to načrtovano. Kolikor vem, so podobno uspešne tudi sosednje občine v osrednjih Slovenskih gorica. To je še en dokaz več, da smo občine sposobne učinkovito izvajati tudi večje in pomembnejše razvojne projekte, seveda samo pod pogojem, da so projekti dobro

pripravljani in vodeni. Takšno stanje seveda ni v vseh občinah, saj so se mnoge znašle v težavah, predvsem zato, ker s projekti zamujajo ali pa ne dosegajo načrtovanih ciljev. Težave, ki jih zaznavamo tudi mi, so še vedno v preveč birokratiziranih postopkih črpanja sredstev in v zagotavljanju lastnega deleža, saj nimamo na voljo dovolj lastnih investicijskih sredstev za izvajanje večjega obsega investicij, možnosti zadolževanja občin pa so tudi zelo omejene. Vsaj za našo občino lahko zatrdim, da imamo na zalogi kar nekaj projektov, vendar z njimi ne moremo kandidirati za evropska sredstva, saj ne moremo zagotavljati potrebnega deleža lastnih sredstev v določenem časovnem obdobju. Za še bolj učinkovito črpanje evropskih sredstev in hitrejši razvoj bi bilo torej potrebno predvsem poenostaviti postopke in povečati investicijsko sposobnost občin.

Jože Kraner, Cerkvenjak

Naložbe v Cerkvenjaku bogatijo podoba naše občine. Vredno je poudariti, da brez dobrih projektov in programov ter strokovne ekipe občinske uprave ne bi dosegli ciljev, ki smo si jih zadali, računajoč tudi na nepovratna sredstva. Razvoj občin, oziroma posamezne občine, je odvisen tudi od povezovanja občin in sofinanciranja projektov, ki so pomembni ne le za eno samo občino, ampak za več občin, ki jih tak projekt povezuje infrastrukturno, gospodarsko ali kako drugače. Na območju občin Slovenskih goric pa tudi širše v Podravskega prostoru je kar nekaj projektov, kjer so občine našle skupen interes ter take projekte in investicije tudi sofinancirajo.

To je lahko ena od ocen uspešnosti koriščenja nepovratnih sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj. Občine v slovenskoroškem prostoru, pa tudi širše, imajo projekte in bi lahko bile še uspešnejše pri porabi oziroma investiranju. Problem nastaja na državni ravni, kjer se zatika pri razpisih posameznih ministrstev. Razpisi zamujajo ali pa, tako kot v letošnjem letu, nekateri sploh niso bili objavljeni. Po občinah pa so pripravljene projekti vključno z gradbenimi dovoljenji, ki čakajo na boljše čase, tudi v občini Cerkvenjak, evropska sredstva, namenjena Sloveniji, pa ostajajo v Evropi.

Eden najnovjših podatkov pravi, da je imela Slovenija v prvih desetih mesecih letošnjega leta do evropske blagajne le 1,3 milijona presežka. Prejemki naše države iz Bruslja so bili 315,5 milijona evrov, vplačila pa 314,2 milijona evrov.

Edvard Pukšič

Zbornik občine Sv. Ana

Zbornik Sveta Ana skozi čas predstavlja zgodovino in sedanost kraja s tehtnimi strokovnimi in znanstvenimi članki, ki predstavljajo kvalitetno izhodišče za raziskovanje preteklosti tega dela Slovenskih goric. Zbornik ponuja raznolikost bogatega in razgibanega dogajanja na tem obmejnem prostoru, v katerem so uspeli popisati veliko razgibanih in odmevnejših dogodkov iz preteklosti, ki narekujejo sedanost.

Zanimive podrobnosti o tem zborniku boste lahko prebrali v prihodnji številki Ovtarjevih novic.

POGOVOR Z »OČETOM« TBP-ja IN PREVENTA HALOGA BOGDANOM ŠAVLIJEM

Znanje in inovativno delo za dodano vrednost v proizvodnji

Med najpomembnejše »vlečne konje« gospodarskega razvoja v severovzhodni Sloveniji že vrsto let sodita tudi Tovarna bovdenov in plastike (TBP) in Prevent Halog iz Lenarta, ki sta tudi najbolj zaslužna za stabilne gospodarske in socialne razmere v osrednjih Slovenskih goricah v teh kriznih časih. To kar sta Tovarna avtomobilov in motorjev (Tam) in Mura predstavljali za Maribor oziroma Mursko Soboto, to kar predstavlja Perutnina za Ptuj, to kar predstavlja Impol za Slovensko Bistrico, to predstavljata podjetji TBP in Prevent Halog za Lenart in prebivalce občin iz osrednjih Slovenskih goric. Največ zaslug za hiter in hkrati stabilen razvoj obeh podjetij ima Bogdan Šavli s sodelavci, ki velja za »očeta« obeh podjetij. Z njim smo se pogovarjali o doseganem razvoju in perspektivah TBP-ja in Preventa Haloga, ki dajeta delo in kruh skupno blizu 1200 delavcem in njihovim družinam.

Ste odlični poznavalec razmer v tej panogi, saj v njej delate in poslujete že več desetletij. Kako ocenjujete trenutne razmere v panogi? Je kriza v avtomobilski industriji v Evropi in svetu že dosegla dno, ali se bo še poglobljala?

V času, ko sem delal v tej gospodarski panogi, sem doživel kar nekaj kriz. Ko me sprašujete, če je kriza dosegla dno ali pa se bo še poglobljala, je moj odgovor pogojen. V Evropi z razvito gospodarsko tradicijo, kjer prevladujejo lastne visoke tehnološko razvite blagovne znamke, se kriza že umirja. Če se sedaj osredotočim na avtomobilsko industrijo, kot na generator zavajanja vseh panog v svetovnem gospodarstvu, je vaša ugotovitev točna. Fizični obseg proizvodnje v avtomobilski industriji Evrope vsaj naslednjih deset let ne bo dosegel takšnega razvoja, kot ga je pred krizo. Vse to se prenaša tudi na Slovenijo. Slovensko gospodarstvo je specifično in po moji oceni premočno vezano samo na storitvene dejavnosti, s premalo blagovnimi znamkami oziroma proizvodi, ki bi nam omogočali ustvarjati višjo dodano vrednost. Tega imamo v Sloveniji premalo, zato prehajamo v preveliko odvisnost od takšnih trgov, kot jih imamo tudi mi v TBP-ju in Prevent Halogu.

Celo iz Nemčije prihajajo ocene, da so se v preteklosti morda preveč osredotočili na avtomobilsko industrijo in da bodo morali v bodoče posvetiti več pozornosti še nekaterim drugim panogam. Kako se bo po vaši presoji avtomobilska industrija razvijala po krizi?

Evropa je še zmeraj motor razvoja in kakovosti v avtomobilski industriji, vendar bo to tradicionalno vlogo s časom izgubila. Slovenska podjetja so v veliki meri posredno ali direktno vezana na avtomobilsko industrijo.

Za slovensko avtomobilsko industrijo je še pred kratkim veljalo, da je z 18 odstotki udeležena v slovenskem izvozu, s 6 odstotki in bruto domačem proizvodu, da ima 80 velikih, srednjih in malih podjetij, ki jih spremlja še več kot dvesto malih kooperantov, in da ta sektor skupno zaposluje 25.000 ljudi - in to neposredno. Posredno pa dela za avtomobilsko industrijo pri nas 100.000 zaposlenih. Vsi ti ustvarjajo 20 odstotkov celotnega slovenskega izvoza blaga in storitev. Dodana vrednost v povprečju znaša 32.500 evrov na zaposlenega. To so podatki, ki nekako sami po sebi ponujajo odgovor na vaše vprašanje.

Kakšne so po vaši presoji dolgoročne perspektive TBP-ja in Preventa Haloga?

V skupino podjetij, ki tvorijo slovensko avtomobilsko industrijo, spadata tudi TBP Tovarna bovdenov in plastike, d. d. in Prevent Halog, d. o. o. Obe družbi ustvarjata svoj prihodek izključno iz storitvene dejavnosti - proizvodnje sestavnih delov za avtomobilsko industrijo. TBP proizvaja bovden potege, ki tvorijo mehanizme za vgradnjo v avtomobile. Prevent Halog pa je proizvajalec avtomobilskega interiera, predvsem tekstilnega in usnjenelega dela avtomobilskih sedežev. Perspektiva obeh družb je vsekakor v avtomobilski industriji. Razvoj bo moral iti v smeri iskanja novih komplementarnih produktov. V obstoječo proizvodnjo pa bo potrebno vgraditi še več inovativnosti in razvojnega znanja, da se bo odvisnost od ročnega dela zniževala. To so visoke zahteve. Prepričan sem, da bomo uspešni in da bomo s tem zagotovili obstoj obeh družb in ohranili delovna mesta.

Začetki TBP-ja segajo v leto 1960, ko so v okviru Klemosa samostojno organizirali proizvodnjo drobnih kovinskih izdelkov in galanterije, ki se je postopoma razširila na izdelavo bovdenov in brizganje plastike. Leta 1992 pa je iz Klemosa zrasla nova tovarna TBP. Kdo se je pravzaprav domislil, da bi začeli izdelovati bovden, saj gre za zelo specifičen izdelek.

V letih 62 in 63 se je pričela drobna galanterijska proizvodnja. Takrat smo na doma izdelanem »stroju« iz žice navili žično spiralo in jo plastificirali. Spominjam se še nekaterih takratnih sodelavcev, ki so izdelali prve metre te spirale. To so bili Anton Vogrin, Stanko Dobaja, Slavko Štefanec. To naj bi bili prvi zametki proizvodnje bovdenov. Tudi takrat je bila že prisotna inovativ-

nost. Na pobudo Miroslava Klikiča, takratnega predstavnika Klemosa, sva se dogovorila za razvoj »sajl« za kolesa Rog. Imela sva uspeh in prodaja se je razširila na trgovine Autocenter Zagreb, Slovenija avto Ljubljana itd. Takrat sem vodil tehnični sektor Obrtnega podjetja Klemos. Industrijski način proizvodnje bovden potegov ali žičnih mehanizmov se je pričel v letu 1971, ko smo s takratnim direktorjem Klemosa Avgustom Seničarjem pristopili k partnerstvu s firmo VEBE - Küster iz ZRN. Bili smo eno od dvajsetih podjetij v takratni skupni Jugoslaviji, v katerega je vlagal tuji kapital. Sodelovanje je trajalo deset let in je bilo uspešno. V tem času smo pridobili veliko znanja in tehnološke opreme, kar nam je omogočilo, da smo vstopili v svet avtomobilске industrije. V tem času smo osvajali proizvodnjo bovden potegov za TAM, TOMOS, TAS, VW, IMV FIAT in ZASTAVO. To sta bila dva mejnika, ki sta zaznamovala pričetek proizvodnje v Lenartu.

Tretji mejnik je bil 29. 3. 1990. To je datum rojstva današnje TBP Tovarne bovdenov in plastike, d. d. Tega leta sem tudi stopil na čelo družbe TBP. Z referendumom sta se odcepila iz Klemosa tozid Klemos Küster in tozid Plastika. Združila sta se v enovito delovno organizacijo TBP Tovarna bovdenov in plastike, p. o. o., leta 1995 pa skozi proces prestrukturiranja v delniško družbo. Ta tretji mejnik TBP-ja sem oblikoval sam ter začrtal tudi politiko nadaljnega razvoja podjetja. Takrat nas je bilo v podjetju zaposlenih 184. Domala vsi so zaupali moji viziji. Vse zaposlene imam v najlepšem spominu. Ta najin razgovor ne dopušča, da bi lahko imenoval, vse, ki so mi ostali v zares lepem spominu, ker bi bil spisek predolg. Ne morem pa mimo imen svojih najbližjih sodelavcev, ki so bili soustvarjalci današnje TBP-ja. Njihova imena bodo ostala v kroniki družbe TBP zapisana z velikimi črkami. O doprinosu vsakega izmed njih bi lahko veliko povedal, vendar mi

bila gospodarsko najbolj prizadeta. Padle so vse velike tovarne. Mnogo ljudi se je obračalo na mene za pomoč pri iskanju zaposlitve. Iskal sem možnosti, kako razširiti proizvodnjo v TBP-ju in s tem odpirati nova delovna mesta.

Bogdan Šavli, ki velja za »očeta TBP-ja in Preventa Haloga, je dolgo vrsto let vodil obe podjetji, v katerih je tudi eden izmed delničarjev. V letu 2007 je sprejel nagrado Gospodarske zbornice Slovenije za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke. Znanja je njegova poslovna filozofija: »Največja dobrina je delo, ki daje varnost, srečo in zadovoljstvo ljudem.« Ljudem, v katere je vedno verjel in jih cenil.

Izkoristil sem svojo poslovno poznanstvo z Nijazom Hastorjem iz Wolfsburga in Jožetom Kozmusom iz TUS Preventa Slovenj Gradec. Hastor mi je dal podporo, da sem se lotil projekta izdelave avtomobilskih sedežnih prevlek. Moral sem se učiti o novih tehnologijah, materialih in procesih dela. V oktobru leta 1994 sem pridobil dve konfeksionarki iz takratnega Caprica in to Heleno Meke in Darinko Polič. Z navdušenjem sta se lotile dela in okrog sebe zbrale približno 30 šivilj iz tedanjega Caprica. Z dvomesečnim šolanjem v Preventu smo uspeli v decembru 1994 izdelati prve sedežne avtomobilске prevleke. Dve leti je proizvodnja prevlek potekala v profitnem centru TBP, d. d., Lenart. Ob pričetku leta 1996 smo proizvodnjo prevlek prenesli na novoustanovljeno podjetje Prevent Halog, d. o. o., Lenart. V letu 2003 je število zaposlenih v tem podjetju naraslo na 850. V tem obdobju sta bila Prevent Halog in TBP največja zaposlovalca v severovzhodni Sloveniji: skupno sta imala okoli 1300 zaposlenih. Zaposlovali smo ljudi iz 25 občin. Seveda pa je imela v tem času občina Lenart najnižjo stopnjo brezposelnih.

Zaupal sem pridnim slovenskogoriškimi delavkam in delavcem. Mnogokrat pa sem bil tudi zahteven in kritičen do njih, a ni šlo drugače. Avtomobilska industrija in kupci avtomobilov terjajo vrhunsko kakovost.

prostor ne dopušča, zato jih bom samo imenoval: pokojni Vinko Šalamun, Zlatko Titan, Drago Spasovski, Hilda Gjerkeš, Slavko Lužnik, Danica Hižman. V času tranzicije in formiranja nove zgodovine TBP Tovarne bovdenov in plastike, moram z vsem spoštovanjem omeniti Nijaza Hastorja, enega izmed uglednih poslovnežev v avtomobilski industriji Evrope. To je gospod, ki mi je omogočil vzpostavitev direktnega poslovanja s podjetjema VW in AUDI. V letu 1994/95 pa je bil odločujoč pri formiranju nove družbe Prevent Halog, d. o. o., v Lenartu.

Kako pa je prišlo do tega, da je v Lenartu stekla proizvodnja sedežnih prevlek za avtomobilsko industrijo?

Po letu 1990 je bila v Slovenskih goricah velika nezaposlenost. Bili so močni pritiski po zaposlovanju. Severovzhodna Slovenija z mariborskimi industrijskimi bazenom je

Tako TBP kot Prevent Halog slovita po visoki kakovosti izdelkov. Kako jih dosegata, saj sta obe tovarni zrasli na pretežno agrarnem področju, ki nima ravno dolge industrijske tradicije?

Res je, da obe naši tovarni nista svoje stopnje razvoja in visoke kakovosti dosegli na osnovi industrijske tradicije, ampak s trdim delo in stalnim učenjem ter proučevanjem oziroma usposabljanjem za nove procesa dela. Še danes sem ponosen na vse zaposlene in visokokvalificiran strokovni kader v obeh družbah, saj smo prvi v Sloveniji pridobili avtomobilski certifikat VDA 6.1 in ISO/TS 16949. Ostali certifikati, od ISO 9002, 9001 in ISO 14000, so bili že naša stalnica od leta 1996. Pri nas je bil v veljavi slogan: »Kakovost ni neznanka, ampak sedanjost in prihodnost.« Ravno zaradi tega me kot direktorja obeh družb ni bilo nikoli

strah. Zaupal sem pridnim slovenskogoriškim delavkam in delavcem. Mnogokrat pa sem bil tudi zahteven in kritičen do njih, a ni šlo drugače.

Kako ta čas potekata proizvodnja in poslovanje v obeh podjetjih? Je naročil in delati dovolj? Kakšni so poslovni rezultati?

V TBP-ju kakor tudi v Preventu Halogu so se konec leta 2008 naročila znižala. V TBP-ju celo za 35 odstotkov, v Preventu Halogu pa za približno 20 odstotkov. Od marca tega leta so naročila v porastu, vendar ne bodo več dosegla predkrizne rasti. Meseca maja sem vodenje družbe TBP predal Stanislavu Loncnerju.

Z zadovoljstvom ugotavljam, kot predsednik nadzornega sveta TBP-ja, da so krizo dobro prestali in da v letu 2009 pričakujejo boljše poslovne rezultate kot v kriznem letu 2008.

Za Prevent Halog, kjer pa firmo vodim kot prokurist, lahko z zadovoljstvom povem, da so kljub zmanjšanju naročil poslovni rezultati dobri. Konkretno številke niso tajnost, vendar bi moral potem navajati celotno analizo poslovanja. To pa morda kdaj drugič.

Prišel bom z vašo malo laskavo predpostavko, da je v TBP-ju in Preventu Halogu odlična in zelo intenzivna organizacija dela. Še prej kot direktor obeh družb sem bil ravno na tem segmentu zelo kritičen. Uspehi, ki so bili doseženi skozi vsa leta, so prišli v delovne navade in so postali vsakdanjost. To vsekakor je velik uspeh. Zanima vas ekonomski položaj zaposlenih. Ja, to je za današnji čas zelo aktualno vprašanje, saj se dnevno dogajajo odpustitve in življenjska stiska ljudi je zmeraj večja. Zmeraj manjše so možnosti za zaposlovanje. Minimalna plača več ne zadošča za normalno preživetje. Sprašujete, kako je s plačami v TBP-ju in Preventu Halogu. V vsem času mojega direktorovanja sem skrbel in se trudil, da so bile naše bruto plače najmanj 10 odstotkov nad kolektivno pogodbo. Že pred desetimi leti sem uvedel božičnico, kakor tudi socialne dodatke, ki so uravnavali razpon pri plačah. Zaposleni so bili deležni pomoči pri zdravljenju ali drugih osebnih težavah. Zadnja leta poslušam sugestije in »parole«, ki jih sindikati izrekajo do delodajalcev. To vse je v naših družbah že večletna stalnost. Hvala bogu, do sedaj smo vse to zmogli. Če pa pogledamo plače naših zaposlenih delavk in Preventu Halogu, so že danes v

Njihova imena bodo ostala v kroniki družbe TBP zapisana z velikimi črkami: pokojni Vinko Šalamun, Zlatko Titan, Drago Spasovski, Hilda Gjerkeš, Slavko Lužnik, Danica Hižman. V času tranzicije in formiranja nove zgodovine TBP-ja moram z vsem spoštovanjem omeniti tudi Nijaza Hastorja, enega izmed uglednih poslovnežev v avtomobilski industriji Evrope, ki mi je omogočil vzpostavitev direktnega poslovanja s podjetjema VW in AUDI.

TBP in Prevent Halog ne zagotavljata samo socialne varnosti več tisoč ljudem v Slovenskih goricah, temveč veliko prispevata tudi k hitrejšemu razvoju Lenarta in drugih krajev v Slovenskih goricah, predvsem pa tukajšnjemu kulturnemu, športnemu in nasploh družbenemu življenju.

Razvijal, podpiral in spodbujal sem njuno družbeno odgovornost do okolja. Materialno sta obe podjetji podpirali in še podpirata mnogo športnih, kulturnih in humanitarnih organizacij v občini Lenart in celotnih Slovenskih goricah. S tem bogatimo življenje tukajšnjega prebivalstva. Sedaj, ko ne vodim več obeh družb skupaj, vam ne morem povedati natančne številke. Lahko pa vam povem, kako je bilo s tem do leta 2008. Takrat je bilo letno teh sredstev krepko več kot sto tisoč evrov.

Kakšne načrte imate za naslednje leto? Kaj želite zaposlenim v obeh podjetjih in njihovim družinam ter nasploh našim bralcem?

Desetletja življenja minevajo s hitrostjo življenja in puščajo za sabo uspehe in neuspehe generacij. Tudi jaz sem del teh generacij. Kar se tiče mojega osebnega življenja, so moji načrti skromni in primerni času, v katerem živimo. Sigurno je, da si predvsem želim zdravja in sreče v svoji družini.

Za svoje ljudi, ki jih vodim v Preventu Halogu v novem letu želim, da skupaj ohranimo delovna mesta, da so zdravi, zadovoljni in srečni v krogu sodelavcev in družine. Zaposlenim v TBP-ju pa želim, da bi bili zadovoljni in uspešni z novo upravo ter da bi tudi vnaprej med obema družbama vladalo razumevanje in medsebojna solidarnost. Veliko zdravja in zadovoljstva v prihodnje in vesele božične praznike želim tudi družinam vseh zaposlenih v Preventu-Halogu in TBP-ju.

Vesel sem, da sem bil povabljen kot eden prvih sogovornikov z vami ob nastajanju novega časopisa. Vam, uredniškemu odboru in vsem bralkam in bralcem želim prijetne božične praznike ter mnogo uspehov, zdravja, sreče in zadovoljstva v letu 2010!

Besedilo in foto: Tomaž Kšela

Fizični obseg proizvodnje v avtomobilski industriji Evrope vsaj naslednjih deset let ne bo dosegel takšnega razvoja, kot ga je pred krizo. Vse to se prenaša tudi na Slovenijo. Slovensko gospodarstvo je specifično in po moji oceni premočno vezano samo na storitvene dejavnosti, s premalo blagovnimi znamkami oziroma proizvodi, ki bi nam omogočali ustvarjati višjo dodano vrednost.

Obe podjetji danes dajeta delo in kruh skupno okoli 1200 delavkam in delavcem ter njihovim družinam. Kakšna je struktura zaposlenih?

Ta čas je zaposlenih v TBP-ju 560 delavcev, od tega okoli 50 za določen čas in v Preventu Halogu 580 - vsi za nedoločen čas. To je skupaj še zmeraj 1140 ljudi. Poleg tega dela za Prevent Halog še več kot 50 kooperantov, pred krizo pa jih je delalo 150. V prejšnjih obdobjih pa je bilo skupno 1300 ljudi. V obdobju zadnjih petih let se je število zaposlenih znižalo za 160. Struktura zaposlenih je približno uravnovešena v obeh družbah. Mogoče samo nekaj podatkov: visoko in višjo izobrazbo ima v Preventu Halogu 4 odstotke zaposlenih, v TBP-ju pa 6 odstotkov. Srednjo izobrazbo ima v Preventu Halogu 23 odstotkov zaposlenih, v TBP-ju pa 22 odstotkov. Poklicno izobrazbo ima v Preventu Halogu 43 odstotkov zaposlenih, v TBP-ju pa 41 odstotkov. Osnovnošolsko izobrazbo ima v Preventu Halogu 30 odstotkov zaposlenih, v TBP-ju pa 31 odstotkov. Že v odgovoru na eno od prejšnjih vprašanj sem govoril o razvoju in novih usmeritvah. Te pa narekujejo povečanje števila visokokvalificiranih kadrov s 6 na 20 odstotkov. Predvsem velja to za TBP.

Delavci pravijo, da je delo v TBP-ju in Preventu Halogu odlično organizirano in zelo intenzivno, tako da delavci zares izkoristijo za delo vsako minuto. Se jim to pozna tudi pri plačah?

mejah zahtevanih 600 evrov ali celo več. Morda je nekoliko nižje v TBP-ju, vendar se tudi tam približujejo tej številki.

Kako pa bo v bližnji prihodnosti, so delovna mesta v obeh podjetjih varna?

No, brez odpustitve v naših dveh družbah glede na globalno krizo, ki nas je prizadela, ni šlo. Če pa primerjamo število odpustitvenih pri nas z odpustitvenimi v drugih podjetjih v severovzhodni Sloveniji, je ta številka zanemarljiva. TBP ni podaljšal dela zaposlenim za določen čas (šlo je za okoli 160 delavcev), vendar je od januarja letos ponovno zaposlil okoli 80 ljudi. V Preventu Halogu se je število zaposlenih zmanjšalo za 18 in 6 upokojevcem. Skrajšanja delovnega časa ni bilo, samo nekaj delavk je bilo na čakanju prve tri mesece tega leta. Sedanja situacija je dokaj stabilna. Vendar se moramo zavedati dejstva, da se bomo tudi v bodoče morali prilagajati razmeram na trgu. Vestne, moja filozofija je, da se nova dodana vrednost ustvarja z znanjem in inovativnim delom v proizvodnji. Iz iztržka država pobere delež z davki in ostale dajatve, ki polnijo blagajno, da lahko zadovoljuje svoje potrebe. Bojim se, da takega trenda rasti stroškov družbene nadgradnje ne bomo mogli vzdržati. To pa se že odraža v vsakodnevni dogodkih, ki imajo socialne posledice.

KOMENTAR

Preudarno v novo leto

Pred letom dni, ko so posledice svetovne finančne in gospodarske krize dosegle tudi Slovenijo, so nas mnogi politiki tolažili, da bo kriza dno dosegla spomladi letos, nato pa se bodo gospodarske razmere začele postopno izboljševati. Danes vemo, da so govorili na pamet in brez strokovnih argumentov. Krivulja gospodarske uspešnosti pri nas se je spuščala vse letošnje leto, kdaj pa se bo ponovno obrnila navzgor, pa si ta trenutek ne upa napovedati noben strokovnjak. Nobena dvoma ni več, da se bomo tudi v letu 2010 morali navaditi živeti s krizo.

Za tokratno krizo, ki je nismo povzročili v Sloveniji, pač pa so zanj odgovorni največji bogatini na svetu in njihov nenasitni pohlep po še večjem bogastvu, je značilno, da primanjkuje dela in denarja. Čeprav ne vemo, kako dolga in huda bo kriza, pa prav dobro vemo, kako jo bomo občutili: ker bo dela vse manj, bo vse težje priti do denarja.

Že danes mnogi prejema nižje plače, ker so števila podjetja skrajšala delovni čas. Poleg tega pa se je v Sloveniji v zadnjem letu krepko povečalo število brezposelnih, ki jih bo kmalu že sto tisoč. Mnogi med njimi so že tako dolgo brezposelni, da bodo kmalu zgubili pravico do denarnega nadomestila. Potem bo socialna stiska njihovih družin še hušja.

Zaradi vsega tega sedaj niso časi za nespametno trošenje denarja, temveč za razumno varčevanje. Moder gospodar bo tudi v tem predprazničnem času pametno obrnil vsak evro, saj bo naslednje leto do njega prišel še težje kot letos. Tudi na nepremičnine in družinsko srebrnino

se ne velja zanašati, saj je v kriznih časih za pošteno ceno težko karkoli prodati.

Na srečo ima veliko ljudi v Slovenskih goricah vsaj košček zemlje, na kateri lahko pridelajo nekaj dodatne hrane zase in za svojo družino. Zato je ljudem na podeželju v kriznih časih nekoliko lažje kot tistim, ki živijo v blokih v mestih in večjih naseljih. Tistim, ki bodo naslednje leto spomladi skrbno obdelali vso zemljo, ki jo imajo, poleti in jeseni zagotovo ne bo žal.

Nekateri ekonomisti pravijo, da lahko gospodarstvo iz krize povleče samo večja potrošnja, ki bo nato spodbudila večjo proizvodnjo. To je na teoretični in načelni ravni sicer res, seveda pa to ne pomeni, da mora vsak običajen smrtnik potrošiti vse do zadnjega evra. Pametni in preudarni bodo prepuščali spodbujanje potrošnje tistim, ki so v tranziciji obogateli, sami pa bodo denar varčevali za še hujše čase, ki se jim ne bo mogoče izogniti. Nekaj je namreč jasno: do svetovne finančne krize je prišlo, ker so bogatini najemali gromozanske kredite ter zapravili, kar še ni bilo ustvarjeno. Zato v naslednjem obdobju milijoni navadnih smrtnikov ne bodo mogli trošiti tistega, kar bodo ustvarili, saj bodo s svojim delom in zaslužkom morali najprej pokriti ustvarjeno izgubo. Kriza bo mimo šele, ko bodo milijoni navadnih smrtnikov in revežev poplačali dolgeve, ki jih je neodgovorno ustvarila peščica najbogatejših na svetu. To je sicer žalostno, vendar resnično! Sicer pa to ni nič novega: ali niso skozi vsa zgodovino človeštva za napake kraljev, vladarjev in bogatinov plačevali - reveži?

Tomaž Kšela

PREDSEDNIK OOO LENART STANKO BERNJAK O AKTUALNIH RAZMERAH V OBRTI IN PODJETNIŠTVU

Razvoj obrti - ključ za izhod iz krize

V sedanjih kriznih razmerah se ne srečuješ s težavami samo velika in srednja podjetja, temveč tudi številna mala in mikro podjetja ter samostojni podjetniki in obrtniki,« pravi predsednik Območne obrtno-podjetniške zbornice v Lenartu Stanko Bernjak. »Eden od največjih problemov, ki pesti člane naše zbornice, je neljalna konkurenca, saj je siva ekonomija v teh kriznih časih ponovno v porastu. Marsikdo, ki je izgubil delo in zaposlitev, si poskuša izboljšati ekonomski položaj z delom na črno oziroma s šušmarjenjem. Država sivo ekonomijo po tihem tolerira in si s tem kupuje socialni mir, nam pa ustvarja neljalno konkurenco. Obrtnik, ki mora plačevati vse davke in prispevke, nikakor ne more biti konkurenčen tistemu, ki dela na črno.«

Kako preprečiti sivo ekonomijo?

Bernjak opozarja, da je največ dela na črno v gradbeništvu, zlasti pri zaključnih gradbenih delih, v avtoprevozništvu, v avtomehaničnih in avtokleparskih storitvah in še nekaterih dejavnostih. Po njegovih besedah je sivi ekonomiji še posebej na široko odprla vrata zakon o gradnji objektov, ki dovoljuje gradnjo v osebni režiji. Obrtno-podjetniška zbornica je ob sprejemu zakona predlagala, da bi smeli investitorji graditi v lastni režiji samo objekte, ki so manjši od 100 kvadratnih metrov. Poslanci v državnem zboru pa so sprejeli zakon, ki investitorjem dovoljuje, da v lastni režiji gradijo do 250 kvadratnih metrov velike objekte. Tako lahko dejansko skoraj vse enodružinske hiše ter gospodarska in druga podobna poslopja investitorji gradijo z delavci na črno in šušmarji, pri tem pa se lahko izgovarjajo na sosedsko pomoč in na pomoč sorodnikov in družinskih prijateljev. »Inšpektorji za delo so pri preganjanju delavcev na črno v gradbeništvu in drugih dejavnostih precej nemočni in neučinkoviti, saj še vedno nimajo ustreznih zakonskih pooblastil, poleg tega pa jih tudi ni dovolj,« pravi Bernjak.

Marsikdo ima občutek, da so samostojni podjetniki in obrtniki zelo premožni in da jih zato neljalna konkurenca ne more posebej prizadeti. Seveda ni tako. Po besedah Bernjaka je med samostojnimi podjetniki dandanes čedalje več takšnih, ki so na podjetniško pot stopili zaradi stiske, v

kateri so se znašli, ker so zgubili delo in zaposlitev. Samostojni podjetniki so postali ob pomoči države, ki stimulira podjetništvo. Zaradi pomanjkanja osnovnega kapitala se jih je veliko odločilo za slikopleskarsko, keramičarsko ali drugo podobno dejavnost, ki ne terja velikih začetnih vlaganj, saj orodje za te dejavnosti novi podjetnik dobi že za denar, ki mu ga zavod za zaposlovanje da zato, da postane samostojni podjetnik. Ne bi bilo prav, da bi bili vsi, ki so se odločili za naporno in zahtevno pot samostojnega podjetništva, na koncu na slabšem kot tisti, ki so krenili na pot šušmarstva in dela na črno.

Finančna nedisciplina »ubija« podizvajalce

Siva ekonomija pa ni edini problem, ki samostojnim podjetnikom in obrtnikom povzroča sive lase. »Z velikimi problemi se srečujejo tudi obrtniki in podjetniki, ki so podizvajalci velikih podjetij. Mnoga od teh podjetij podizvajalcem zelo neredno plačujejo za opravljeno delo. Veliko je primerov, ko glavni izvajalec del dobi plačilo za opravljeno delo, sam pa svojih obveznosti do podizvajalcev ne poravnava ali vsaj ne takoj,« pojasnjuje Bernjak. »Podizvajalci nimajo v tem pogledu nobene zaščite. Dejansko pa bi morala država s svojimi predpisi in drugo regulativo poskrbeti, da podizvajalci ne bi bili diskriminirani. Kadar je naročnik država ali državno podjetje, bi morali ta problem rešiti že ob javnem razpisu.«

»Tudi krediti so skupaj z administrativnimi stroški in stroški zavarovanja dandanes zelo dragi,« poudarja Bernjak. »Najtežje je kredit najeti mladim podjetnikom, čeprav ravno oni kreditna sredstva najbolj potrebujejo. Številni mladi oziroma novi podjetniki namreč nimajo sredstev za zavarovanje malce večjega kredita.«

Problem predstavljajo tudi draga zemljišča, brez katerih se obratovalnice ne morejo širiti. Veliko denarja podjetniki potrebujejo tudi za komunalno opremljanje zemljišč, na katerih želijo graditi obratovalnice. Celo v nekaterih predelih Avstrije so cene zazidljivih zemljišč in komunalne opreme nižje kot pri nas.

Občine v Slovenskih goricah podpirajo razvoj obrti

»Še sreča, da imajo domala vse občine v Slovenskih goricah zelo pozitiven odnos do hitrejšega razvoja obrti in podjetništva,« pravi Bernjak. »Občina Cerkvenjak in občina Benedikt sta že uredili vsaka svojo poslovno-obrtno cono, medtem ko je občina Lenart svojo razširila. Tudi v drugih občinah si občinski sveti in župani prizadevajo izboljšati pogoje za razvoj obrti in podjetništva.«

»Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije vsako leto na dnevih slovenske obrti oblikuje pripombe, predloge in zahteve, ki jih nato posreduje vladi. Tako je bilo tudi letos,« pojasnjuje Bernjak. »Pozitivno je, da je okoli 60 odstotkov teh zahtev že realiziranih ali v procesu realizacije. To kaže na dejstvo, da imajo vlada in druge pristojne institucije vendarle še nekaj sluha za naše probleme in zahteve ter za hitrejši razvoj obrti in podjetništva.«

Obrt in podjetništvo - najpomembnejša dejavnost v Slovenskih goricah

Bernjak poudarja, da državi in občinam nikakor ne sme biti vseeno, kako se razvija obrt in podjetništvo. Samo v občini Lenart je denimo blizu 400 obrtnikov in podjetnikov, ki zaposlujejo poleg sebe še okoli 800 do 1000 delavcev. Obrt je potemtakem eno od »največjih podjetij« v Slovenskih goricah, zato si njen razvoj zasluži vso skrb države.

»V Slovenskih goricah imata obrt in podjetništvo zares še velike možnosti za razvoj,« pravi Bernjak. »Zato sem, kar se tiče nadaljnjega razvoja obrti in podjetništva v Slovenskih goricah, optimist. Obrt ima tudi najbolj jasno lastniško strukturo, njena osnovna sredstva pa so čvrsto v slovenskih rokah. Marsikatero veliko podjetje so že in še bodo olastnili tujci, slovenska obrt in podjetništvo pa bosta ostala čvrsto v rokah domačinov. Zato je tudi z vidika nacionalnih interesov skrb za hitrejši razvoj obrti in podjetništva nujna.«

»Pa še nekaj je na področju obrti in podjetništva pomembno. Pred kratkim smo

proslavili 30-letnico obstoja Območne obrtno-podjetniške zbornice Lenart. Za obrtnike in podjetnike je pomembno, da imamo svojo zbornico. Če v današnjih kriznih časih ne bi imeli takšnih stanovskih organizacij, kot je Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in kot je nena zadnje tudi naša Območna obrtno-podjetniška zbornica Lenart, bi nam zagotovo bilo še veliko težje. Zakaj?

Morda zato, ker brez naše krovne organizacije in brez Območnih obrtno-podjetniških zbornic ne bi imeli nikogar, ki bi nas, obrtnike in podjetnike, zastopal, nikogar, ki bi v teh kriznih časih zastopal naše stanovske interese pred državnimi in lokalnimi organi, nikogar, ki bi poskrbel, da bi bile v zakonih upoštewane pripombe slovenske obrti, nikogar, ki bi nas združeval na skupnih predstavstvih, sejmi in razstavah ter na raznih strokovnih in drugih družabnih srečanjih. Ker imamo svojo zbornico, pa lahko s skupnimi močmi tudi sami kar precej storimo za hitrejši razvoj obrti in podjetništva. Samo skupaj moramo stopiti,« poudarja Bernjak.

Besedilo in foto: Tomaž Kšela

Tratnik
ELEKTRO KOVINA - PLASTIKA

Za proizvode imamo certifikate o ustreznosti **SI** **CE**

www.tratnik.si

Ob Meži 29, 2391 Prevalje
e-mail: maja.tratnik-hober@siol.net
Telefon: 02 82 40 410, Faks: 02 82 40 411, GSM: 031 615 636, 041 615 636

Naše interese zastopajo na državni ravni

POSLANEC MARJAN BEZJAK

»Sem podpredsednik odbora za gospodarstvo in član v mandatno-volilne komisije ter odbora za finance in monetarno politiko. Vložil sem že pet predlogov za spremembe zakonov, amandmaje in različna poslanska vprašanja, vezana predvsem na gospodarsko tematiko.«

Foto: Mateja Erčulj

Dobra država?

»Dobro državo odlikuje dobra raven gospodarstva in kulture, ki ju je potrebno še naprej razvijati. Na žalost pa sedanja vlada oziroma koalicijska ne sprejema učinkovitih protikriznih ukrepov, ki bi omogočali gospodarstvu, da se razvija oziroma ostaja vsaj na takšni ravni, kot je bilo doslej. Zaradi nesprejetih ukrepov le-to močno nazaduje. Tako stranka SDS kot poslanska skupina SDS je dala kar nekaj konkretnih predlogov oziroma paket 65 ukrepov in 5 zakonov, ki pa jih je vladna koalicijska vse po vrsti zavrnila.«

Kako skrbite za prepoznavnost naših občin in Slovenskih goric?

»Celotna poslanska skupina SDS je bila letos junija na obisku osrednještajerske regije in tako smo poslanci SDS obiskali tudi celotno UE Lenart. Na območju obrtno-pojtjetniški zbornici smo z nekdanjim gospodarskim ministrom mag. Andrejem Vizjakom in evropsko poslanko dr. Romano Jordan Cizelj in gospodarstveniki spregovorili o gospodarski situaciji v Sloveniji, kakor tudi o lokalni gospodarski problematiki. Vrtcu v Lenartu smo donirali ček v vrednosti 500 evrov. Sem štejemo tudi organizacijo Martinovega pohoda na Zavrh, ki je letos potekal že drugič in si ga je prihodnosti želimo tudi razširiti, kakor tudi pohod Rudolfa Maistra na Zavrh s položitvijo venca v njegov spomin.«

Opazen je razvoj šolstva in športa na našem koncu.

»V vseh šestih občinah smo naredili velik korak naprej in skupaj pripomogli k razvoju šolstva in športa na širšem področju Slovenskih goric. Tudi pri nas, v Voličini, smo še pred letom dni položili temeljni kamen, sedaj pa že stoji novi vrtec.«

Pri Lenartu je nova poslovno-industrijska cona, kako gledate na njo?

»Cona je zelo pomembna za občino Lenart in širši prostor; z vlaganji v izgradnjo novih objektov namreč pridobimo nove zaposlitve, kar je v tem kriznem času zelo velikega pomena. Podjetju Bračko gre zahvala, da jo je v zelo kratkem času zgradilo. Kot gospodarstvenik sem si zanjo že od nekdaj prizadeval. Novim investitorjem, mikro in srednje velikim podjetjem, predvsem ekološko naravnanim, je treba nuditi potrebne pogoje.«

Misel ob koncu?

»Za zaključek bi povedal to, da so Slovenske gorce tudi moj dom, kjer živim in ustvarjam, zato si želim, da jih skupaj naredimo takšne, kot si želimo.«

Kako se lahko obrnemo na vas?

»Vse občanke in občane vabim na pogovore o aktualnih in perečih problemih, težavah, vprašanih v mojo poslansko pisarno, ki je odprta vsak ponedeljek od 8.00 do 11.00 ure v mali sejni sobi na občini Lenart. Pišete mi lahko tudi na

e-mail: marjan.bezjak@dz-rs.si.«

Z. Š.

POSLANEC MILAN GUMZAR

»Poslanec je pravzaprav poslanec celotne Slovenije in ni izključno odgovoren za svoj volilni okraj oziroma za svojo občino. Zelo težko je namreč izluščiti projekt, ki je iz tistega okolja, iz katerega prihajaš. Res pa je, da ljudje poslancu cenijo najbolj po tem, kaj je napravil za svoj volilni okraj. V tem trenutku sodelujem v štirih odborih, in sicer v odboru za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, v odboru za gospodarstvo, v odboru za notranjo politiko, pravosodje in javno upravo in v komisiji za človekove pravice in pritožbe. Sem še namestnik v dveh preiskovalnih komisijah različnih političnih odgovornosti. Za funkcijo poslancu, opravljam še funkcijo župana, je precej dela!

Najbližje mi je lokalna samouprava in nekatere veje gospodarstva, malo manj je morda prijetno delo v odboru za pravosodje, javno upravo – tam so bolj pravne pravice, ki jih človek včasih tudi težko razume, a kot poslanec imam zraven tudi strokovne službe, tako da se lahko o dilemah in dodatnih informacijah posvetujem s strokovnjaki.«

So prizadevanja v prid Slovenskim goricam in SV Sloveniji uspešna?

Foto: Borut Peršolja

»Ponosen sem, da sem uspel z nekaterimi drugimi poslanci zagotoviti uvrstitev izgradnje vodovodnega omrežja med Mariborom in Radgono ter sanacijo regionalne ceste med Lendavo in Mursko Soboto v razvojni program. To sta ključna večja projekta, konkretno koristna za prebivalce osrednjih Slovenskih goric. V nadaljevanju nas čaka razbremenilna cesta mimo mesta Lenart, pomembna za nadaljnji razvoj, saj se mesto Lenart zadnje čase duši v izpušnih plinih tovornjakov. Prav tako bo potrebno izboljšati kmetijsko politiko, saj večji del tega področja živi od kmetijstva. Gospodarski del tudi ni zanemarljiv, saj je potrebno razmišljati, kako bomo znižali porabo in omogočili manjše prispevke in višje osebne dohodke našim delavcem. Na našem področju so slabše plačana delovna mesta in naši prebivalci bistveno slabše živijo.«

Laško prispevate k blaginji prebivalstva?

»Država lahko uspe samo na en način, z dvigom dodane vrednosti in zmanjšanjem javne porabe tako v šolstvu, zdravstvu, občinskih in državnih upravah, kar je trd oreh. Če po-

sežeš po pridobljenih pravicah v zdravstvu, šolstvu ..., naletiš na težave. Pred vlado in državnim zborom je težka in zelo pomembna odločitev za nadaljnji razvoj Slovenije.

Pred kratkim smo sprejeli dodatni zakon o spodbujanju Pomurja, dogovorili smo se, da mora država v devetih mesecih od uveljavitve tega zakona pripraviti novi zakon o skladnem regionalnem razvoju Slovenije, da bi se Slovenija enakomerno in enakovredno razvijala. Vsi namreč ne bomo živeli v Ljubljani ali Mariboru ali na obali in bomo vsaj tako imeli enake pogoje za življenje.«

Ali naši ljudje radi potožijo ali stisnemo zobe in mislijo na boljši jutri?

»Nekatere stvari lahko pomagamo urediti, nekaterih se pa, žal, ne da (izguba delovnega mesta, šikaniranje, neplačevanje prispevkov, neizplačilo plač, ...). V odboru za gospodarstvo opozarjamo, medijsko pa nismo najbolj uspešni. V glavnem so tukaj ljudje, ki znajo potpeti in žalost ter razočaranje držijo bolj zase in se obračajo na institucije, ko je nujno potrebno. Kdorkoli se obrne name, lahko pričakujem, da bom storil vse, kar je v moji moči. Dostikrat pa sem, žal, tudi kot poslanec nemočen.«

Suzana Rejak Breznik

DRŽAVNI SVETNIK DARKO FRAS

Že drugi mandat v Državnem svetu Republike Slovenije je Darko Fras predstavnik lokalnih interesov osrednjih slovenskogoriških občin in občin Gornja Radgona, Ljutomer in Ormož. Področje je široko, prioriteto pa daje zastopanju interesov občin, občank in občanov.

»Že drugi mandat sem predsednik največje komisije v DS: komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj; že samo ime pove, kako široko je področje njenega dela. Največ pozornosti, energije in časa sem že v preteklem mandatu posvetil sprejemanju zakonodaje na tem področju.«

Delovanje državnih svetnikov je v javnosti maj priznava kot delo poslancev v državnem zboru; prihaja do poenotenja prizadevanj oz. za skupne cilje?

»Skupaj z DZ in vlado smo veliko naredili na področju financiranja občin. Zakonodajca se je spreminjala predvsem v smeri, da so podeželske in manjše občine veliko pridobile na financiranju in avtonomiji; narejene so bile spremembe na področju skladnejšega regionalnega razvoja. Na osnovi sprememb te zakonodaje je prišlo veliko več sredstev na območje Slovenskih goric. Proti koncu 1. mandata pa smo se zelo intenzivno ukvarjali s pokrajinsko zakonodajo, ki pa v DZ kasneje ni bila sprejeta.«

Ste tudi župan, pred tem ste bili direktor občinske uprave v sosednji občini.

»Kot županu ene od teh občin mi je problematika resnično blizu oziroma se sam dnevno srečujem z njo, zato mi je veliko lažje pri zastopanju lokalnih interesov, ker iz prve roke poznam problematiko!«

Sedaj opravljate 2. mandat državnega svetnika, kje so tokrat glavna težišča dela?

»V dobrem letu sedanjega mandata je v ospredju problematika prostorskega načrtovanja; občine imajo na tem področju velike probleme.

Kot državni svetnik skušam vplivati na ustrezno spremembo in izboljšanje zakonodaje na tem področju. Seveda tudi na to, da bi pristojna ministrstva te predpise uporabljala življenjsko in nam omogočila, da bi s čim manj ovirami izvajali občinske razvojne načrte.«

Vaše delo v državnem svetu verjetno sega tudi na čisto konkretna področja?

Oskolina arhiv

»V komisiji za lokalno samoupravo in regionalni razvoj se državni svetniki ukvarjajo tudi z vprašanji prometa in varstva okolja. Tudi na tem področju si prizadevam za interese ne samo naše občine, ampak tudi drugih; zlasti v času, ko je bil sprejeman državni proračun za leto 2010 in 2011, smo si prizadevali, da bi bilo več sredstev namenjenih za obnovo državnih cest, ki potekajo na tem območju. Žal nismo bili preveč uspešni, a s temi aktivnostmi nadaljujem. Lahko rečem, da je moje delo v bistvu vseskozi prežeto z zastopanjem lokalnih interesov, da bi čim več državnega denarja prišlo čim bližje ljudem, v katerem živimo.«

E. P.

Butik uokvivanja
FotoTone
Srečno 2010
in imejte se radi...
Tel: 02/72 90 280
www.foto-tone.si, info@foto-tone.si

Samostojne slovensko-goriške občine lahko bistveno vplivajo na svoj nadaljnji razvoj

Najpomembnejše projekte smo predstavili med nosilnimi razvojnimi projekti, ki so bili deležni tudi deleža iz evropskega razvojnega in drugih skladov. V občinah pa načrtujejo še mnogo drugih pomembnih naložb. Pri nekaterih računajo na evropski denar, pri nekaterih ne.

TERME BENEDIKT

Župan Milan Gumzar: »O projektu terme govorimo že nekaj let, oziroma od tistega trenutka, ko smo uspešno izvrtali geotermalno vrtino, in v tem trenutku smo v zaključni fazi pridobivanja gradbenega dovoljenja. Prva faza obsega termalni hotel, druga faza terme in tretja apartmajsko naselje. Po terminskem planu, ki smo ga sprejeli skupaj z investitorji, računamo, da bi projekt dokončno zaživel v letu 2014.«

Torej se Benediktu obeta bogat turistični razcvet. Kaj pomenijo terme za občino samo?

»To pomeni, da bo v tem kompleksu dobilo novo zaposlitev 150 ljudi. Vseh teh mest ne bomo mogli pokriti znotraj občine, tako da je to pomembno tudi za širšo okolico osrednjih Slovenskih goric, saj bomo

delovno silo iskali na širšem območju, predvsem pa bo potrebno dati poudarek dodatni ponudbi turizma v širši okolici.

V občini imamo premalo individualnih projektov, ki bi želeli ponuditi dodatno turistično zmogljivost. Največkrat se pojavijo vprašanja v smislu: Kdaj bodo zgrajene terme, da bomo končno tudi mi od tega nekaj imeli? Tisti, ki računajo na to, da bodo takrat, ko bodo terme zgrajene, začeli razmišljati, kaj bi ponudili gostom, bodo prepozni. Mi bi morali to na nek način delati vzporedno in se pravočasno tega lotiti, v vsakem primeru pa bo potrebno ustanoviti turistični javni zavod, ki bo skrbel za promocijo v osrednjih Slovenskih goricah.«

Kako pa javnost, domačini sprejemajo projekt term?

»Javnost je od vsega začetka, ko smo prišli do geotermalne vrtine, pozitivno naravnana. Ljudje so mogoče celo malo razočarani, da se od leta 2004 pogovarjamo o nekem projektu in bomo za realizacijo projekta potrebovali celih deset let. Vendar ko smo se pogovarjali s strokovnjaki tako v Sloveniji kot tudi v Avstriji, s podjetjem iz Avstrije sodelujemo na tem projektu, so nam natočili čistega vina in povedali, da se takšni projekti v Evropi odvijajo od enega do petnajst let, preden zaživijo. Projekti, ki so vredni nad 50 milijonov evrov, zahtevajo dobro pripravo dokumentacije, dobro raziskavo trga in ekonomsko upravičenost, če slednjega ni, noben vlagatelj ne bo sovilgal v ta projekt.

Suzana Rejak Breznik

Foto Tone

Benediška slatina

POSLOVNO-OBRTNA CONA IN DRUGE NALOŽBE V CERKVENJAKU

Celotna investicija znaša skupaj 1.316.513 evrov, delež Evropskega sklada za regionalni razvoj znaša 469.957 evrov. Sicer delež državnih razvojnih sredstev znaša 177.100 evrov, delež občine Cerkvenjak pa 669.456 evrov.

Komunalna oprema POC Cerkvenjak obsega priključek na asfaltirano cesto z obojestranskimi pločniki in krožnim križiščem na koncu cone, priključek na javno vodovodno in fekalno kanalizacijsko omrežje s

priključitvijo na čistilno napravo, na meteo teorno kanalizacijsko omrežje, priključek na telekomunikacijsko omrežje ter priključek na električno omrežje in posredno na skupni transformator ter javno razsvetlavo.

Po prvem razpisu za prodajo komunalno opremljenih zemljišč smo prodali dve zemljišči. S prodajo zemljišč bi želeli seveda pridobiti čim več novih delovnih mest, zato ni poglobljena takojšnja »razprodaja« zemljišč, temveč želimo pridobiti investitorje z novimi zaposlitvami tudi za občane Cerkvenjaka. V drugem, še odprtem razpisu sta bili prodani še dve zemljišči, za dve dodatni smo prejeli pisni rezervaciji. Prostih je še polovica oz. šest parcel.

Občina Cerkvenjak v sodelovanju z OŠ Cerkvenjak-Vitomarci ter športnimi društvi že od leta 2006 aktivno pripravlja izgradnjo večje večnamenske športne dvorane pri OŠ, rekonstrukcijo OŠ in tudi prizidavo otroškega vrta. Od leta 2007 pripravlja investicijsko in projektno dokumentacijo. Ker športno ministrstvo še vedno ni objavilo razpisa, se načrtovana investicija, ki bi se lahko realizirala v letih 2020-2011, prestavlja do objave razpisa.

Novi parkirni prostori

V centru Cerkvenjaka smo zgradili nov parkirni prostor in zagotovili 23 novih parkirnih mest. Na območju Rimskega gomilnega grobišča pa nastajajo nove parkirne površine, ki bodo dokončane v spomladanskem času.

Zaključena je I. faza izgradnje vodovodnega sistema Vanetina. Izgradnja vodovoda v skupni dolžini 1.948 m bo končana v letu

Arhiv občine

V tem času vzporedno s pripravo te investicije pripravljamo vse potrebno za prepotrebno posodobitev vrta v Cerkvenjaku.

V skladu z načrtom izgradnje kanalizacijskega omrežja na območju občine Cerkvenjak se je že pričela tudi nujno potrebna investicija v dograditev obstoječe čistilne naprave ter izgradnja 2,5 km kanalizacijskega omrežja.

Že v letu 2006 je bil med DARS, DDC, izvajalci del ter občino Cerkvenjak podpisan krovi dogovor o varovanju občinskih cest in določitvi obsega njihove sanacije zaradi uporabe v času izgradnje AC Sp. Senarska-Cogetinci. Izvajalci del so prešli na dokončanje potrebnih del.

Mag. Vito KRANER

2010, iz graditvijo preostalega odseka v dolžini 958m. Skupna vrednost naložbe je 99.994,18 evrov.

M. K

Arheološki park

Občina Cerkvenjak se je ob uspešni predstavitvi rimske gomile št. 14 odločila, da v Anžlovelom gozdu v Brengovi vzpostavi Arheološki park »Rimsko gomilno grobišče«.

S 15 delno poškodovanimi gomilami bo arheološki park postal zanimiv tako za šolske učne ure kakor za obiske turistov. Projekt zajema celotno ureditev in signalizacijo učne poti, zaščito z ustreznim nadstreškom nad gomilnim grobiščem in urejen prostor za dostop do turistične znamenitosti ter prostor za predstavitev.

M. L. S

SV. JURIJ: MREŽA MALIH ČISTILNIH NAPRAV IN POVEZAVA Z AVTOCESTO

Projekt predvideva dokončno ureditev odvodnjavanja komunalnih odpadnih voda na območju celotne občine Sv. Jurij v Slovenskih goricah. V prvi fazi gre za izgradnjo centralne čistilne naprave (800 populacijskih enot) za gručasto, sicer razloženo naselje Jurovski Dol, v naslednjih fazah pa sledi izgradnja manjših čistilnih naprav (do 50 populacijskih enot).

Občina je v letu 2007 kandidirala na razpis »Regionalni razvojni programi«, leta 2008 je bilo odobrenih 509.074,00 EUR sofinancerskega deleža oz. največ 85% upravičenih stroškov investicije. Vrednost celotne operacije je znašala okrog 850.000,00 EUR. Sredstva v višini nad 509.074 EUR so bila zagotovljena iz lastnih virov.

Dela, začeta konec januarja 2009, so obsegala izgradnjo biološke čistilne naprave z zmogljivostjo 800 populacijskih enot na ju-

govzodu naselja Jurovski Dol in izgradnjo kanalizacije za odpadne vode in kanalizacije za padavinske vode. Za komunalne odpadne vode sta predvidena dva primarna kanalizacijska zbiralnika. Na N1, v dolžini 1022 m, in N5 - 524 m. Meteočna kanalizacija v dolžini 650 metrov se gradi na območjih, kjer je predvidena nova zadržava. Projekt »Izgradnja mreže malih čistilnih naprav« je bil konec septembra zaključen, čistilna naprava pa že deluje v poskusni fazi, ki bo trajala šest mesecev.

Iz Evropskega sklada za regionalni razvoj pa je sofinanciran tudi projekt »Prometna povezava urbanega središča z avtocesto«, ki se že izvaja v prvi in drugi etapi. S projektom se bo razširila cesta od urbanega središča Jurovski Dol do meje z občino Pesnica, kjer vodi pot do izvoza in dovoza na avtocesto v Pernici. Projekt predvideva razširitev na štiri metre in ureditev bankin, s čimer bo zagotovljen hitrejši in varnejši dostop do gospodarskih, turističnih in ostalih subjektov v občini.

Jasna Senekovič

Arhiv občine

Začetek obratovanja čistilne naprave

SVETA TROJICA: VRSTA POMEMBNIH INVESTICIJ

Ob vseh naložbah, ki jih je župan Darko Fras omenil v okviru evropsko podprtih investicij, je zaključena ena največjih: obnova in nadgradnja osnovne šole, dograditev telovadnice in obnova vrtca. Izvedena rekonstrukcija zunanjih športnih površin osnovne šole, izgrajeni so dovodna cesta, parkirišče ob OŠ, razsvetljava in tribune. Za najmlajše je izgrajeno in opremljeno novo zunanje igrišče. S preureditvijo prostorov v OŠ so zagotovljene primerne in zadostne kapacitete za dejavnosti predšolske vzgoje. Danes so v vrtcu oblikovani trije oddelki, kar je največ v zgodovini delovanja vrtca v kraju.

Jezero je najpomembnejši nosilec razvoja trojiškega turizma. Občina je skladno s pristojnostmi in možnostmi v letu 2009 zaključila sanacijo nekdanje deponije gradbenega materiala ob jezeru in na severnem delu uredila pešpot. Z nakupom objekta ob jezeru občina aktivno pristopa k oblikovanju in

razvoju turistične ponudbe ob jezeru, rezultati bodo vidni že v poletju 2010.

V letu 2009 je zaključena rekonstrukcija vodovoda Zg. Porčič-Sv. Trojica. Čistilna naprava bo v letu 2010 omogočala čiščenje odpadnih komunalnih vod za gospodinjstva naselja Sv. Trojica in dela naselja Zg. Senarska; zaključena bo tudi izgradnja kanalizacijskega omrežja. Sledi še obnova vodovoda in izgradnja kanalizacije in ČN za naselje Zg. Senarska. Predvidena je tudi rekonstrukcija lokalne ceste od križišča z regionalno cesto do vrha naselja Zg. Senarska.

V letu 2009 je potekala ureditev mest za zbiranje ločenih komunalnih odpadkov, potekala so ureditvena dela na pokopališču, izgradnja dveh novih avtobusnih postaj v Zg. Senarski in sanacija nekaterih divjih odlagališč.

V izdelavi je novi občinski prostorski načrt, ki naj bi bil sprejet v letu 2010. Končuje pa se izdelava občinskega podrobnega prostorskega načrta, ki je prvi pogoj za ureditev stanovanjskega območja Zg. Senarska-jug.

Arhiv občine

Gradnja čistilne naprave

OBČINA LENART

Ob številnih naložbah, ki so navedene med projekti, sofinanciranimi z evropskimi sredstvi, nekoliko podrobneje predstavljamo oz. dodajamo naslednje:

Center Slovenskih goric (ali s kratko kar »CSG«) je objekt, ki je namenjen kulturni, turistično-informacijski in poslovni dejavnosti. Na 895 kvadratnih metrih površin se nahajajo razstavišni prostor, velika dvorana za kulturne in turistične prireditve,

meseca septembra 2009 pouk baleta poteka v novi, sodobni baletni dvorani, površine okoli 100 m², ki je namenjena tudi za prireditve glasbene šole. Občina je zanj v proračunu za leto 2009 zagotovila 125.000 EUR, kar predstavlja celotno vrednost investicije.

Varstvo okolja, ekologija, trajnostni gospodarski razvoj, energija iz obnovljivih virov so za občino Lenart razvojni cilji in usmeritev. Projekt daljinskega ogrevanja na podlagi koncesijske pogodbe, ki ga bo zgradilo podjetje Eko toplota energetika, je prvi to-

Foto Tone

Temeljni kamen za toplarno

manjša dvorana, prostori za dejavnost društev, Razvojni agencije Slovenskih goric, Društva za razvoj podeželja LAS Ovtar in Turistično-informativnega centra. Zgradili in opremlili smo ga s sofinanciranjem iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (35%) in Službe vlade RS za lokalno samoupravo (13,12%).

Baletna dvorana v Glasbeni šoli Lenart je velika pridobitev za učence in učitelje. Od

vrstni projekt v Sloveniji. Prvega oktobra je bil položen temeljni kamen za gradnjo toplarne na osnovi biomase. Sistem daljinskega ogrevanja bo v prvi fazi dolg 2,5 kilometra, ko bo zaključen, pa bo celotna dolžina cevododov znašala 5 kilometrov. Na sistem daljinskega ogrevanja bo že v prvi fazi priključenih 500 gospodinjstev, javnih ustanov in podjetij v mestu Lenart.

Mag. Vera Damjan Bele

SV. ANA

V občini Sv. Ana v letu 2010 načrtujejo dokončanje že začetih investicij iz leta 2009 (izgradnja telovadnice in rekonstrukcija regionalne ceste skozi center Sv. Ane). V sklopu rekonstrukcije ceste skozi center Sv. Ane se načrtuje tudi ureditev vaškega jedra z izgradnjo parkirnih mest, polo-

Prav tako se je v letu 2009 začela obnova občinskih cest v skupni dolžini 4,170 km. Tako se bodo posodobili in obnovili naslednji odseki: Dominko-Dražen Vrh, Gmajna-Krivi Vrh, Zg. Ročica-Medved, Zg. Ščavnica-Bek, Ledinek-Vakej, Ledinek-Žice (klanec), Zg. Ščavnica-Oberlos in Zg. Ščavnica-Kraner-Ploj. Vrednost del je ovrednotena na 292.000,00 EUR.

Foto: Viktor Kapl

Gradnja telovadnice

žitvijo novih komunalnih vodov in izgradnjo obračališča za avtobus pred šolo. Projekt naj bi stal okoli 445.000 evrov.

Prav tako se bo z izgradnjo vodovoda končala investicija, ki se je pričela v decembru 2009. V naseljih Dražen Vrh, Zg. Ščavnica in Kremberk se bo zgradil vodovod v skupni dolžini 3,390 km. Vrednost investicije je 84.000,00 EUR.

V naselju Lokavec se načrtuje ureditev odvodnjavanja in čiščenja komunalnih in meteoritnih voda z obnovitvijo parkirišč in ceste. Vrednost investicije je ocenjena na 650.000,00 EUR.

Precej sredstev bo namenjenih rednemu vzdrževanju občinskih cest.

Viktor Kapl

Pomurska avtocesta je pripeljala nekaj zagat

AC PRIKLJUČEK SE BO IMENOVAL SV. TROJICA!

Župan občine Sv. Trojica Darko Fras o spremembi imena avtocestnega priključka Sp. Senarska v Sv. Trojica:

S postopkom za spremembo ste začeli, še preden so se v medijih pojavili pozivi k spremembi imena AC priključka!?

»Poimenovanje priključka Sp. Senarska je sprožalo številne reakcije; ne samo domačinov, ampak številnih podjetnikov,

Arhiv občine

»Zgodba je na prvi pogled enostavna, a ni! Morda bi kdo rekel, da je treba samo preleteti nekaj tabel, a predpisi, ki urejajo to področje, ne omogočajo tako enostavnih rešitev. Lahko pa rečem, da se stvari končno premikajo in urejajo. Najprej je bilo potrebno pridobiti soglasje Direkcije RS za ceste, nato ustrezno tehnično dokumentacijo in, kar je najbolj pomembno, pridobiti soglasje uprave DARS-a, ker je bilo potrebno doseči dogovor, kdo bo financiral spremembo. Zdaj je vsa dokumentacija na DARS-ovi upravi, ki bo najverjetneje že v januarju odločala. Pričakujem, takšna zagotovila sem dobil, da lahko v prvi polovici prihodnjega leta pričakujemo zamenjavo tabel Sp. Senarska z imenom AC priključka Sv. Trojica!«

Do takšnega poimenovanja je prišlo zaradi premahnjene pozornosti pri izdelavi dokumentacije še v času, ko Sv. Trojica še ni bila občina ...

»Izvirni greh je bil storjen v fazi priprave lokacijskega načrta izgradnje AC, ko so se opredeljevale lokacije in imena priključkov. Žal je bilo to s strani takratne občine in naše KS takrat spregledano; v kopici papirjev je bilo težko razpoznavati prav vse podatke. Napako smo opazili, ko so se table postavljale oziroma na otvoritvi.«

obrtnikov in številnih tujcev, ki se niso mogli načuditi takšnemu poimenovanju. Nekateri so se skoraj izgubili, ker so iskali Sv. Trojico, ki pa je na teh tablah ni! Res pa so se v nekaterih lokalnih medijih pojavljale ocene in članki na to temo. Avtorji se, žal, na občinski upravi niso pozanimali in dobili podatkov o poteku aktivnosti, ki smo jih že izvajali.«

Poimenovanja avtocestnih priključkov vpišejo kraje na avtokarto, kar je izredno pomembno za promocijo kraja.

»Avtocesta brez priključka 'praktično' za kraj ne pomeni nič. Priključek je velikega strateškega pomena za Sv. Trojico in predstavlja dobro osnovo za nadaljnji razvoj turizma in drugih gospodarskih panog. Zelo sem vesel, da se stvar pozitivno razpleta.

Ob tem vodimo tudi aktivnosti za postavitve dodatnih turističnih tabel, tako na sami avtocesti pred izvozoma na obeh straneh kot tudi tabel na ostalih državnih in občinskih cestah. Tudi s tega vidika bomo poskrbeli za prepoznavnost oziroma ustrezno promocijo našega kraja.«

E.P.

OKROGLA MIZA O CESTNI PROBLEMATIKI

Lokalni tovorni promet da, mednarodni ne!

Zadnji četrtek v novembru je v prostorih Volkmerjevega doma kulture na Destrniku potekala okrogla miza z naslovom »Lokalni tovorni promet da, mednarodni ne«. Sklicatelj sta bila poslanca Franc Pukšič in Milan Gumzar.

Štefan Čelan je povedal, da so v tej smeri razmišljali tudi v okviru dolgoročne prometne študije, ki so jo pripravili v Mestni občini Ptuj. Bilo pa naj bi tudi veliko interesentov za gradnjo logističnih centrov, kar pomeni še večjo prometno obremenitev.

Karl Vurcer je dejal, da je stanje na tej cesti postalo nevzdržno. Avtocesto so namreč začeli graditi pred štirimi leti, promet se je povečal, tukaj je potekalo veliko prevozov. Problem je tudi prevelika hitrost vožnje. Menil je, da je po izgradnji avtoceste dolžnost države cesto sanirati in jo modernizirati,

Okrogle mize so se udeležili Karl Vurcer iz Trnovske vasi, ptujski župan Štefan Čelan, Matej Lapajne in Stanko Zotler iz Družbe RS za ceste ter številni novinarji. Beseda je tekla o cestah R1 229 Rogoznica-Senarska in G1-3 Lenart-Gornja Radgona. Promet se je namreč z izgradnjo avtoceste bistveno povečal, vedno več je tudi tovornega tranzitnega prometa. Prav zato bi bilo obe cesti treba urediti tako, da bo dovoljen samo lokalni tovorni promet, mednarodni pa bo prepovedan. To bodo od države tudi zahtevali.

Franc Pukšič je za cesto Rogoznica-Senarska poudaril, da so tukaj velik problem otroci, ki čakajo na avtobusnih postajališčih, ni prehodov za pešce, ni pločnikov in po njegovih besedah niti osnovnih pogojev za varnost. Promet se je bistveno povečal, to cesto pa izkoriščajo tisti, ki bi se radi izognili plačevanju cestnine. Kot je poudaril, je namen okrogle mize opozoriti, še preden se kaj zgodi. Potrebni bi bili pločniki, kolesarske steze, prehodi in ustrezni odstavni pasovi.

rati, kar so sicer nekako že začeli (v Trnovski vasi – pločniki, križišče ...).

Milan Gumzar je za cesto Lenart-Gornja Radgona povedal, da tam sicer glede varnosti ni tako kritično, kajti naredili so veliko, problem je predvsem razbremenjena cesta oz. obvoznica mimo Lenarta in mogoče še nekaj manjkajočih pločnikov ter krožišč, ki jih načrtujejo v naslednjih letih. Po njegovem mnenju bi bilo potrebno zavezati tovorni promet in tiste, ki se izogibajo plačilu cestnine.

Stališča Direkcije RS za ceste pa sta predstavila Matej Lapajne in Stanislav Zotlar. Pri zagotavljanju varnosti Lapajne vidi možnost v prometni vzgoji otrok, spremembe pa so po njegovem tudi nujne v delovanju avtošol. Lapajne je tudi prepričan, da je na omenjeni cestni infrastrukturi narjenih veliko stvari, svoje trditve je podkrepil z naštevanjem investicij, ki so jih izvedli ali jih izvajajo skupaj z občinami.

Besedilo in foto: ZŠ

Razvojna agencija Slovenske gorice

DRUŠTVO ZA RAZVOJ PODEŽELJA »LAS OVTAR SLOVENSKE GORICE« IN RAZVOJNA AGENCIJA SLOVENSKE GORICE

Skupaj, z majhnimi koraki, do črpanja evropskih sredstev za razvoj podeželja

V prazničnem decembru praznujeta tudi Društvo za razvoj podeželja »LAS Ovtar Slovenskih goric« in Razvojna agencija Slovenske gorice (krajše: RASG) svoj drugi rojstni dan ali drugo obletnico delovanja.

V tem času so organi društva skupaj z upravljalcem društva – Razvojno agencijo Slovenske gorice izvedli vrsto aktivnosti, da smo lahko začeli črpati evropska sredstva za razvoj podeželja v okviru programa LEADER. Prav gotovo pri tem ne bi bili tako uspešni, če ne bilo v društvu vključenih vseh šest občin Upravne enote Lenart, in če pri svojem delu ne bi imeli podpore vseh županov, njihovih občinskih svetov ter aktivnega članstva.

vrednost našega razvoja, dela in prizadevanj o pomembnosti vključevanja domačega kadra v razvoj in z znanjem organizacije, ekonomije in izobraževanja.

V začetku novembra je v sklopu RASG in v okviru izvedbe projekta Društva za razvoj podeželja »LAS Ovtar Slovenskih goric« zaživel Turistično-informacijski center – TIC osrednjih Slovenskih goric, ki obsega ponudbo vseh šestih občin iz osrednjega dela Slovenskih goric. Za potrebe TIC-a je v sklepi fazi izdelava turističnega materiala za posamezne občine, posamezne turistične karte, razglednice in brošure. S pomočjo lokalnih turističnih vodnikov za naše območje pa je pripravljena ponudba enodnevnih programov izletov in vodenj ter obilo ponudbe spominkov, takih malih in tistih na natečaju izbranih, javno razglašeni, z oznako Spominek osrednjih Slovenskih goric, na katere smo lahko še posebej ponosni.

Pri izvedbi skupnih projektov promocije zaokroženega turističnega območja je zlasti pomembno povezovanje ponudnikov, uveljavljanje novih prodajnih poti, možnosti trženja in skupnega nastopa.

V letu 2010 bo RASG precej pozornosti namenila projektu čezmejnega sodelovanja »Slovenija-Madžarska 2007-2013«: Martina središča in evropska kulturna pot sv. Martina Tourskega - Via Savaria. Projekt bo izveden v občini Sv. Trojica v Slovenskih goricah v sodelovanju s frančiškanskim samostanom, kjer bo za protokolarne namene urejena samostanska klet, pripravljen bo primeren promocijski material in druga potrebna oprema. Romarska cerkev bo svojo dodano vrednostjo prispevala k povezovanju, spoštovanju in sožitju kulturne raznolikosti narodov, ki jih družijo tudi ta kulturna pot, kar je vsekakor v skladu z življenjem in delom sv. Martina, ki se je rodil leta 316 na madžarskem Sombotelu, umrl pa v francoskem Toursu.

LAS Ovtar je konec septembra na 5. seji Razvojnega sveta potrdila projekte, ki jih je s pomočjo Razvojne agencije Slovenske gorice kot upravljalcev prijavila na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) za izvajanje Letnega izvedbenega načrta (LIN) v letu 2010. LIN omogoča koriščenje (črpanje) finančnih sredstev, ki so LAS namenjena za posamezno leto. Skupna višina prijavljenih projektov predlogov za leto 2010 znaša 155.075,60 EUR. Od tega zneska pričakuje 13 nosilcev projektov predlogov sofinanciranje s strani ukrepa LEADER in skupni višini do 96.475,00 EUR.

Projektne predlogi so usklajeni z lokalno razvojno strategijo (LRS) in morajo še pred pričetkom izvajanja projekta dobiti odobritev s strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V kolikor bo Letni izvedbeni načrt potrjen v celoti, bodo morali prijavitelji in izvajalci projektov zagotoviti najmanj 59.000,00 EUR lastnih sredstev.

Projekti, ki se bodo v okviru razvoja podeželja naših osrednjih Slovenskih gorice izva-

Zmagovalci natečaja za spominek Slovenskih goric

Foto: arhiv RASG

V dveh letih smo s pomočjo občin in preko projektov LAS Ovtar Slovenskih goric in RASG odprli tri nova delovna mesta. Preko javnih del in sofinanciranja zaposlitev v sodelovanju z občino Lenart in Izobraževalnim centrom pa je RASG letos uspelo pridobiti še tri nova delovna mesta za določen čas, kar je zelo vzpodbudno, saj zaposleni prihajajo iz območja Osrednjih Slovenskih goric in predstavljajo dodano

Napovedujemo

V naslednji številki Ovtarjevih novic bomo ob drugih aktualnih temah pisali tudi o zdravstveni oskrbi in kmetijstvu v osrednjih Slovenskih goricah. Gostje bodo:

Direktor ZD Lenart **Jožef Kramberger**:

»Težko rečem, kdaj bodo zdravniki spet prišli v zunanjo ambulante. Verjetno takrat, ko bo zdravnikov v Sloveniji dovolj.«

Kristina Peserl Vračič,

direktorica KZ Lenart:

»Cenovni padci so tako veliki, da gre kmetijstvu zdaj dejansko slabo.«

Janez Rajšp, predsednik sveta KZ Lenart:

»Če me misli nekdo kupiti za 1.600 evrov za 25 ha obdelovalne zemlje v Slovenskih goricah, je velik neumnež. To je zavajanje ljudi!«

jali v letu 2010, so v okviru lenarške Obrtno-podjetniške zbornice namenjeni za izobraževanje članov in pri njih zaposlenih delavcev o zaposlovanju in odškodninski odgovornosti; Osnovna šola J. Hudalesa iz Jurovskega Dola je prijavila izdelavo jurovške učne poti; Štefan Urbanič iz Svete Ane pa pridobitev dokumentacije za rekonstrukcijo gospodarskega poslopja na lani temeljito obnovljeni domačiji Grafonževih; Franček Perko iz Svete Ane si obeta pripravo dokumentacije za obnovo kovačnice; občina Sveta Ana pa ureditev evangeličanskega pokopališča; občina Cerkenjak bi rada s temi sredstvi vzpostavila delovanje turistično-informacijske pisarne in jo tudi opremila; Klub starodobnik Slovenske gorice iz Benedikta s partnerjema občino Benedikt in Zgodovinskimi društvoma Lenart bo naročil strokovne osnove za muzejske zbirke starih traktorjev in druge kmetijske tehnične dediščine v osrednjih Slovenskih gorah; občina Sv. Jurij v Slov. gorah si obeta izdelati svojo turistično informacijsko celostno podobo; občina Lenart namerava obnoviti turistično infrastrukturo ob jezeru Komarnik; Danijel Vrečič iz Sv. Trojice pa vzpostaviti likovni atelje in galerijo.

RASG bo s partnericami - vse občine vključene v LAS OVTAR Slovenskih gor - vzpostavila usmerjevalno signalizacijo in opredelila pomembnejše kulturne, etnološke in izletniške cilje na tem območju. Z izvedbo projekta bo tako poenotena usmerjevalna signalizacija na območju osrednjih Slovenskih gor.

Zaključujemo projekte iz LIN-a 2008 in s strani MKGP-ja že prihajajo deleži sofinanciranja za realizacijo le-teh. Konec leta 2009 smo s potrjenim programom sofinanciranja iz sredstev LEADER sveže zagnani v izvajanje 15 projektov iz LIN-a za 2009:

Prvi projekt omogoča ureditev zunanje okolice, nakupa igral, pleskanja in obnove kuhinje, nakupa štedilnika in ostale pripadajoče turistične opreme za Damiševo Izletniško kmetijo v Vinički vasi. Občina Cerkenjak je v sklepnih fazi ureditve parkirišča pri Rimskem gomilnem grobišču v Anželovem gozdu, ki je eno pomembnih kulturnih spomenikov rimske dobe v Slovenskih gorah. Društvo vinogradnikov Sveta Trojica je v brošuri prikazalo vinogradništvo v Sveti Trojici ter izbralo protokolarno vino. Izobraževalni center Slovenske gorice že izvaja programe: Izživi podeželja, Turizem na kmetiji, Ekološko vrtnarjenje in ABC podjetništva na podeželju, ki so zlasti namenjeni motiviranju, izobraževanju manj izobraženih odraslih za pridobivanje novih znanj za izvajanje dejavnosti

na podeželju (osnovna ali dopolnilna dejavnost) ter prepoznavanju prednosti bivanja in zaposlitve na podeželju.

Postavitev stalne razstave: »Slovenske gorice v revolucionarnem letu 1848 za Zedinjeno Slovenijo« v okviru Zgodovinskega društva Slovenske gorice bo imela pomembno vlogo pri izobraževanju, državljanjski vzgoji, ohranjanju kulturne dediščine in pri razvoju turizma ter bo prva profesionalna muzejska zbirka tod.

Občina Benedikt že vrsto let pozornost namenja programom ohranjanja kulturne dediščine. Z izvedbo projekta »Značilne zgodovinske stavbe v občini Benedikt« bo z izdelavo elaborata zajet podroben popis stanja starih kulturno-zgodovinskih objektov, izdelava zloženke s tekstovno in slikovno predstavitevjo stavb.

Za potrebe ohranjanja kulturne dediščine je Cvetka Bunderla iz Oseka že obnovila gospodarsko poslopje - svinjak, ki je sicer tipičen prikaz in ostanek kmečke arhitekture na tem področju Slovenije iz 19. stoletja.

Zasebno pobudo za projekt Zelene centrale narekuje propadajoča lastnina Plateisove domačije, kjer s projektom želijo pripraviti in izdelati elaborat (s strani ZVKDS, Zavoda RS za varstvo narave, Fakultete za arhitekturo) ter ostalo tehnično investicijsko dokumentacijo za potrebe obnove Plateisovine (celotnega posestva), ki bo kasneje vabila s svojo turistično, kulturno in naravovarstveno dejavnostjo v center vasi kot zanimiva točka, služila pripravi nekaterih vsebinskih izhodišč ter izobraževanju: »živi muzej«, učna pot ribnik, učna pot gozd, zeliščni vrt, TIC in dvorana za srečanja.

Dvoje Društev kmečkih gospodinj in deklet, Sv. Jurij v Slovenskih gorah in Sv. Trojica, se je povežalo z namenom medsebojnega izobraževanja kuhanja, so naravne pridelave hrane, šivanja in vezenja vprojektu: »Z delom in znanjem kmečkih žensk do so naravno pridelanega in v turizmu uporabnega«.

Glasbeno turistično društvo Klapovih Benedikt bo pripravilo elaborat za ustanovitev in uveljavitev blagovne znamke "Benediški klecprot", ki je značilen sadni kruh območja Slovenskih gorih pripravljen na specifičen način.

Občina Sveta Trojica bo poskrbela za Turistično-informacijsko celostno podobo občine. Občina Sveta Trojica v Slovenskih gorah je postala samostojna občina šele 1. 1. 2006 in mora kot »novonastala občina« poskrbeti za prepoznavnost meja in za oblikovanje celostne podobe.

Knjižnica Lenart pričenja s pripravo in izvedbo informacijskega opismenjevanja - kjer se želi vsem uporabnikom omogočiti čim boljši dostop do znanja in informacij s programi oz. izobraževanjem za uporabo računalniške tehnologije ter nadgraditi spletno stran.

Skupna vrednost omenjenih projektov znaša 175.161,00 EUR, za njih je s strani MKGP-ja že odobreno sofinanciranje 70.464,30 EUR.

Težnje po povezovanju, razvoju kmetijstva, malega gospodarstva, turizma in ohranitvi našega podeželja pa je moč realizirati samo s skupnim pristopom in lastnim prispevkom.

Razvojna agencija in organi »LAS Ovtar Slovenskih gor« se zelo trudimo za preboj miselnosti v naših krajih, saj je s skupnim pristopom, kljub številčno skromni kadrovski zasedbi in predvsem z veliko volje in zagnanosti, mogoče izvesti projekte, ki dodajajo vrednost podeželju, prispevajo k poseljenosti in obdelavi območja.

Vida Šavli, Janja Viher
in Renata Vajngerl

Izobraževalni center Slovenske gorice

Izobraževalni center Slovenske gorice je enota Razvojne agencije Slovenske gorice, d. o. o. Ljudi informirajo, jim svetujejo, nudijo pomoč pri učenju in jih izobražujejo v številnih neformalnih oblikah izobraževanja ter jim nudijo možnost pridobivanja znanj v posebnih oblikah.

Pri Izobraževalnem centru ponujajo različne oblike izobraževanja, pri katerih si lahko sami določite vsebino in čas izobraževanja, kot sta Središče za samostojno učenje in Točka vseživljenjskega učenja (Projekt CVŽU sofinancirata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za šolstvo in šport). Ali pa se vključite v organizirane oblike izobraževanja, kot so seminarji ali tečajji tujih jezikov in računalništva.

Trenutno se izvajajo izobraževalni programi, ki jih delno financira Kmetijski sklad za razvoj podeželja, zato so za udeležence brezplačni. Pričeli so s programom Turizem na kmetiji, v januarju pride na vrsto ABC podjetništva na podeželju, v spomladanskem času pa bomo pričeli še s programom Izživi podeželja. Četrti program iz tega sklopa z imenom Ekološko vrtnarjenje pa zajema 14 delavnic, ki se bodo zvrstile do junija 2010. V prejšnjih delavnicah so udeleženci z Dariom Cortesom spoznavali užitne divje rastline in se ob pomoči Miše Pušenjak na ekološki način spoprijemali s škodljivci.

V mesecu novembru in decembru so obnovili znanje v prometu, kjer je inštruktor Matjaž Gorički predstavil novosti v prometu, ponovili so prometne predpise in si

ogledali nekaj krajših filmov. Na koncu pa so udeleženci predavanja svoje znanje preverili še z reševanjem izpitnih pol. Udeležba je bila številčna in nekaj udeležencev se je odločilo še za praktični preizkus vožnje z vozilom avtošole ob spremstvu inštruktorja.

V sodelovanju z Nino Šulin smo izvedli dve delavnici Pravljični božič, kjer smo ob uporabi naravnih materialov ustvarjali različne izdelke za približujoče se praznike.

Januarja bodo nadaljevali s predavanji Skrb za lastno zdravje - zdravo življenje, ki jih izvajajo v sodelovanju z Zdravstvenim domom Lenart. Predavanja so brezplačna in namenjena vsem, ki se zavedajo, da lahko sami največ storimo za svoje zdravje.

Novost pri Izobraževalnem centru je, da so meseca oktobra postali član Univerze za tretje življenjsko obdobje. Prva skupina je že pričela z delom, in sicer študijskim krožkom - začetnim učenjem nemščine. Zbirajo pa še prijave za študijsko skupino za učenje angleščine in računalništva.

V letu, ki prihaja, pripravljajo celo kopico novih aktivnosti, zato vabijo, da se ogledate v Izobraževalnem centru in si izberete izobraževalni program, ki vam ustreza, saj je za učenje vedno pravi čas.

Prijetne praznike in polno učenosti vam želi kolektiv Izobraževalnega centra Slovenske gorice.

Alenka Špes in Natalija Arbeiter

RASG in Slovenskogoriški forum o turističnem razvoju

Organizaciji Slovenskogoriškega foruma Cerkenjak je bila 4. decembra izletniški kmetiji Breznik v Komarnici v Cerkenjaku okrogla miza o možnostih razvoja turizma v osrednjih Slovenskih gorah. Razvojne smernice, ki jih je pripravila Razvojna agencija Slovenske gorice Lenart, je predstavila njena direktorica Janja Viher.

Člani foruma so, strinjajoč se s predstavljenimi razvojnimi možnostmi, prav tako kot RASG poudarili, da je skrajni čas za umestitev slovenskogoriških možnosti in potencialov v turistično-razvojne usmeritve in celostno strategijo turizma v severovzhodni Sloveniji. Ta osrednjega dela Slovenskih goric doslej ni vključevala ali ga je le zgolj površno. Turistične razvojne možnosti so tudi po mnenju članov foruma (ta vključuje nekaj deset slovenskogoriških razumnikov in simpatizerjev Slovenskih goric iz Slovenije) v okolju, danostih naravne in kulturne dediščine, zdravi hrani, stikih z naravo in v socialnih stikih s podeželskimi prebivalci. V načrte se intenzivno vključuje Lokalna akcijska skupina Ovtar Slovenskih goric z več kot 130 kolektivnimi in posameznimi člani iz šestih občin lenarškega območja, ki se v teh prizadevanjih tesno povezujejo. Z na novo opredeljenimi programskimi vsebinami LAS Ovtar nadgrajuje delovne zasnove lokalne turistične organizacije.

Nekatere razvojne smernice, s katerimi so uspeli v sosednjih državah, so lahko eden od žajpotov slovenskogoriškemu turizmu,

seveda pa mora ta upoštevati vse svoje posebnosti in danosti.

V izdelavi so programi turističnih ogledov po posameznih občinah in na celotnem območju šestih občin. Pripravljajo jih usposobljeni lokalni turistični vodniki skupaj z razvojno agencijo. Uveljavlja se enotna blagovna znamka, na voljo je nekaj kakovost-

Foto: Tomaž Kšela

nega promocijskega gradiva, natečaj pa je ponudil nekaj domiselnih spominkov.

V krogu 500 kilometrov so potencialni gostje, ki jih osrednji del Slovenskih gor lahko privabi in zadovolji. Po uradnih statističnih podatkih je na območju šestih občin malo turističnih objektov s prenočišči, zgolj trije, ki premorejo nekaj nad 20 postelj. Neuradno pa je, statistiki podatka zaradi časovnega zamika še niso zajeli, vsaj dvakrat toliko objektov in trikrat toliko postelj za prenočišče.

E. Pukšič

Srečo
Radost
Energijo
Čarobnost
Nešteto
Objemov

TBP

TOVARNA BOVDENOV IN PLASTIKE

... vam želimo v letu 2010!

SVETOVALNA SREDIŠČA V OKVIRU 14 CENTROV VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

V Lenartu tudi dislokacija svetovalnega središča in točka vseživljenjskega učenja

V Sloveniji že vrsto let deluje 14 regionalnih svetovalnih središč, ki so namenjena brezplačnemu informiranju in svetovanju v izobraževanju odraslih. Svetovalna središča pa so v obdobju od 2008 do 2013 umeščena v mrežo 14 Centrov vseživljenjskega učenja, ki so prav tako razporejeni po vseh regijah v državi. Nosilec Centra vseživljenjskega učenja zgornje podravske regije je Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza.

AZ andragoški zavod

Dejavnost informiranja in svetovanja v svetovalnih središčih je namenjena vsem odraslim prebivalcem regije, ne glede na starost, spol, stopnjo dokončane ali nedokončane izobrazbe in ne glede na zaposlitveni status. Dejavnost poteka tako pred, kot tudi med in po končanem izobraževanju. Odrasli lahko v Svetovalnem središču Maribor pri Andragoškem zavodu Maribor – Ljudski univerzi prosijo za pomoč pri odločitvah za nadaljnje izobraževanje in učenje, prav tako dobijo informacije o možnostih izobraževanja za poklic in strokovno izpopolnjevanje; informacije o vpisnih pogojih, o možnostih prekvalifikacije, možnostih sofinanciranja izobraževanja, pomoči pri odpravljanju učnih težav ipd. V želji, da izvajajo čim bolj kakovostne in strokovne svetovalne storitve, so v Svetovalnem središču Maribor pričeli tudi z modelom uvajanja in razvijanja kakovosti v svetovalnih središčih.

Dejavnost informiranja in svetovanja v Svetovalnem središču Maribor izvajajo v različnih oblikah, in sicer:

- po telefonu na direktni telefonski številki: 02 / 234 11 34 in na številki mobilnega telefona: 041 / 372 273,
- osebno – v prostorih Andragoškega zavoda Maribor – Ljudska univerze in na dislokacijah v Slovenski Bistrici, Rušah, Sladkem vrhu, Račah, Lenartu in Kungoti (naročila za svetovalne pogovore na dislokacijah sprejemajo na številki mobilnega telefona: 051 / 356 560),
- po elektronski pošti – svetovanje@azm-lu.si in
- v obliki skupinskih svetovanj.

Dislokacija v Lenartu deluje vsak 1. in 3. torek v mesecu med 10. in 13. uro v prostorih Izobraževalnega centra Slovenske gorice, Nikova 9 v Lenartu.

Prebivalcem regije, podjetjem, društvom in drugim ustanovam pa nudijo tudi t.i. mobilno svetovalno službo, kar pomeni, da lahko svetovalko povabite tudi v vašo organizacijo ali vaš kraj. Interes za izvedbo tovrstne oblike svetovanja lahko sporočite na telefonsko številko Andragoškega zavoda Maribor.

Aktualno:

V svetovalnih središčih nudijo informacije o aktualnih javnih razpisih, na katere se lahko odrasli prijavite za povrnitev finančnih sredstev za vaše izobraževanje. Prav tako nudijo pomoč in nasvete pri prijavi na razpise oz. oddaji razpisne dokumentacije. Trenutno sta odprta dva takšna javna razpisa. To sta:

1. »Sofinanciranje šolnin za zmanjševanje izobrazbenega primanjkljaja«; razpis je dosegljiv na spletni strani javnega sklada za razvoj kadrov in štipendije <http://www.sklad-kadri.si/> in je namenjen vsem, ki ste se oz. se še izobražujete v šolskih letih 2007/08, 2008/09, 2009/10 za pridobitev do vključno V. stopnje izobrazbe in ste si šolanje plačali sami.
2. »Znanje uresničuje sanje«; razpis je dosegljiv na spletni strani Zavoda RS za zaposlovanje <http://www.ess.gov.si/slo/dejavnost/javnirazpisi/22-05-09/> in je namenjen vsem zaposlenim, ki se želite izpopolniti v znanju računalništva ali tujih jezikov ali si želite pridobiti nacionalno poklicno kvalifikacijo in imate največ V. stopnjo izobrazbe.

Oba razpisa sta podprta s sredstvi Evropskega socialnega sklada.

Vse ostale podrobnosti o še drugih aktivnostih, ki se izvajajo v okviru Centra vseživljenjskega učenja zgornje podravske regije (dostopna učna mesta, možnost samostojnega učenja, delavnice, podjetniško svetovanje itd.) najdete na spletnem portalu: <http://cvzu-podravje.si>

Naj omenimo, da v okviru Centra vseživljenjskega učenja v Lenartu (Izobraževalni center Slovenske gorice, Nikova 9) deluje tudi točka vseživljenjskega učenja, v okviru katere je možno brezplačno učenje računalništva, samostojno učenje, izvajajo se ustvarjalne delavnice, predavanja ipd.

Dejavnost Centrov vseživljenjskega učenja financirata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za šolstvo in šport.

Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza, za projekt CVZU

Že tretja priznanja Društva pedagogov dr. Antona Trstenjaka

Društvo je bilo ustanovljeno marca 2007. Glavni namen je ohranjanje identitete učiteljstva v tem delu Slovenije, društvo pa delovno zajema območje 11 občin osrednjih Slovenskih goric in dela Prekijke. Trenutno šteje 223 članov, vodi pa ga profesor Mirko Žmavc, ravnatelj OŠ Cerkevjak – Vitomarci.

Društvo pedagogov je s priznanji I. in II. stopnje in s plaketo na slavnostni akademiji ob svetovnem dnevu učiteljev pri Benediktu poudarilo in nagradilo izstopajoče delovne in siceršnje uspehe in dosežke učiteljev v osrednjih Slovenskih gorah.

»Le avtonomen učitelj ali vzgojitelj lahko v tem času promovira svobodno podajanje učne snovi. Šola in učitelj sta odlična, če ob pravem času učencu postrežeta z izkušnjami, ki se dobro skladajo s predhodnimi miselnimi shemami (učencevim predznanjem)«, je poudaril predsednik društva Žmavc.

Priznanja I. stopnje

Irena Kos: na Osnovni šoli Benedikt je zaposlena od leta 1996 kot učiteljica športne vzgoje. Aktivna je na vseh področjih, ne le na športnem.

Dragica Kocmut – Brumen: profesorica razrednega pouka, najprej zaposlena na OŠ Lenart, od leta 1991 pa na OŠ Benedikt. Vodi likovni krožek in je koordinatorka EKO projekta.

Milena Zagoršek: učiteljica razrednega pouka na OŠ Cerkevjak – Vitomarci od leta 1988. Dolgoletna mentorica Vesele šole, dramskega in literarno-novinarskega krožka.

Romana Slana: učiteljica matematike in fizike in pomočnica ravnatelja, OŠ Benedikt. Pri svojem delu že 25 let nenehno uvaja novosti s področja pedagogike, didaktike matematike in fizike ter razvojne psihologije.

Jelka Žurman: učiteljica biologije, kemije in naravoslovja, OŠ Negova, svoje pedagoško poslanstvo opravlja 24 let. V učni proces uvaja mlade učitelje. Je mentorica za naravoslovne dejavnosti.

Slavica Toplak: učiteljica razrednega pouka, OŠ Lenart, posebej uspešna v prenašanju znanja in izkušenja na lokalnem in državnem nivoju. 20 let je mentorica RK, sodeluje tudi z Društvom matematikov, fizikov in astronomov Slovenije.

Julijana Merklin: učiteljica razrednega pouka, OŠ Sv. Ana, je prva podprla integracijo otrok s posebnimi potrebami in spodbujala ostale učitelje k spremembam v poučevanju teh otrok. V šoli deluje kot šolska mediatorica.

Plaketa za življenjsko delo:

Katarina Pukšič, učiteljica razrednega pouka, OŠ Sv. Trojica, že od leta 1967 s svojo neizmerno predanostjo pušča globok pečat pri otrocih, njihovih starših in med sodelavci. Mentorica hortikulturnega krožka, mentorica lutkovnega krožka, veliko let je uspešno vodila Vesele šole. Skrbela je za prometno varnost učencev, svoje bogate izkušnje in znanje je posredovala mladim študentom pripravnikom in svojim sodelavcem.

Alojzija Rožman, učiteljica matematike in fizike, OŠ Voličina; začela leta 1975 na OŠ Slivnica, od 1978 je zaposlena na OŠ Voličina. Leta 2004 ji je bil podeljen naziv sve-

Prejemnice priznanj Društva pedagogov dr. Antona Trstenjaka

Priznanja II. stopnje

Marija Dajzman: pomočnica vzgojiteljice na OŠ Lenart. Trideset let je zaposlena v vrtcu v Lenartu, najprej kot varuhinja in od leta 1999 kot pomočnica vzgojiteljice. Uvajala je veliko novih pristopov v vzgojo predšolskih otrok.

Cvetka Bezjak: učiteljica razrednega pouka, že 28 let je aktivno vključena v delo in razvoj OŠ Cerkevjak – Vitomarci. Več let je mentorica RK, je skrbna soorganizatorica številnih pisolav v občini.

Anica Borko: učiteljica razrednega pouka, OŠ Cerkevjak – Vitomarci, v vzgoji in izobraževanju je že 33 let; vedno kreativna, pravična in dosledna. Osem let vodi mednarodni bralni projekt Knjigo bube in Cicanovo veselo šolo.

tovalka. Je članica tima Mreže učičeh se šol, uspešna vodja, strokovna razpravljalica in predavateljica. Učenci so na tekmovanju matematikov pod njenim mentorstvom dosegli 17 srebrnih in 2 zlati Vegovi priznanji; dva učenca sta dosegla vse točke na ekster-nem preverjanju iz znanja matematike.

Na slavnostni akademiji v športni dvorani pri Benediktu so o položaju, pomenu in vlogi slovenskega učitelja govorili slavnostni govorniki – generalni direktor direktorata za osnovno šolo in vrtce pri MŠŠ Boris Černilec, župan občine Benedikt in poslanec DZ Milan Gumzar, dr. Ivan Rihtarič iz pomurske znanstvene akademije in predsednik društva profesor Mirko Žmavc. Kulturni program so pripravili domači učitelji; učiteljski pevski zbor in ansambel iz OŠ Benedikt.

E.P.

Študent naj bo!

Študentski klub Slovenskih goric (ŠKSG) je bil ustanovljen maja leta 2003. Pod njegovim okriljem se zbirajo in družijo študentje (redni in izredni), ki imajo stalno prebivališče na območju občin Lenart, Cerkevnik, Benedikt, Sveta Ana, Sveta Trojica in Jurovski Dol. Glavni cilj ŠKSG-ja je svojim članom zagotoviti kvalitetno preživljanje prostega časa. To poskušajo doseči s pripravo različnih aktivnosti in dogodkov. V ŠKSG-ju želijo delovati in sodelovati na področju športa, kulture, sociale, študentske problematike ... V ŠKSG-ju izvajajo tako tradicionalne projekte, ki so se skozi leta zasedrali v njihovem delovanju, ob enem pa težijo k temu, da vsako leto dodajo kakšno nov, zanimiv projekt. V klubu so vedno dobrodošli študentje z novimi, svežimi idejami, študentje, ki so usmerjeni v kakovostno preživljanje prostega časa.

članov, predsednik Jure Čuček, svetnik Simon Žvajkar ter Janja Damiš, Nejc Hren in Damjan Žnavec. Pri pripravi projektov poleg vodstva kluba sodelujejo tudi ostali člani študentskega kluba.

V letu 2008 so v študentskem klubu dobili tudi svoje prve prostore, in sicer v Centru Slovenskih goric v Lenartu.

Zavedajo se, da je druženje tisto, ki jih bo v prihodnosti, po končanem študiju povezovalo tudi na poklicni poti, zato si prizadevajo za vsakoletno organizacijo smučanja na različnih smučiščih širom Slovenije. Znano je, da študenti radi potujejo in tako so si v jesenskem ali pomladanskem času uspeli ogledati že kar nekaj evropskih prestolnic (Rim, Krakov, Prago, ...).

Prav tako vsako leto pripravijo športni vikend v Voličini, kjer potekajo turnirji v različnih športnih disciplinah (odbojka na mivki, tenis, mali nogomet, ...). Prav tako je tudi tek

Slovenskogoriški študentje na Kopah

Arhiv ŠKSG

Kot eden manjših in najmlajših klubov se zavedajo svojih omejitev ter tudi prednosti in tako skušajo delovati v okviru svojih zmognosti, tako finančnih kot organizacijskih.

ŠKSG je član Zveze ŠKIS od leta 2004. V letu 2009 je bilo v organizacijo vpisanih približno 150 rednih članic in članov.

Študentski klub Slovenskih goric od leta 2008 naprej vodi predsednik Jure Čuček. Klub v Zvezi ŠKIS in v območnem združenju Zveza študentskih klubov vzhodne Slovenije predstavlja svetnik kluba Simon Žvajkar. Upravni odbor ŠKSG-ja je sestavljen iz petih

tisti, ki jih že pet let povezuje, in sicer ga organizirajo vedno v času občinskega praznika občine Cerkevnik.

Poleg teh dejavnosti jih povezujejo tudi slovenske gore ter ostali najlepši kotički Slovenije. Člane vsako leto podprejo tudi tako, da se lahko brezplačno udeležijo Maratona treh src v Radencih. Prav tako se trudijo organizirati čim več potopisnih predavanj, kulturnih, športnih prireditev. Upajo, da bo v prihodnje tako tudi ostalo.

Jure Čuček in Simon Žvajkar

Aktivna mladina podeželja

Društvo je bilo ustanovljeno leta 1993 na pobudo mladih iz Slovenskih goric.

Predstavlja ga okrog 100 članov, ki prihajajo domala iz vseh občin v osrednjih Slovenskih goricah, torej od Jurija do Benedikta.

Skozi leto se udeležujejo tekmovanj, srečanj in drugih srečanj, ki jih prirejajo, ali pa krovna organizacija Zveza slovenske podeželske mladine.

Aktivno leto se začne z občnim zborom, kjer se po uradnem večeru še ob glasbi družijo naprej in kamor povabijo tudi druga prijateljska društva iz Slovenije (DPM Ptuj, Maribor, Šaleška dolina) ter ostale.

Zimski športni dan, če čas dopušča; februarja imamo tudi vsakoletni kviz Mladi in kmetijstvo, kjer dobijo trije tekmovalci vsak svojo temo, katero se naučijo in kasneje tekmujejo.

Maja ponavadi prirejajo kresovanje za odprto družbo, kamor so vabljeni tudi vsi ostali, ki niso v društvu in se načeloma radi udeležijo tovrstnih družabnosti.

Sledijo letne športne igre, kjer se pomerijo v več turnirjih, seveda pa je bistvo vsega družbe in spoznavanje društev ter malo tekmovalnosti.

Poleti se odpravijo na kakšno ekscurzijo, ogledajo si kakšno vinsko klet, kmetijo in se sproščajo na kateri od slovenskih plaž.

Kasneje v jesenskem času sledi kostanjev piknik in seveda trgatve ... Letos so organizirali tudi Izbor inovativnega kmeta oziroma kmetice, ki se v panogi kmetijstva najbolj znajde in uspe svoje znanje in delo tudi kvalitetno tržiti.

V slovenskogoriškem prostoru so že večkrat dokazali, da zmorejo marsikaj organizirati na zavidljivem nivoju in nadvse uspešno, kar je odgovor temu, da je mladina na podeželju še vedno aktivna, se izobražuje in dobro promovira svoje regije.

Mojca Kramberger

DPM Slovenske gorice: stojijo od leve proti desni - Nataša Kurnik, Grega Širovnik, Janez Zorjan, Boštjan Senekovič, Matjaž Štamer, Andrej Senekovič, Tomaž Širovnik. Od spredaj - Mojca Kramberger, Natalija Pučko in Svetlana Kurnik.

POTOPIS: v Ameriko, a le za kratko

Ob omembi Združenih držav Amerike (ZDA) se dandanes skoraj vsakdo zdrzne in prve asociacije niso nič kaj prijaznega značaja. Vmešavanje v politične in notranje zadeve posameznih držav; vojaški spopadi; boj za energetske vire; politični pritiski; vloga svetovnega policista ... Sredstva javnega obveščanja nam vsakodnevno servirajo različne dogodke iz sveta, kjer se praviloma vsaj enkrat omenjajo tudi ZDA, ki imajo v ušesih povprečnega Neameričana precej negativen prizvok. Se nedolgo nazaj smo Evropejci, pa tudi prebivalci drugih celin, vsakega rezidenta ZDA vrgli v isti lonec in ga obravnavali kot nadutega, samovšečnega, polnega samega sebe. Pa je povprečen Američan res tak? ZDA so ena najbolj prepoznavnih držav v zadnjem stoletju, saj skorajda noben pomembnejši dogodek ni minil brez njihove navzočnosti, kakršnakoli je pač že bila. S svojimi 308 milijoni prebivalcev se uvrščajo med bolj naseljena območja, neradi pa priznajo, da je večina njih pravzaprav evropskih korenin, saj so v zgodovini evropski 'konkvistadorji' bili tisti, ki so se naseljevali širom sveta in so izvorni Američani, ki jih imenujemo Indijanci, pravzaprav strpani v posebne rezervate kot ogrožena človeška vrsta, kar na koncu koncev tudi so. In zavednega 'Amerja' z ničemer bolj ne dvigneš do stropa, kot če mu omeniš, da če se njegovi predniki pred stoletji ne bi odločili za tvegano potovanje in neznanje, bi on dandanes prav gotovo kje na Portugalskem ali v Španiji prodajal pomaranče na tržnici ...

Američana si najprej predstavljamo kot ...

Čeprav Američane pravzaprav najbolj poznamo zgolj iz dnevnih poročil ter iz filmov, se je o njih pojavilo kar nekaj stereotipov. Eden takih je prav gotovo njihova prekomerna teža, kar lahko jasno opazimo v različnih TV-showih, ki nam jih pridno vrtilo naše (predvsem) komercialne televizije. Če kdo slučajno misli, da ta stereotip ne drži, pa se naj odpravi v nam zelo mikavno mesto New York, ki je eno najbolj rasno, etnično in govorno pisanih mest na svetu. Ta raznolikost se kako-pak pozna tudi na telesni teži, saj je ljudi, ki jim gladko prisodiš nad 130 kg, zares ogromno. To ti postane jasno, ko se možakar, ki je po prvem vtisu sodeč iz bolj revnega okolja, na podzemni železnici usede na tri sedeže naenkrat. Nasploh je "fast food" (hitro pripravljena hrana) najbolj priljubljen ter najbolj poceni način prehranjevanja za vse družbene sloje, kar niti ni tako nenavadno, če vemo, da so vsi zdravju prijazni prehranbeni produkti dvakrat dražji kot pri nas (npr. kilogram polnozrnatga kruha je npr. okoli 5 evrov ...), McDonaldsu ali Burger Kingu pa se za 4 evre lahko »nabutaš« do skrajnosti. Restavracije in stojnice s hitro hrano, ki bi jim pri nas rekli »burekdžinice«, so tam del vsakdana, saj vedno hitrejši stil življenja terja tudi prilaganje tempu na prehranbenem področju, kar pa nikakor ne vpliva blagodejno na telo.

"American way of life-način življenja Američanov"

Gostilna west style

Seveda povsod ni tako. Ko se popotnik odpravi na nekoč 'divji zahod', kjer dandanes kraljuje moderna mesta na eni strani ter prostrana narava na drugi, pravzaprav dobi občutek, kako ogromna država je to. Zato tudi ne čudi, da imajo Američani nekaj navad, ki jih sodoben Evropejec nikoli ne bo razumel in ki se jih včasih niti ne da razložiti. Na primer, zakaj si vsi Američani ogromne kozarce z že tako ledeno hladno pijačo še dodatno do vrha natrpajo z ledom? Tega nihče ne ve, niti oni sami si tega ne znajo razložiti. In zakaj jih skoraj zadene kap od začudenja, ko si nekdo še doda kečap na pijo? Zato, ker tega še nikdar niso poskusili sami, ko pa naredijo prvi grizljaj, se jim zdi, da je bila Amerika odkrita na novo. Zanimivo, a resnično.

Američani so tudi eden najbolj mobilnih narodov na svetu. Ves način življenja je podrejen občutku svobode ter raziskovalnemu duhu odkrivanja nečesa novega. Tisoči hektarjev nedotaknjene zemlje, hribovja in puščav prav silijo človeka, da se usede v avtomod in gre kempirat ter raziskovate cele tedne. Da ne govorimo o službah, selitvah, družini. V Evropi selitev (iz kakršnegakoli razloga že) pomeni ogromen korak stran od sorodnikov, prijateljev, družine. Nasploh smo pri nas zelo nagnjeniki temu, da vse ožje sorodstvo pretežno živi v radiju nekaj kilometrov, da tedensko hodimo na obiske, si pomagat pri kakšnem delu ali pa se preprosto srečujemo ob različnih družabnih dogodkih. Američan potrebuje za odločitev o selitvi zgolj pet minut, zato ne čudi dejstvo, da imajo sorodnike po vsej celini in da je temu prilagojena tudi gradnja hiš, konstrukcija avtomobila ipd. Hiše so pretežno v celoti lesene, saj jih ne gradijo za tri generacije naprej kot pri nas, ampak že vnaprej računajo, da se bodo slej ko prej kam preselili ali hišo prodali in kupili avtomod. Sploh upokojnici. Ogromne razdalje velikokrat terjajo kar nekajdnevna potovanja, zato je tudi večina osebnih (če temu lahko tako rečemo, saj je v ZDA osebni avto dvakrat večji kot v Evropi)

Kavboji

avtomobilov prirejena temu in je mogoče v avtomobilu dokaj udobno prenočiti.

Temu primeren je tudi karakter povprečnega podeželskega Američana. Avanturizem ter raziskovalni duh jih uvrščata med najbolj odprte narode na svetu. Po vpludnostni frazi 'kako ste' se bo prav gotovo razvil sproščeni pogovor, ki mu ni ne konca ne kraja, pri tem pa ne bo manjkalo humorja, »zafkancije« in različnih komičnih opazk, ki so tudi pri nas zelo pogoste. Težko je verjeti, ampak povsod po svetu imajo ljudje iste šale, iste »štose«. Če pri nas zbijamo šale o Janezku, imajo Američani Johnnya. Če se pri nas včasih pošalimo o naših južnih bratih, se tam na isti način smejijo Mehičanom in Kanadčanom. Da ne govorimo o šalah o moških in ženskah, ki so do potankosti iste ... Tudi zato se človek tam včasih nehoti počuti kot doma, saj so sproščeni ljudje ter mikavno okolje tisti faktor, ki zapolnijo praznino osamljenosti ter oddaljenosti od pravega, toplega doma.

"Samo en kraj na svetu se še lahko kosa z lepoto Slovenije"

Ali kdo verjame, da je povprečen prebivalec severnoameriške celine kdaj slišal za Slovenijo? Seveda je, saj se je 20 let nazaj odcepila od Češke, zdaj pa je soseda Rusije, občasno pa za hobi napade tudi kako sosedo. No, ko pa že stotič začneš risati geografsko okolico te naše 'kure', pa se jim začne blede svitati, da so res preveč 'špicali' geografijo v šoli ... In ko dodaš še, da

Grand prismatic geyzir

gre za najlepšo deželo na svetu, zeleno, gozdnato, z obilo naravnih znamenitosti, te nekaj časa poslušajo ter se po kratkem premisleku spomnijo, da premorejo tudi sami en kotiček, ki bi ga lahko opisali enako. Imenuje se nacionalni park Yellowstone in velja za enega najlepših na svetu. Leži na severozahodu ZDA, v zvezni državi Wyoming, njegova površina pa obsega skorajda polovico Slovenije.

Ko popotnik prvič obišče mestece West Yellowstone, ki predstavlja enega izmed petih vhodov v park, in zakoraka čez nekakšno cestninsko postajo, se zares odpre drugačen, fantastičen svet. Ena prometnica, neskončna drevesna polja, kristalno čiste reke in jezera, obilo slapov, razglednih točk, neraziskanih poti. Pri tem pa na vsakem vogalu lahko čaka srnjak, los, bizon ali celo medved.

Celotno območje je nekakšno 'predhrbovje' znamenite gorske verige Rocky Moun-

tains, zato ne preseneča dejstvo, da povprečna nadmorska višina krepko presega 2000 m. Yellowstone je največje gejzirske območje na svetu, saj leži na ogromnem vulkanu, ki naj bi izbruhnil spet čez kakšnih 40.000 let. Poleg že naštetih naravnih lepot, divjine in divjega živalskega sveta je park domovanje okoli 300 aktivnih gejzirjev, okoli 250 slapov ter neštetihi redkih vrst ptic, plazilcev in žuželk. Odprli so ga pred približno 140 leti in kar nekaj stavb je še iz tistega časa ali celo še od prej, saj je v eni izmed njegovih dolin bila tudi baza 'severnjakov' v ameriški državljanski vojni, pred tem pa je bila okolica parka prizorišče neštetihi bitk z Indijanci. Navadnega obiskovalca, ki park obišče prvič, najbolj navduši izbruh gejzirja, katerega curek doseže tudi 50 metrov ali več.

Stvar so pripeljali celo tako daleč, da je posamezne izbruhe mogoče napovedati, zato je v določenih časovnih intervalih mogoče pri posameznih gejzirjih opaziti na tisoče ljudi, ki potem uživajo tistih nekaj minut delovanja matere narave. Geotermalno delovanje pride lepo do izraza tudi v različnih 'toplicah', kjer so se izoblikovale čudovite terase v prekrasnih barvah, ki so v določenih časovnih obdobjih prizorišče razvlečenih naravnih slapov, ki so prava paša za oči. Jezero Yellowstone je največje visoko ležeče jezero v Severni Ameriki, saj je njegov obseg kar 180 km, vodni svet pa dopolnjuje nešteto potokov in rek, manjših jezer ter ledeniški vrhovi, ki v dolino pritečejo v obliki slapov in obenem skrbijo za vse rastje v parku. Obiskovalec ima nešteto priložnosti za pohajanje, za taborjenje, za opazovanje ter fotografiranje živali, predvsem pa za sprostitvev z zares neokrnjeni naravi.

Če bi res nekoč iskali ekvivalent naši deželi, bi bil Yellowstone verjetno kar prava izbira, o čemer nenazadnje pričajo tudi izjave domačinov, saj so po ogledu fotografij vsi v en glas zatrdili, da je Slovenija prav gotovo delček sveta, ki ga je zares vredno obiskati.

Besedilo in foto: Dani Zorko

Rejništvo je doma v Slovenskih goricah

Vsak otrok, ki se rodi, si želi, da bi odrasčal v ljubečem družinskem okolju, s starši, ki skrbijo zanj vse dotlej, dokler ne odraste ... Otroci, ki prihajajo v rejniško družino zaradi najrazličnejših razlogov, te sreče nimajo. Ne morejo živeti v svoji matični družini, zato v rejniški družini kot nadomestni družini zadovoljujejo svoje osnovne potrebe. Stroka socialnega dela na področju rejništva se razvija in veseli smo, da je tako.

Slovenske gorice so znane po rejniških družinah, med katerimi je v letu 2009 12 poklicnih rejnic. Na območju Upravne enote Lenart se v 28 rejniških družinah nahaja 44 otrok, od teh prihaja kar 37 otrok (ali 84%) iz občin izven upravne enote.

Društvo rejnic Lenart (vključeni člani iz vseh občin UE Lenart) ob strokovni pomoči Centra za socialno delo Lenart že vrsto let dobro in uspešno dela na področju rejništva. Društvo deluje po sistemu od človeka do človeka. Tak sistem je bil do leta 2008 zelo individualen.

Rejništvo je zelo zahtevno in odgovorno delo in prepričani so, da je v pretežni meri dobro opravljeno. Pomembno je, da se otroci v družinah dobro počutijo, napredujejo in se uspešno vključijo v življenje.

V okviru Društva sobili vključeni v projekt: »Rejniške družine in učenje za kvalitetno starševstvo v Slovenskih goricah« pa so se rejniki oz. rejnice in strokovna služba Centra za socialno delo Lenart lotili programa izobraževanja, povezovanja rejniških družin z namenom spremljanja problematike odraščanja rejencev, omogočanje otrokom zdravo rast, skladen osebnostni razvoj in usposobitev za samostojno življenje ter delo pri osebah, ki niso njihovi starši, obenem pa spodbujati, da bi se stiki med rejenci in otroki ter njihovimi starši ohranili oz. v kolikor so bili popolnoma pretrgani, ponovno vzpostavili.

Projekt je bil vključen v Letni izvedbeni načrt »LAS Ovtar Slovenskih goric« za leto 2008 in kot tak sofinanciran iz sredstev programa LEADER.

Ker se rejniške družine zavedajo zahtevnosti in odgovornosti svojega dela, je pomembno, da se skupno iščejo nove možnosti, poti in to je tudi izziv, ki daje voljo in pogum za pridobivanje novih znanj in vedenj, da se zmore sodelovati v rejniškem sistemu (rejniške družine, matične družine, otrok-rejencev, CSD, druge za otroka pomembne osebe) in dalje razvijati socialno delo na področju rejništva. Potrebno je dodatno izobraževanje.

V letih 2008 in 2009 so v dveh fazah projekta organizirali in nudili celovito strokovno pomoč in izobraževanje vsem obstoječim rejniškim družinam in ostalim družinam, ki doživljajo težave oz. želijo izboljšati medsebojne odnose do otrok, z geslom: »Dobre rejniške družine - zdravi rejenci, otroci«.

Kot zelo dobrodošle so bile delavnice in mesečna strokovna srečanja na CSD Lenartna teme: Kako začutiti najstnika, Težave v odraščanju otrok, Predstavitev rejništva v Avstriji, Zagovornik otroka v postopkih pred sodiščem in postopkih CSD, IPS (Individualna projektna skupina - igranje vlog vseh udeležencev v rejništvu), Rejniška družina kot možnost izbire za otroka, Skrivnosti učinkovite vzgoje, Zloraba otrok, s poudarkom na spolnih zlorabah, Razvajenost, rak sodobne vzgoje idr.

Izvedba projekta je prispevala k zadovoljivim potrebam rejencev in rejnic z namenom vzpodbuditi, opozarjati, predlagati in podpirati ukrepe pristojnih organov in strokovnih institucij za napredek družbene in individualne skrbi za otroke v rejništvu, prav tako podpirati in vzpodbujati znanost s tega področja. Pri srečanjih, neformalnem izobraževanju so se izmenjale medsebojne izkušnje, druženje pa je vzpodbudilo vzpostavitve prijateljskih vezi med rejniki in otroci, strani so bile deležne pomoči pri delu in razreševanju posameznih problemov.

Priložnostna druženja na pikniku, na bazenu v Radencih, na izletu po Primorski kot zaključek izvedene Šole za starše je velika spodbuda za družine, saj so s tovrstnim pristopom in delom neposredno obogatili: rejniška družina (rejnik, otrok, rejnec) in okolica oz. Slovenske gorice.

Rezultat dela v našem društvu je težko ovrednotiti. Delo ocenjujemo po tem, da so vsi udeleženi v rejniškem sistemu zadovoljni in se radi udeležujejo vseh aktivnosti, ki jih organizira Društvo. Prav tako je vzdušje na teh druženjih sproščeno in prisrčno, kar je za nas najpomembnejše in nas vzpodbuja, da z delom nadaljujemo.

Za konec: »Ustvarjajte spomine skupaj z otroki, preživljate z njimi čas in pokažite jim, da vam je mar zanje. Igračke in nakit ne morejo nadomestiti dragocenih trenutkov, ki jih preživite z njimi (Elaine Hardt)«.

Za Društvo rejnic Lenart:
Metka Gungl in Renata Vajnerl

URŠKA

več kot plesna šola

PLESNA ŠOLA URŠKA V LENARTU

VABI

K VPISU V TEČAJ DRUŽABNIH PLESOV IN SALSE

(angleški in dunajski valček, foxtrot, polka, tango, salsa, merengue, mambo, samba, rumba, swing, discofox, hustle, jive ...)

Pričetek tečaja: v torek, 19. 1. 2010 od 19. - 20.15 ure
v Centru Slovenskih goric,

Trg osvoboditve 9 v Lenartu (nasproti cerkve)

Tečaj poteka enkrat tedensko in traja 2 meseca - 8 vaj.

Cena: 50 eur/po osebi/za 2 meseca

PRIJAVE ZBIRAMO OD 4. 1. 2010 DALJE

na tel. št.: 040 664 000, 02 537 14 35
ali na e-mail: urska-ms@siol.net

Organizator: PLESNA ŠOLA URŠKA MURSKA SOBOTA,
Kopališka ulica 2, 9000 Murska Sobota,
www.plesnasola-ms@siol.net

Pokora za grehe

Mladi štajerc pride v spovednico. "Odpustite mi, oče, kajti grešil sem. Bil sem z žensko dvomljivo morale."

Župnik vpraša: "Ali si to ti, sosedov Jožek?"

"Da, oče."

"Kako pa je ženski ime?"

"Tega vam ne morem povedati, oče. Ne bi hotel omadeževati njenega imena."

"Slej ali prej ga bom izvedel, zato je vseeno, če mi poveš zdaj. Je bila Drginčeva Katra?"

"Ne smem povedati."

"Je bila Malejeva Marjanca?"

"Ne morem vam izdati."

"Srakarjeva Metka?"

"Molčal bom kot grob."

"Kaj pa mogoče Zupančeva Tina?"

"Oče, ne sprašujte, ne bom je izdal."

"Potem je bila pa najbrž Lavrinova Mici?"

"Prosim vas, oče, zaobljubil sem se, da bom molčal."

Župnik nejevoljno vzdihne. "Si pa res vztrajen, Jožek. Skoraj te moram občudovati. Vendar si grešil in za to se moraš pokoriti. Tri mesece ne smeš k maši. Zdaj pa pojdi v miru."

Jožek se vrne v svojo klop, kjer ga pričaka Franček, njegov najboljši prijatelj. "No, kako je bilo?"

"Super!"

"Kaj si pa dobil?"

"Tri mesece počitnic in pet dobrih namigov."

OBČINA LENART JE LETA 2007 ZAŠČITILA BLAGOVNO ZNAMKO

Ovtar - varuh slovenskih goric

Ker se grozdje že precej časa pred trgatvijo »mehča«, nekako od srede avgusta dalje in je lahek plen za ptiče in razne nepridiprave, postavimo v Slovenskih goricah v vinograde klopotece.

Sedanji ovtar Slovenskih goric v svoji opravi

Prav ob tem času pa so v preteklosti nastopili svojo honorarno službo tudi čuvaji vinogradov, sadovnjakov in poljedelskih pridelkov – OVTARJI.

Ovtarska služba se je pričela s 15. avgustom. Večina so čuvali le vinograde, saj tatvin drugih sadjarskih in poljedelskih pridelkov skoraj ni bilo. Služba je trajala do 15. novembra ali mogoče še dlje, kakršna sta bila letina in čas spravila grozdja.

Trimesečno čuvanje je ovtar opravljal neprenehoma, dan in noč. Čuvaji vinogradov so se hranili le priložnostno pri lastnikih, prenočevali v utah ali le pod drevesi. Niso pa redki primeri, da se je ovtar pri svojih obhodih krepčal v različnih kletih in nekje v senci zaspal, ne ravno v veliko veselje vinogradniških gospodarjev.

Preoblekli so se navadno enkrat na teden, za britje pa praktično ni bilo časa niti želje, saj so se jih tatovi bolj bali, če so hodili po vinogradih kosmati in bradat. Za klobukom so ovtarji nosili šopek z dodanim vinskim listjem.

Dobiti ovtarsko službo ni bilo tako enostavno. Od posestnikov vinogradov je najprej moral dobiti pisno privoljenje, da so ga pripravljene sprejeti na delo. Vsak ovtar je moral pri tem upoštevati, da je dobil čim več privoljenj vinogradnikov in da so bili ti medsebojno blizu, po možnosti celo sosedje. Približna površina, ki jo je lahko čuval posameznik, je bila tri hektarje. Vmes so lahko bili nekateri posamezniki, ki niso hoteli čuvaja, češ da bodo sami čuvali. Nato je moral bodoči ovtar vložiti prošnjo na občino, ta pa je kandidata izbrala. Vsi izbrani kandidati so bili nato poklicani na sodnijo, kjer so morali priseči, da bodo službo vestno opravljali z rednimi obhodi vinogradov in da ne bodo zamolčali nobenega krivca ali tatu.

Vse vinograde, ki so mu bili zaupani, je moral ovtar obhoditi vsak dan in sicer enkrat podnevi in enkrat ponoči. Pri vsaki hiši, ki je najela ovtarja, se je moral obvezno oglasiti. Ko je vstopil v hišo, je zbrane pozdravil, nato ostal največkrat med vrati, oditi pa je moral brez pozdrava, da domači niso vedeli, kdaj je šel inkam.

Če je prišel ovtar k hiši med jedjo, je imel pravico, da je vzel najbližjo žlico, lahko kar komu pri mizi, na hitro nekaj pojedel in spet izginil.

Svoje poti po vinogradih je izvajal vedno drugače, da nihče ni vedel, kje je hodil in iz katere strani naj bi se spet pojavil. Skrivne poti so bile strah in trepet tatov. Da je ponoči opravil svoj obvezni obhod vinograda, je dokazoval prazen kozarec žganja, ki so mu ga domači postavili na določeno mesto, največkrat na zunanjo okensko polico.

Za kršilce ali tatove so bile naslednje kazni: Za do pet grozdov ukradenega grozdja je pobral odškodnino ovtar sam, in sicer tako, da je moral nepridipravo grozdje enostavno odvzeti; za večje tatvine pa je moral tatu prijaviti policiji.

Velika sramota za posameznika je bila, če ga je ovtar peljal na policijo, saj je vaška skupnost takoj vedela, kdo krađe grozdje v določenih predelih. Glavni kršitelji so bili različni: otroci, fantje, vasovalci, romarji, nedeljski izletniki, viničarji in drugi nepridipravi. Otroci so kradli grozdje večinoma na poti v šolo ali iz nje in največkrat so kradli v skupinah. Zanje so odgovarjali starši.

Narečna beseda "otar" (tudi outar) zagotovo izhaja iz staronemške besede "huotari" (novonemško Hüter) v pomenu čuvar, paznik (ki npr. varuje posestva ali hišo) ter v vzhodnoslovenskih narečjih pomeni "čuvar vinogradov z zrelim grozdem".

Prof. dr. Bernard Rajh

Po ustnem izročilu je bil ovtar nekaj nenavadno groznega in strašnega. Ovtar je tatu zgrabil šele takrat, ko je ta hotel zapustiti vinograd. Večjo količino nakradenega blaga je moral izročiti lastniku vinograda. Pogosti tatovi grozdja so bili fantje vasovalci, ki so trgali grozdje za dekleta. Kdor je ujel vasovalca pri kraji, ga je lahko celo denarno kaznoval. Če vasovalec ni imel denarja, mu je ovtar odvzel klobuk, kar je bila za mladeniča velika sramota. Posebno vestno so morali ovtarji opravljati svoje delo ob dnevnih romanj. Romarji, ki so potovali na božjo pot k Sveti Trojici, so pogostokrat spotoma obiskovali vinograde in trgali grozdje zase ali za svoje bližnje. Vzoren ovtar je lahko od romarjev pobral kar velik zaslužek. Največja sramota za ovtarja je bila, če je bil na obisku v hiši in je ravno v tem času vstopil kdo s krožnikom pravkar nabranega grozdja. To se je ovtarjem pogosto dogajalo ob gostijah, krstih in ob skupnih kmečkih opravilih, na primer pri ličkanju koruze. Ovtar je bil večkrat ogrožen. Če se je zameril fantom, so mu ti napletli žice in vrvice po vinogradih, nanje obesili grozdje in mu s tem dokazovali njegovo nesposobnost.

V času Avstro-Ogrske je bil sezonski honorar za ovtarsko delo 140 – 160 kron ali 4 krome za polovnjak (300 litrov) naprešanega mošta. Zaslužek je bil sicer obilen, a za varno in naporno delo vsekakor ustrezen.

Ovtarska palica

Kot znak svoje časti in kot orožje so ovtarji nosili ovtarsko palico. Eno od teh hrani Pokrajinski muzej v Mariboru.

Palica je bila podobna primitivni helebardi s kovinsko konico (nožem). Urezana je iz hruškove veje. Grče so okrašene z medenastimi žeblički. Palica se je nosila na rami, podobno kot puška. Namesto jermena služi pri omenjeni palici zakravljen korobač, spleten iz vrbovih šib. Palica je bila občinska last in se je tam tudi hranila.

Povzeto po zapisu na spletni strani občine Lenart: www.lenart.si

POGOVOR Z OVTARJEM OBČINE LENART DEJANOM KRAMBERGERJEM

Za razvoj turizma me ni strah

»Ob imenovanju za ovtarja osrednjih Slovenskih goric mi je lenarški župan Janez Kramberger izročil ovtarjevo palico ter mi naložil, naj po svojih najboljših močeh skrbim za varovanje okolja in za ohranjanje pristne slovenskogoriške pokrajine,« pravi profesor zgodovine in geografije Dejan Kramberger iz Voličine, ki ga je župan za ovtarja imenoval ob letošnji postavitvi klopoteca na Zavrhu. »Poleg te osnovne naloge pa imam kot občinski ovtar še eno. Prizadevati si moram tudi za promocijo turizma v naših krajih.«

Ovtarskega dela Dejan Kramberger pravzaprav ne bo opravljal težko, saj je že doslej veliko naredil za turistično promocijo Slovenskih goric ter za ohranjanje starih šeg in navad ter običajev. Verjetno ga je ravno zaradi tega župan Kramberger imenoval za ovtarja. »Zagotovo me na to častno mesto ni imenoval zaradi mojega imena. Čeprav se piševa oba enako, nisva v nobeni sorodstveni povezavi,« pravi smeje Dejan.

Dejan Kramberger je profesor na osnovni šoli Sveti Jurij na Gorickem v občini Rogasčevci. Čeprav poučuje mlade tako zgodovino kot geografijo, je njegova ljubezen zgodovina. Že njegova diplomska naloga je temeljila na zgodovini domačih krajev od Voličine, Lenarta in Svete Trojice do Jurovskega dola. Zgodovino domačih krajev v se-

vidim turiste po vsej Štajerski. Če bi jih želel voditi po vsej Sloveniji in Evropski uniji, razen v posameznih biserih (Firence, Benetke, Rim in podobno), pa bi moral opraviti še državni izpit za turističnega vodiča. O tem, da bi se lotil priprav za ta izpit, sem že razmišljal, vendar mi doslej tega ni dopuščal čas. Bomo videli, če ga bom imel kdaj kaj več.«

Kramberger ugotavlja, da si čedalje več turističnih skupin privoščijo oziroma najame lokalnega turističnega vodiča, saj imajo potem od obiska v Slovenskih goricah mnogo več, kot bi imeli sicer. Res pa je, da si skupine najamejo turističnega vodnika bolj za Zavrhu, Sveto Ano ali posamezne druge kraje, kot pa za organizacijo celotnega izleta po Slovenskih goricah in Štajerskem.

Kako pa so turisti zadovoljni z obiskom v Slovenskih goricah? »Večina obiskovalcev, ki obiščejo Slovenske gorice za dan ali dva, je naravnost navdušena nad lepoto pokrajine, tradicijo, kulinarčno ponudbo, dobro kapljico in nad kulturnimi ter naravnimi znamenitostmi. Prav res, kdor si Slovenske gorice ogleda in jih doživi, se vrača domov navdušen. Zato me za razvoj turizma v osrednjih Slovenskih goricah ni strah,« poudarja Dejan Kramberger.

Kot že rečeno, je Kramberger profesor zgodovine, zato prav dobro ve, kaj so v preteklosti delali ovtarji. »Veseli sem, da je občina Lenart leta 2007 zaščitila blagovno znamko Ovtar - varuh Slovenskih goric. Na ta način je izpričala spoštljiv in dejaven odnos do naše kulturne dediščine, na kateri lahko in moramo graditi tudi svojo bodočnost,« pravi.

Ovtarji so, kot pripoveduje Kramberger, v preteklosti varovali vinograde, sadovnjake in poljedelske pridelke v Slovenskih goricah. Svojo honorarno službo so nastopili sredi avgusta, ko se je grozdje začelo mehčati, opravljali pa so jo do sredine novembra. »Včasih so ovtarji vinograde in sadovnjake varovali pred »ptički brez kril« oziroma pred tatiči, dandanes pa mora občinski ovtar varovati naravno okolje v Slovenskih goricah pred onesnaževanjem, ki ga povzročamo ljudje sami. Poleg tega so ovtarji včasih svoje delo opravljali samo tri mesece v jenskem času, občinski ovtar pa ga mora vestno opravljeti vse leto,« smeje pripoveduje mladi ovtar občine Lenart.

Kot ovtar namerava biti Dejan Kramberger kar se da dejaven na področju varovanja okolja in slovenskogoriške pokrajine. Zato se je že odločil, da bo med drugim za vsako številko glasila Ovtarjeve novice izpostavil en primer odnosa do naravnega okolja in tradicije. Za svoje ravnanje si bodo tisti, ki imajo pravičen odnos do naravnega okolja in tradicije, prislужili ovtarjevo pohvalo. Takšne, ki zanemarjajo skrb za okolje, pa bo opozoril na napačno ravnanje. »Z izpostavljanjem primerov dobre prakse bom ljudi spodbujal k pravilnemu ravnanju do okolja, z opozorili pa jih bom poskušal odvrti od napačnega,« pravi varuh Slovenskih goric Dejan Kramberger.

Besedilo in foto: Tomaž Kšela

Dejan Kramberger: Največje bogastvo, ki ga lahko zapustimo naslednjim generacijam, je čisto in neokrnjeno naravno okolje

verovzhodni Sloveniji pa proučuje še naprej, saj se zaveda, kako pomembna je, zlasti za mlade. »Veste, otroke zgodovina njihovega domačega kraja zelo zanima. Z odprtimi usti poslušajo o ljudeh in dogodkih, ki so zaznamovali zgodovino njihovega kraja. Zelo jih zanima tudi, komu v čast so v preteklosti postavili spomenike in kdaj jih je izdelal,« pravi Kramberger. »O zgodovini domačega kraja učencem pripovedujem zato, da jih motiviram. Dogodke iz krajevne zgodovine kot bisere dodajam poučevanju zgodovine po učnem načrtu.«

Ovtar občine Lenart pa svoje znanje o kulturnih in zgodovinskih znamenitostih ter naravnih lepotah domačih krajev razdaja tudi turistom, ki prihajajo v Slovenske gorice, saj je že dve leti turistični vodnik. »Usposabljanje in izpit za turističnega vodiča sem opravil na Štajerski lokalni turistični zvezi. Usposabljanje sta organizirali Razvojna agencija Slovenske gorice oziroma Društvo za razvoj podeželja - LAS Ovtar iz Lenarta,« pojasnjuje. »Sedaj lahko

POD OVTARJEVO PALICO

Ovtarjeva pohvala

Profesorica Jelka Lorber vzorno skrbi za cimprano hišico

Za ohranjanje naravnega okolja ter priste slovenskogoriške krajine in tradicije izrekam pohvalo profesorici s Srednje strojne šole v Mariboru Jelki Lorber, ker izjemno lepo skrbi za staro cimprano hišico v Peščenem Vrhu v občini Cerkevjak ter jo redno obnavlja. Pravi ovtar osrednjih Slovenskih goric Dejan Kramberger. Tako je zobu časa iztrgala dragocen pomnik časa, ki nam pripoveduje o tem, v kakšnih pogojih so skozi stoletja ljudje v Slovenskih goricah prebivali in delali. Njena hišica, ki je ohranila takšno zunanjo podobo, kakršno je imela pred sto in več leti, hkrati pa ima vse attribute potrebne za sodobno življenje, je pravi etnografski biser v osrčju Slovenskih goric.

Sožitje starega in novega

Po Krambergerjevih besedah tudi arhitekti ugotavljajo, da je obnova stare cimprave v celoti uspela, saj je novo namembnost zadržala v stari obliki. Gre za lep primer sožitja starega in novega. Zato cimprana hišica ni samo pomemben historičen eksponat, temveč muzejski objekt v središču sodobnega življenja.

Lorberjevo je delno prenovljena cimprana hišica na Peščenem Vrhu tako navdušila, da jo je leta 2000 odkupila od prejšnjih lastnikov ter se v njej za stalno naselila. Vedno sem si želela živeti v takšni hišici sredi naravnega okolja, pravi Lorberjeva. Ko se ji je ta priložnost ponudila, se je iz stanovanja v Mariboru preselila v svojo cimpračo na Peščenem Vrhu, okoli katere ima še okoli pol hektara zemlje. Na njej je manjše gospodarsko poslopje, lepo urejen vrt, star sadovnjak, vzorno urejene brajde ter lepo negovana trata. Hišico obdajajo za naše kraje značilna lesena ograja ter kmečke rože, pred hišo pa raste češnja. Vse je skrbno in naravnost vzorno urejeno, vendar v stilu, ki je za Slovenske gorice značilen.

Stari ljudje so pri urejanju svojega bivalnega okolja ravnali modro in preudarno, saj so mnogo bolj kot mi poznali vremenske prilike in dogajanja v naravi v svojem ožjem okolju. Dobro so vedeli, zakaj so kam zasadili oreh, drugam pa češnjo ali topol. Zato tudi v okoličih hišice ničesar ne spreminjam, samo urejam in obnavljam, pravi Lorberjeva.

Iz domačih materialov

Znamenita cimprana hišica na Peščenem Vrhu, ki se je v zadnjih letih znašla že na številnih turističnih prospektih, je pokrita s slamo. Lorberjeva je pred kratkim dala obnoviti sleme ter še nekatere malenkosti. Za streho skrbi mojster Anton Golnar iz Sovjaka, pravi.

Hišica je ometana z ometom iz blata. Ometa ni treba velikokrat popravljati, kadar pa ga je vendarle treba, je to mogoče narediti poceni in enostavno ter z naravnimi materiali. Zato pa moram hišico vsako leto enkrat prebarvati

z apnom,« pojasnjuje Lorberjeva.

Oken, vrat, napuščev in drugih lesenih površin po besedah Lorberjeve ni težko vzdrževati. Sama jih vsako drugo leto zaščiti s kakovostnimi premazi za les na vodni osnovi. Pod v hišici je ladijski, zato z njim ni veliko dela. Za notranje opleske pa Lorberjeva uporablja apno in jupol. Ker ne gre za velike površine, opravlja opleske sama. Pri obnavljanju hišice pa ji radi na pomoč priskočijo tudi ljubezni sosedje, s katerimi se dobro razume. Tudi v preteklosti so dajali čar življenju v Slovenskih goricah dobri sosedski odnosi.

Ali je dražje vzdrževanje stare cimprane hiše ali sodobne hiše? Po izkušnjah Lorberjeve je dražje vzdrževanje sodobne hiše, še zlasti, ker so dimenzije starih cimpranih hiš za človeka ravno pravišnje, medtem ko so sodobne hiše marsikdaj prevelike.

V cimprani hišici, ki ima 72 kvadratnih metrov uporabnih površin, strop pa je visok 210 centimetrov, sta tudi lončena in krušna peč. Za dodatno ogrevanje so na voljo sodobne električne peči. V obnovljeni cimprani hišici je pozimi tako prijetno toplo, da je to težko izraziti z besedami.

Zadnji del hiše, v katerem so sanitarni blok s kopalnico ter spalnica, je zgrajen s sodobnimi materiali, vendar se od zunaj to ne vidi.

Hišica je podkletena, saj ima vinsko klet ter klet za sadje in zelenjavo. Zaradi tega, ker je klet vkopana v zemljo, je ozimnica v njej še spomladaj sveža kot jeseni.

Ekološka pridelava hrane

Lorberjeva se je odločila za popolnoma ekološko pridelavo hrane, saj ne uporablja niti hlevskega gnoja – samo kompost. Kljub temu so na njeni majhni »kmetiji« rastline krepke in zelene, da jih je veselje pogledati.

Kljub temu, da se Lorberjeva vsak dan vozi na delo v Maribor, ima tudi nekaj živali: kokoši, račke, muce in psički. Po upokojitvi namerava skrbeti še za zajčke, vietnamskega pujska in koze.

Lani je na območju občine Cerkevjak dvakrat pustošila ujma s točo, ki je na objektih

povzročila gromozansko škodo. Zanimivo je, da so veliko škodo utrpeli tudi domala vse hiše na Peščenem Vrhu, samo obnovljena cimprana hišica Lorberjeve je po toči ostala nepoškodovana. Medtem ko je toča novejšim hišam polomila strešnike in okna ter poškodovala fasado, je stara cimprača po neurju stala ponosno, kot da je okrašena z dragulji. Kot jajce debela toča se ji je namreč zarila v slamnato streho, ki se je zato lesketala. Okna so obvarovali dolgi napušči, ilovnata fasada pa je odlično odbijala točo, ki se je po neurju lesketala okoli nje kakor svetniški sij. Ni čudno, da se nekateri premožnejši prebivalci

Cimprana hišica profesorice Jelke Lorber v Peščenem Vrhu v občini Cerkevjak je ohranila svojo več kot sto let staro podobo, hkrati pa ima vse attribute, potrebne za sodobno življenje v njej.

na avstrijskem Stajerskem že vračajo v cimprane in s slamo krite hiše. Očitno so naši predniki dobro vedeli, zakaj so gradili prav takšne,« pravi Lorberjeva.

Navdušeni obiskovalci

Sin Lorberjeve je turistični vodič, ki vodi turiste iz različnih držav po vsem svetu. Nekajkrat je tuje turiste iz Velike Britanije in Kanade pripeljal tudi v obnovljeno cimpračo na Peščni Vrh. »Nad naravnim okoljem, hišico in kulinarčno ponudbo v Slovenskih goricah so bili turisti tako navdušeni, da se tega ne da povedati,« se spominja Lorberjeva.

»Cimprano hišico so tako navdušeno in natančno fotografirali, kakor da bi bila kakšen kraljevi dvorec. Da o tem, s kakšnim navdušenjem so degustirali domače in ekološko pridelano sadje, niti ne govorim. Izjemno pa jim je bil všeč tudi gričevnat svet Slovenskih goric, v katerega se zaljubi vsak, ki ga obišče.«

Ali je mariborski profesorici žal, da je življenje v lepo urejenem in vedno toplem mestnem bloku zamenjala za življenje v obnovljeni cimprani hišici ter v naravnem okolju Slovenskih goric? »Niti za trenutek mi ni žal. Danes si ne znam več niti predstavljati, kako bi lahko živila v mestu,« pravi.

Za vzor, kako skrbeti za naravno okolje in tradicijo

»Profesorica Jelka Lorber vrača v Slovenske gorice tiste bivanjske, okoljske, socialne in tudi družabne vrednote, ki so življenje v Slovenskih goricah krasile včasih in bi ga morale tudi danes in v bodoče. Zato naj služi za vzor, kako moramo skrbeti za našo naravno okolje in tradicijo,« pravi ovtar - varuh Slovenskih goric.

Besedilo in foto: Tomaž Kšela

Dom sv. Lenarta

DOM LENART D.O.O.
Gubčeva ulica 5
2230 Lenart

Tel.: 059 221 100

Faks: 059 221 150

E-pošta: info@domlenart.si

Institucionalno varstvo starejših
Oskrbovana stanovanja
Dnevno varstvo

Socialna služba doma:
Tel.: 059 221 103

V Domu Lenart, d. o. o., je stanovanec na voljo 165 ležišč v eno- in dvoposteljnih sobah z lastno kopalnico in sanitarijami, nekatere so z balkonom. Vsaka soba ima možnost CATV, telefonskega in internetnega priključka. Stanovanecem so na voljo tudi ustrezno opremljeni skupni prostori s kuhinjo. Na voljo jim je delovna terapija, fizioterapija in duhovna oskrba.

Namen programa oskrbovanih stanovanj je zagotoviti starejšim posameznikom, ki z redno organizirano pomočjo in zagotovljenim zdravstvenim varstvom ohranjajo zadovoljivo duševno in telesno počutje in samostojnost v bivalnem okolju, tako da jim ni potrebno popolno institucionalno varstvo. Zainteresiranim posameznikom želimo s pomočjo spremljajočega programa ponuditi možnost kakovostnega preživljanja starostnega obdobja v primerno urejenih prostorih in okolju, ki bo varno in prilagojeno njihovim potrebam.

Dom Lenart, d. o. o., opravlja tudi zunanje dejavnosti. Ena izmed njih je **razvoz kosil na dom**, ki se vsak dan vrši na območju občine Lenart in okolice. Storitev priporočamo predvsem, kadar si posameznik ne zmore več pripraviti kosila, če so najbližji na dopustu ali imajo dieto, ki je ne zmorejo pripraviti. Zainteresiranim nudimo zdravo, starostniku primerno prehrano in možnost dietne prehrane ter možnost naročila kosila tudi za obdobje krajše od enega meseca.

Zaposleni v domu se trudimo, da bi stanovalci svoje tretje življenjsko obdobje preživljali srečno in zadovoljno, kar dosegamo z ustrežljivostjo in strokovnostjo našega osebja ter s sodelovanjem s svojci in sodelovanjem z lokalno in strokovno javnostjo.

Prijetno doživite in blagoslovljene božične praznike ter zdravja polno novo leto 2010. In sreče toliko, da bi jo lahko delili še z drugimi.

200-LETNICA ROJSTVA IN 130-LETNICA SMRTI

Dr. Lovro Vogrin (1809 - 1869)

Bil je sodno priznan narodni buditelj, kar je edinstven primer v slovenski zgodovini.

Lovro Vogrin se je rodil 6. avgusta 1809 v Spodnji Senarski št. 6 blizu Sv. Trojice v Slovenskih goricah kot četrti in predzadnji kmečki otrok očetu Jakobu in materi Ani, rojeni Švarc. Rojstna hiša je stala približno tam, kjer je danes garaža na kmetiji z naslovom Spodnja Senarska št. 8. V večini njegovih življenjepisov je kot kraj rojstva napačno zapisana Zgornja Senarska.

Osnovno šolo je obiskoval pri Sv. Trojici. V Mariboru je kot prav dober dijak opravil šestletno gimnazijo in jeseni leta 1829 odšel v Gradec, kjer je odlično zaključil dvoletni licej. Po treh letih je tudi izvrstno končal teološko fakulteto. Med študijem se je družil s poznavalcem semitskih in slovanskih jezikov Janezom Klajžarjem, pesnikom Stankom Vrazom, pesnikom in bogoslovcem Jakobom Košarjem, učeni Miklošičem, dr. Stefanom Kočvarjem, Jurjem Matjašičem, Antonom Murkom, Jožefom Murščem in rojakom Jurijem (Oroslovom) Cafom. Bili so »prava dika tedanje vse-

učiliščne mladeži, pa tudi prvi sejanci narodnega mišljenja in čutenja na Štajerskem«, je zapisal Davorin Trstenjak.

Najprej je Lovro Vogrin kaplanoval v Mariboru (1835-1838), nato se je vrnil v Gradec za študijskega prefekta in podravnatelja semenišča (1838-1843), kjer je bil slovenskim študentom to, kar prej Slomšek celovškimi. Ko je postal doktor teologije (1842), je tudi tri semestre predaval dogmatično teologijo na graški teološki fakulteti.

Ker ni dobil stalne profesure, se je vrnil v dušno pastirstvo (1843-1961). Najprej je bil vikar na Ptuj, 1845 pa je postal malonedeljski župnik, po smrti njegovega vzornika in prijatelja Antona Krempla. Radgonačan Anton Krempel je znan kot narodni buditelj in pisec prve zgodovinske knjige na Slovenskem (*Dogodivšine štajerske zemlje*). Zgodovinar Jan Šedivy je odkril, da je avstroogrsko sodišče dr. Lovra Vogrina priznalo za slovenskega narodnega buditelja, kar je edinstven primer v slovenski zgodovini. Anton Krempel si je namreč hotel z oporoko zagotoviti, da po smrti njegovo narodnobuditeljsko delo v njegovi župniji ne bi usahnilo. Vinograd in dva travnika je zapustil svojemu nasledniku s pogojem, da je ta slovenski »domorodec«, kar je takrat pomenilo narodnega buditelja. Sodnik, ki je izvrševal oporoko, je ugotovil, da Vogrin ustreza Kremplovi poslednji želji. S sodno listino mu je izročil vinograd in travnika, kar potrjuje, da je bil dr. Lovro Vogrin sodno spoznan za slovenskega domoljuba in narodnega buditelja. V Mali Nedelji je ostal osem let. Kmalu po prihodu je začel upravljati tudi ljutomersko dekanijo in postal šolski nadzornik, ki se je boril zoper nemškutarstvo v ljudskih šolah. Leta 1853 je bil prestavljen k Sv. Juriju ob Ščavnici. Naslednje leto je postal dekan in kmalu tudi okrožni dekan za ptujsko, završko in velikonedeljsko dekanijo. Leta 1857 so gaimenovali za škofjskega komisarja cerkvenega in zakonskega sodišča, ki je bilo prestavljeno k Sv. Juriju ob Ščavnici.

Lavantinski škof A. M. Slomšek je dr. Lovra Vogrina že leta 1859 imenoval za konzisto-

rialnega (posvetovalnega) svetnika, leta 1861 za kanonika in profesorja pastirne (pastoralne teologije) in katehizistike. Oboje je predaval v slovensčini na bogoslovnem učilišču v Mariboru. Postal je tudi lavantinski oziroma deželni šolski nadzornik v Mariboru in leta 1867 stolni prošt ter 1868 predavatelj bogoslovnega učilišča. Nenadoma je umrl 11. decembra 1869, ko je nadomeščal škofa Stepišnika, ki je bil od 28. novembra na 1. cerkvenem zboru v Rimu.

Dr. Lovro Vogrin je zapisal v župnijsko kroniko v Mali Nedelji, da je postal duhovnik zaradi ljubezni do ljudstva; ob svojem duhovniškem delu je bil tudi vzoren uradnik in napreden gospodar nažupnijah.

Domoljubno in narodnobuditeljsko delo

Lovro Vogrin se je verjetno že pri Sv. Trojici, predvsem pri duhovniku Francu Murku, srečal s slovenskimi knjigami, ki so jih pisali Anton Krempel, Caf, Matjašič, Štefan Modričnik, Leopold Volkmer in drugi. V Mariboru, ko je obiskoval gimnazijo, je stanoval skupaj s poznejšim pesnikom J. Hašnikom. Njegovi znanci in prijatelji, nekdanji dijaki (Miklošič, Vraz, Caf, Matjašič, Murko, Muršec idr.), so kasneje prispevali zajeten delež k razvoju slovenskega jezikoslovja in literature. Na liceju se je učil slovensčino pri Kolomanu Kvasu, ki pa poučevanja slovensčine ni najbolje obvladal. Med Vogrinovim študijem v Gradcu so v Ljubljani pastoralno teologijo predavali že v slovenskem jeziku, v Celovcu v latinščini zaradi študentov dveh narodnosti, v Gradcu pa zagotovo v nemščini. A.M. Slomšek je krške in lavantinske študente bogoslovja takrat učil slovensčino. V Gradcu ni poznan nihče, ki bi v času Vogrinovega študija skrbel za slovenske študente v bogoslovju. Lovro Vogrin je takoj, ko se je vrnil v Gradec, začel semenišču skrbeti za slovenske študente. Med njimi je bil tudi Davorin Trstenjak, ki je zapisal: »Slovenskim bogoslovcem je bil nepristranski zaščitnik in je gojil v njih ne samo ljubezen do prihodnjega poklica, marveč tudi ljubezen do maternega jezika. Skrbel je, da so bogoslovci vadili govorništvo v maternem jeziku, kupovali slovenske časnike in knjige in jih izposojeval bogoslovcem.«

Burno revolucionarno leto 1848 je dr. Lovro Vogrin preživel pri Mali Nedelji. Dopisoval si je z dr. Jožefom Murščem, ki je bil takrat tajnik prvega slovenskega političnega društva »Slovenija« v Gradcu in pomemben organizator podpisovanja peticij o Zedinjeni Sloveniji v Slovenskih goricah. Dr. Lovro Vogrin je poskrbel, da njegovi farani niso volili za »Frankfurtski parlament« in skrbel je za

podpisovanje peticije v Mali Nedelji. Bil je tudi eden redkih župnikov, ki se je upal podpisati na peticijo. Podpisovanje peticij so organizirali predvsem slovenski župani (»rihtarji«) in kaplani, ki so peticije morali tudi potrditi oz. overiti, saj je bilo večina podpisovalcev nepismenih in so ob svojem imenu narisali samo križ. Od 510 hranjenih peticij v Sloveniji (vseh evidentiranih podpisov je okrog 6500) jih je iz 12 iz Slovenskih goric oz. iz krajev med Muro in Dravo (Maribor, Sv. Lenart (2x), Hrastovec, Sv. Andraž, Sv. Lovrenc, Muretinci, Sv. Jurij ob Ščavnici (2x), Mala Nedelja, Sv. Tomaž, Sv. Urban, Minoritsko posestvo Ptuj in Ormož). Podpisovanje je zajelo vse prebivalce Slovenskih goric, razen Apač z okolice. Več kot 2500 podpisov imamo dokumentiranih iz Slovenskih goric. Podatki so približni, saj je na primer kaplan pri Sv. Urbanu (Desternik) Jernej Cinger napisal na vrhu peticijske pole, da je bilo za Zedinjeno Slovenijo vseh 3.300 faranov. Podatki so iz knjige dr. Staneta Grande: Prva odločitve Slovencev za Slovenijo, Ljubljana, 1999.

Še manj znano kot podpisovanje peticij za Zedinjeno Slovenijo pa je istočasno podpisovanje peticij med duhovniki za odcepitev štajerskih Slovencev od Sekovske škofije s sedežem v Gradcu in pripojitev k Lavantinski škofiji z novim sedežem v Mariboru od 1859 leta naprej. Nasprotoval je samo dekan Peter Dajko, ki je bil užaljen, ker so v šolah prepovedali uporabljati njegovo slovnico. Lovro Vogrin je zapisal v pismu Muršču, da je do prenosa škofjskega sedeža v Maribor prišlo »po prizadevanju verlih domorodcev in slavnega lavantinskega škofa Slomška ter solnograškega pervaka: primasa Maksimilijana Tarnocija«. Temu pravi »neskončno važna reč«. Zelo pa se huduje nad nekaterimi graškimi kanoniki, ki so bili pravi sovražniki Slovencev. V kroniki je še omenil, da so duhovniki zbirali denar za nove škofjske ustanove, ker vlada ni hotela dati »niti krajcarja«.

Dr. Lovro Vogrin je še znan kot prvi pisec visokošolskega učbenika v slovensčini v Mariboru z naslovom »Pastirna«. Ohranila sta dva litografirana rokopisa teh skript in ponatisnjen izvod, ki si ga lahko izposodite v Teološki knjižnici v Mariboru. Ker je bil dober pridigar in govornik, so njegova poglavja o učenju govorništva v tem učbeniku še danes uporabna.

Najpopolnejši opis dela in življenja dr. Lovra Vogrina je napisal dr. Vinko Škafar v članku: Lovro Vogrin in njegova »Pastirna«, objavljenem v zborniku 130 let visokega šolstva v Mariboru, Mohorjeva družba, Maribor - Celje, 1991.

Mihela Ferlinc

Diši po domačem ... božični sadni kruh

Sestavine:

20 dkg suhih marelic
20 dkg suhih sliv
20 dkg suhih fig
20 dkg rozin
20 dkg datljev
20 dkg mletih orehov

Priprava kvašenega testa:

Kvas (sobne temperature) raztopimo v malo mlačnem mleku, kateremu smo primešali 1 žličko sladkorja. Po površini posujemo 1 žličko tople moke, pokrijemo in pustimo na toplem, da kvasec vzhaja. V skledo damo toplo moko; v sredini naredimo jamico, v katero vlijemo vzhajano kvasec. Ob mešanju z električnim mešalnikom dodamo preostalo mlačno mleko, rumejnaka, sladkor, sol in nazadnje raztopljeno, a ne vročo margarino. Pazimo, da masčoba in sol ne prideta v direkten stik s kvascem (zato te sestavine dodamo k masi bolj proti koncu mešanja). Nazadnje testo dobro pre-

Sestavine za namakanje suhega sadja:

1 dl ruma
sok 2 pomaranč
naribana lupina 1 limone
1 vanilin sladkor
10 dkg sladkorja
pol čajne žličke cimeta
pol čajne žličke mletih nageljnovih žbic
pol čajne žličke metlega janeža

gnetemo z roko. Nastati mora mehko, voljno testo, ki se ne oprjemlje rok, kar uravnavamo s količino dodane moke oz. mleka - glede na vrsto moke, ki jo uporabimo, je lahko potrebno več ali pa manj moke. Dobljeno testo pustimo pokrito na toplem, da vzhaja na dvojno velikost (cca. 1 uro). Nato z roko vmešamo namočeno suho sadje, ki ne sme biti hladno. Oblikujemo v štrucu in prestavimo v pekač ter pokrito pustimo, da vzhaja 2 uri. Tik preden damo v pečico, po površini namažemo z raztopljeno margarino ali pa s stepenim jajcem. Nato pečemo prvih 20 minut v predhodno ogreti pečici na 170 °C, potem

Testo:

50 dkg moke
4 dkg kvasa
10 dkg sladkorja
60 g margarine
2 rumenjaka
2,5 dl mleka (v primeru bele moke) oz. 3,5 dl mleka (v primeru moke za domači kruh - mešanica ržene in bele moke)
pol žlice soli

pokrijemo z alu folijo, nakar temperaturo nekoliko znižamo in pečemo še cca 20 minut.

lahko pa testu, preden mu vgnemo sadje, odzamemo 1/3 testa; sadje vgnemo v 2/3 testa, oblikujemo štrucu, ki jo zavijemo v razvaljano preostalo tretjino testa. Prestavimo v model, po površini namažemo z jajcem ali masčobo in spečemo.

Še ena možnost: vzhajano testo tanko razvaljamo - tanjše kot za potico; nanj položimo namočeno suho sadje in ga tesno zavijemo ter spečemo.

Kruh dobi sijočo skorjo, če ga še vročega premažemo s sladkorno raztopino: v 4 žličah vode raztopimo 2 žlici sladkorja, pustimo, da prevre, ohladimo in uporabimo za premaz.

Pečen sadni kruh ohladimo in hladnega zavijemo v alu folijo ter ga pustimo nekaj dni počivati. Zanj je značilno, da postaja iz dneva v dan boljši. Na hladnem lahko počaka tudi do deset dni.

Dober tek!

Nov cikel »Istra« Konrada Krajncina in 18. leto galerije

Galerija Konrada Krajncina od 11. decembra ponovno vabi k ogledu razstave. Tokrat se v svojem razstavišču ponovno predstavlja umetnik Krajnc sam. Cikel Istra, ki bogati njegov ustvarjalni opus morskih brežin in valovja, nam ponuja v glavnem nova dela, nastala pod žgočim soncem ali v skrivnostnih pričakovanih teme na obali. Krajnc je ob otvoritvi razstave v njemu lastnem iskričnem nagovoru poudaril, da barve žarijo in žejejo takrat, ko je tudi njega ob slikanju grelo ali žgalo sonce. Še vedno, takšen bo slej ko prej tudi ostal, ustvarja na kraju samem, iz oči v oči z objektom njegove pozornosti; ateljsko ustvarjanje mu ostaja tuje. Razstavo in zdravico je obiskovalcem namenil namesto praznične čestitke.

Otvoritvena slovesnost je bila ob kulturnem tudi tokrat polnokrven družabni dogodek. Umetniško težo sta mu ob razstavljenih delih dala mladi kitarist Jurij Mori in tenkočutna povezovalka Darinka Čobec. Lenarški župan mag. Janez Kramberger je poudaril pomen Krajncovega dela in galerije in se razveselil toplih vezi med umetnikom, njegovimi slikami in obiskovalci.

Oktober 2007 je bila v Galeriji Konrada Krajncina otvoritev retrospektivne razstave ob 40-letnici Krajncovega likovnega ustvarjanja in 15-letnici delovanja galerije. Z letošnjo decembrsko razstavo stopa galerija v leta polnoletnosti, torej zrele zagnanosti in zlahtnosti ponudbe. Dela iz cikla Istra bodo na ogled do konca januarja 2010.

Foto Tone

Otvoritvena slovesnost je bila ob kulturnem tudi tokrat polnokrven družabni dogodek

Edvard Pukšič

Vabimo vas

Prireditve do konca decembra in v januarju 2010

KRAJ	KDO?	KAJ?	KDAJ?	KJE?
LENART	Knjižnica Lenart	Razstava Tisoč lotosov	do konca decembra	Knjižnica Lenart
LENART	Knjižnica Lenart	Otroške delavnice, pravljicne ure, e-knjižnica	ob sredah ob 16. uri	Knjižnica Lenart
LENART	KD Babičina skrinja, Klub likovnikov Lenart	Mucina likovna ustvarjalnica	vsako soboto v decembru	Dom kulture Lenart
SVETA ANA	Osnovna šola Sveta Ana	Božično-novoletni koncert	23. 12. 2009	KTC Sveta Ana
CERKVENJAK	DMNR Peščeni Vrh - Cerkevjak	Baklada - pohod z baklami k polnočnici	24. 12. 2009	Peščeni Vrh - Cerkevjak
CERKVENJAK	DMNR Peščeni Vrh - Cerkevjak	Ogled jasic in novoletne jelke	24. 12. 2009	Peščeni Vrh - Cerkevjak
CERKVENJAK	Župnija Sv. Antona Cerkevjak	Božični koncert skupine Crescendo	26. 12. 2009 ob 10. uri	Cerkev Sv. Antona - Cerkevjak
VOLIČINA	Kvintet Završki fantje	Koncert Završkih fantov	26. 12. 2009 ob 19. uri	Kulturni dom Voličina
LENART	Pevke PGD Osek	Koncert	26. 12. 2009	Dom starejših občanov
SVETA TROJICA	Pevke PGD Osek	Koncert	26. 12. 2009	Društvo upokojen. Sv. Trojica
LENART	KUD MoPZ "Obrtnik" Lenart	Koncert	26. 12. 2009 ob 10. uri	Župnijska cerkev Sv. Lenarta
CERKVENJAK	KD Cerkevjak	Koncert pevskih zborov	27. 12. 2009 ob 17. uri	Kulturni dom Cerkevjak
CERKVENJAK	Kulturno društvo Cerkevjak	Srečanje pevskih zborov	27. 12. 2009 ob 17. uri	Dom kulture Cerkevjak
LENART	Občina Lenart	Ognjemet, zabava ans. Mladi muzikanti	31. 12. 2009 od 22. ure	Trg osvoboditve Lenart
CERKVENJAK	Občina Cerkevjak v sodelovanju z društvi	Ansambel Mladi kostruni	31. 12. 2009 od 22,30 ure	Pred občinsko stavbo
CERKVENJAK	DMNR Peščeni Vrh - Cerkevjak	Turnir v metanju pikada	2. 1. 2010	Peščeni Vrh - Cerkevjak
CERKVENJAK	KUD MoPZ "Obrtnik" Lenart	Koncert	3. 1. 2010 ob 10. uri	Župnijska cerkev Sv. Lovrenca
SVETA ANA	JSKD Lenart in Občina Sv. Ana ter Danijel Ferlinc	Razstava izbranih del Ex-Tempora	10. 1. 2010 ob 11. uri	Občinska avla na Sv. Ani
LENART	JSKD Lenart in KTD Selce	Revija pevcev in godcev ljudskih pesmi	15. 1. 2010 ob 19. uri	Kulturni dom Selce
CERKVENJAK	KD Cerkevjak	Filmski večer - zimski kino	25. 1. 2010	Kulturni dom Cerkevjak
CERKVENJAK	Športno društvo Cerkevjak	Turnir v namiznem tenisu za pokal ŠD	25. 1. 2010	Telovadnica OŠ
LENART	JSKD Lenart in Twirling plesni in mažoretini klub Lenart	Plesne meglice 2010	28. 1. 2010 popoldne	Športna dvorana Lenart
LENART	Twirling plesni in mažoretini klub Lenart & Mažoretina in twirling zveza Slovenije	Predtekmovanje za 10. državno prvenstvo	30. 1. 2010	Športna dvorana Lenart
LENART		Tota naša mačka	januar 2010	Šole v Lenartu
SVETA ANA	Kulturno društvo Sveta Ana	Premiera: Kako smo ljubili tovariša Tita?	januar 2010	KTC Sveta Ana
LENART	Konrad Krajnc	Razstava cikla Istra	do konca januarja 2010	Galerija Konrada Krajncina

Filharmoniki navdušili

V okviru občinskega praznika občine Lenart, je v farni cerkvi svetega Lenarta potekal koncert članov Dunajskih filharmonikov. Prenatrpana cerkev je bila dokaz, da je koncert resnično težko pričakovano, saj so ljubitelji tovrstne klasične glasbe prispeli domala z vseh koncev Slovenije.

Nežen začetek s Haydnom in nato sprehod skozi Mozartata Haydna in nadaljevanje zasanjanih ritmov Hoffmeistera ter zaključek koncerta z Mozartom je tudi vsakega glasbenega nergača in kritika pustil popolnoma brez besed, otopelega od sladkosti glasbe, ki se je pretakala po obrazih navzočih poslušalcev, ki so bili, presenetljivo, predstavniki tako mladih, obetavnih glasbenikov, do starejših, predvidoma bolj iz-

kušenih poslušalcev in glasboljubcev. Filharmoniki, vsak zase z zelo visokim nivojem interpretiranja klasikov in popolni predanosti glasbenemu perfekcionizmu, so skupaj tvorili takšno harmonijo, ki je večjih tudi glasbeniki večjih založb in s podobnim znanjem ne uspejo ustvariti. Tukaj se izkaže glasbena tankočutnost, zaigrana z violino, violo, violončelom, kontrabassom, flavto, oboo, klarinetom, rogom ter fagotom.

Koncert, ki mu v celem glasbenem slovenskem prostoruže dolgo ni bilo para, kaj šele na tem štajerskem koncu, je požel, upravičeno, kajpak, prav vse pohvale. Tudi s strani nastopajočih.

Suzana Rejak Breznik

Foto Tone

Dunajski filharmoniki

Decembrska kulturna bera je bila zelo bogata in raznolika. Organizatorji so pripravili številne prireditve. Bilo jih je toliko, da jih v prostoru, ki ga imamo na voljo, in zaradi napovednika tistih, ki prihajajo, nismo mogli objaviti. V prihodnjih številkah Ovtarjevih novic bomo zelo radi objavljali vaša povabila in informacije o dogodkih.

Sporočite nam na naš e-naslov:

ovtarjeve.novice@gmail.com

Šport ima v naših krajih bogato tradicijo

Ob številnih uspehih, ki so jih na raznih tekmovanjih dosegli številni klubi, se lahko pohvalimo tudi s tem, da je bilo Sokolsko društvo v Lenartu, eno izmed prvih slovenskih športnih društev v delu Slovenije, ki je bil v tem času še vedno pod močnim vplivom germanizacije, ustanovljeno leta 1908.

Na območju Upravne enote Lenart je veliko število športnih društev in klubov. Vseh se v vsaki številki ne bomo mogli dotakniti, zato bomo skušali izbrati najbolj aktualne in tiste, ki pritegnejo največ občinstva. Tokrat namenjamo prostor predvsem športom z žogo, na čelu z nogometom seveda, saj je nogometna evforija nedavno zajela vso Slovenijo.

Besedilo in foto: Dejan Kramberger

Nogomet

Na območju Upravne enote Lenart so registrirani trije aktivni nogometni klubi, in sicer: NK Lenart, NK Jurovski Dol in NK Cerkevjak. Članski moštvi prvih dveh tekmuje v 1. medobčinski ligi Maribor, medtem ko slednji trenutno ne tekmujejo v članski konkurenci. Po dobri polovici odigranega prvenstva pogled na lestvico kaže, da so s trenutnim stanjem lahko bolj zadovoljni v Jurovskem Dolu, saj njihova ekipa s 25 točkami (8 zmag, 1 remi in 5 porazov) zaseda trenutno 5. mesto. Kljub visokim pričakovanjem pred začetkom prvenstva in želji po uvrstitvi v višjo ligo pa NK Lenart z 19 točkami (6 zmag, 1 remi in 7 porazov) zaseda šele 8. mesto.

Futsal (mali nogomet)

Voličina velja za zibelko malega nogometa. Sredi petdesetih let prejšnjega stoletja je namreč začel delovati klub pod imenom KMN Slovenske gorice, ki je bil eden prvih klubov malega nogometa v Sloveniji, zato se večkrat pohvalijo z besedami, da se je mali nogomet začel igrati prav v Voličini. Številne uspehe in lovorike, ki jih je ta klub osvojil skozi dolga leta, so začeli spremljati tudi uspehi drugih klubov. Še posebej gre pri tem izpostaviti kluba, ki sta iz našega območja doslej edina igrala v 1. slovenski ligi: KMN Mizarstvo Širovnik in KMN Benedikt.

V lenarški Upravni enoti ni nobene druge dejavnosti, ki bi imela registriranih več društev oz. klubov, kot je društev malega nogometa v našem okolju. V 2. slovenski futsal ligi - vzhod trenutno igrajo kar štirje klubi (polovica klubov celotne lige) iz osrčja Slovenskih goric, torej dokaz več, da je mali nogomet tukaj res doma. Izmed vseh domačih klubov na lestvici trenutno najbolje kaže Benedikt (lanskoletni prvligaški klub), ki zaseda 3. mesto, medtem ko KMN Zavrh Masind, Cerkevjak Gostišče pri Antonu in KMN Slovenske gorice zasedajo mesta od 6 do 8. Rep razpredelnice torej zaključuje klub, ki poleg kluba FC Tomaž velja za najbolj konstanten klub v tem tekmovanju, saj v njem sodeluje od same ustanovitve 2. slovenske lige. Kot je

za naš časopis povedal njihov predsednik Bojan Stergar, pa se s samo uvrstitvijo na lestvici trenutno ne bremenijo preveč, saj si zaradi dobrega dela z mladimi in po vzpostavitvi šole malega nogometa obetajo boljših rezultatov v prihodnosti.

Podobno kot v 2. SFL je tudi v 3. SFL kar nekaj domačih, slovenskogoriških futsal klubov. Izmed peterice klubov najboljše kaže Sveti Ani, ki zaseda peto mesto, tik pred Petelinom iz Benedikta in klubom iz Selc.

Pot do 3. in 2. SFL je seveda precej dolga. Klubi se morajo namreč najprej dokazati na lokalni ravni v t.i. medobčinski ligi Lenart, ki jo že vrsto let vodi Aleksander Mencigar. Po jesenskem delu prvenstva sezone 2009/2010 je prepričljivo na vrhu A - lige in s tem najbližje uvrstitvi v 3. SFL ekipa ŠD Zavrh. Na vrhu B - lige pa kraljuje KMN Sv. Trojica, ki je tako na najboljši poti, da se uvrsti v A - ligo.

Poleg nogometa ima v Lenartu velik pomen tudi **moška košarka**, ki je še posebej ambiciozno in le z enim ciljem - uvrstitev v 2. slovensko ligo, pričela letošnjo sezono. Prav zaradi tega je predsednik KK Nona Lenart, Smiljan Fekonja, pred letošnjo sezono še posebej trdo poprijel za delo in v klub pripeljal še dva preizkušena igralca z izkušnjami iz prve slovenske lige. To sta Tomaž Oček in Robert Karlo, slednji je hkrati trener in igralec. Žal pa po sedmih odigranih krogih našim košarkarjem po treh porazih ne kaže najbolje, s čimer se jim zelena uvrstitev v 2. ligo počasi izmika.

Ko v Slovenskih goricah govorimo o **odbojki**, seveda ne moremo mimo OK Benedikt, ki je v zadnjih letih sodil tik pod sam slovenski vrh ženske odbojke. V zadnji sezoni so odbojkašice Benedikta sicer padle v 2. slovensko ligo, kar pa še ni pomenilo razpada kluba, kar se sicer v slovenskem prostoru prevečkrat rado pripeti. OK Benedikt je po lanski sezoni sicer zapustila večina igralke, tako da so priložnost v klubu dobile domače igralke, ki so se v preteklosti kalile v mladinskih selekcijah domačega kluba ali pa so svoje izkušnje nabirale kot posojene igralke v okoliške klube. Mladim domačinkam se je pred letošnjo sezono kot okrepitev pridružila tudi komaj 18-letna Milena Vušković iz Srbije, od koder prihaja tudi njihov glavni trener Slobodan Nikolić. Tadeja Damiš, igralca OK Benedikt, nam je povedala, da se v klubu zavedajo svoje mladosti, zaradi česar je njihov glavni cilj za to sezono obstanek v 2. ligi. Igralke OK Benedikt po treh zmagah in šestih porazih trenutno zasedajo 9. mesto v drugoligaški konkurenci. Kot same pravijo, je njihova največja želja igrati pred polnimi domačimi tribunami.

Lestvica 1. medobčinske lige Nogometne zveze Maribor

Poz.	ekipa	tekme	zmage	neodločeno	porazi	goli	točke
1	Marles hiše	14	10	2	2	33:14	32
2	Železničar MB	14	9	3	2	45:8	30
3	S. Rojko Dobrovec	14	9	1	4	31:15	28
4	Radlje	14	9	1	4	33:23	28
5	Jurovski Dol	14	8	1	5	39:20	25
6	Vratko Dogoše	14	6	3	5	29:31	21
7	Starše	14	6	2	6	28:25	20
8	Lenart	14	6	1	7	22:36	19
9	AJM Kungota	14	5	2	7	24:31	17
10	Duplek	14	5	1	8	28:33	16
11	Pobrezje Gradis	14	4	3	7	13:21	15
12	Gost. Lobnik Slivnica	14	4	2	8	23:30	14
13	ZU-VIL Brunšvik	14	3	1	10	16:48	10
14	Marjeta	14	2	1	11	17:46	7

Lestvica 2. slovenske futsal lige - vzhod

Poz.	ekipa	tekme	zmage	neodločeno	porazi	goli	točke
1	KMN Nazarje Glin	9	7	2	0	55:31	23
2	FSK Kebelj	9	4	4	1	39:18	16
3	KMN Benedikt	9	5	0	4	44:46	15
4	KMN Tomaž	9	4	1	4	38:38	13
5	FC Maribor Branik	9	4	1	4	35:39	13
6	KMN Zavrh Masind	9	2	3	4	34:42	9
7	Cerkvenjak Gostišče Anton	9	1	4	4	23:38	7
8	KMN Sloven. gorice	9	0	3	6	40:56	3

Lestvica 3. slovenske futsal lige - Maribor

Poz.	ekipa	tekme	zmage	neodločeno	porazi	goli	točke
1	Slemen	9	8	0	1	68:20	24
2	Duplek	9	8	0	1	66:33	24
3	Bakara Fas.	9	6	2	1	44:12	20
4	Napihnjenci	9	6	0	3	42:40	18
5	Šveta Ana	9	5	2	2	44:37	17
6	Petelin	10	5	1	4	51:35	16
7	Selce	9	5	0	4	54:31	15
8	Korena	10	4	1	5	57:53	13
9	Lovrenc	10	3	0	7	32:58	9
10	Cerkvenjak	9	3	0	6	39:67	9
11	Miklavž	9	2	1	6	35:48	7
12	Zgornja Ščavnica	9	1	1	7	26:59	4
13	Herič Sv. D.	9	0	0	9	18:83	0

Lestvica 2. državne odbojarske lige - ženske

Poz.	ekipa	točke	tekme zmage	porazi	seti zmage	izgubljeni
1	Prevalje	22	8	1	26	12
2	Formis Bell	22	7	2	23	8
3	ŽOK Partizan Šk. Loka	20	6	3	23	10
4	Nova KBM Branik II	16	6	3	19	13
5	Kostak-Elmont	16	6	3	15	15
6	MZG Grosuplje	14	5	4	17	16
7	ŽOK Kema Puconci	13	4	5	18	18
8	Comet Zreče	10	4	5	15	20
9	Benedikt	9	3	6	11	20
10	ŽOK Kočevje	8	3	6	11	23
11	Lakolit Ankaran	7	2	7	12	23
12	Kajuh Šoštanj	5	0	9	11	27

Lestvica 3. slovenske košarkarske lige - vzhod - moški

Poz.	ekipa	št. tekem	zmage	porazi	dane: prejete točke	razlika	št. točk
1	Ruše	8	7	1	613:534	79	15
2	Nazarje	7	6	1	573:449	124	13
3	Savinja	7	5	2	590:521	69	12
4	NONA Lenart	7	4	3	571:492	79	11
5	ŠRK Koši Šentjur	7	4	3	481:485	-4	11
6	Konjice-Zreče	7	3	4	426:469	-43	10
7	Miklavž	7	2	5	424:499	-75	9
8	PrimaFoto Sl. Gradec	7	1	6	467:518	-51	8
9	Koroška	7	0	7	440:618	-178	7

Odbojarski klub Benedikt

»Ti, človek, ti si vrednota!«

Prihod Boga – na Tistega, ki prihaja sem, pa ni vsiljiv, ne ruši, ampak življenje obogati. V adventnem času se zavedamo, da bi to prepoznali kot nekaj, kar razsvetljuje človeka, zato te luči in bogata simbolika okoli tega, samo barve in pisane, razkošne podobe zamegljijo vsebino. To ni samo zaradi reklam, ampak gre za sporočilo – kaj pa mene razsvetluje v globini mojega srca, v odnosih do sočloveka, svojih domačih? Tu se oblikuje pričakovanje božiča in pride tisti dogodek, ki ga je vredno praznovati in ga izluščiti v sočloveku. Božič opozarja, da se je Kristus rodil v naši sredini. Samo lepe stvari nagovarjajo človeka v svoji globini, saj je Bog prišel med nas kot Rešitelj, kot Odrješnik – ne kot bajeslovno bitje – prišel je kot nekdo, ki je sredi med nami kot navdih za nove odnose, za novo življenje, za globlitev našega duhovnega prepričanja.

Želim si, da bi bralci časopisa zmogli prisluhniti tudi globlji vsebini, ki nam hoče odkrivati identiteto Slovenskih goric tod okoli. Da bi prepoznali te vrednote, katere so nam dane, in istočasno priložnost, kaj naj storimo, da bo ta naš življenjski bogat po bližini nečesa dobrega, plemenitega. Kristusov prihod nas bogati. In prenesti to v vsakdanje življenje, pomeni čutiti vrednoto, spoštovati se in iskati načine sobivanja.

Novo leto, ki je pred nami, novi čas za tiste življenjske korake in tisto prizadevanje, ki prinaša v ta svet vrednoto bivanja, življenja, smisel življenja – to potrebujemo!

V teh časih bi morali čutiti, da človek v tej svoji plemenitosti, tej svoji vztrajnosti mnogo več zmore – tudi težavni napor, ki ga zahteva novi napredek. Vsem bralcem želim resnično lepe, miru polne božične praznike in srečno – polno veselja in upanja novo leto, ki je pred nami!

Dekan Martin Bezgovšek

HUMORESKA

Piše: Tomaž Kšela

Silvestrovanje pri zlati babici

»Peter, kje pa boš letos silvestroval z družino?« je šivilja Marica pred dnevi pri malici povprašala rezkarja Petra.

»Letos bomo po mnogih letih zopet skupaj silvestrovali vsi družinski člani,« je odvrnil Peter. »Dogovorili smo se, da gremo čez božično-novoletne praznike k babici na podeželje.«

»Kako pa kaj živi babica?« je vljučno povprašala Marica.

»Čudovito. Ima svojo hišico, za katero ne plačuje najemnine. V kleti ima sadje iz svojega sadovnjaka in vino iz svojega malega vinograda ter vedno svežo zelenjavo s svoje njive. Poleg tega pa ima tudi svojo pokojnino, ki je trenutno nekoliko višja od moje plače,« je pojasnil Peter.

»Ne, ne, Peter, saj me ne zanima, kaj vse ima vaša babica,« je malce v zadregi dejala Marica. »Mislila sem te vprašati, kako se kaj drži?«

»Srečna in vesela je, kot že dolgo ne,« je dejal Peter.

»Kaj pa jo tako osrečuje?« je postal radoveden mizar Tone.

»Svetovna gospodarska kriza!« je dahnul Peter.

»Oprosti Peter, kdo je tu nor: ti ali jaz?« se je razburil Tone. »Praviš, da tvojo babico osrečuje svetovna gospodarska kriza?«

»Poslušaj Tone! Naša babica je bila zadnja leta doma na naši domačiji zelo osamljena. Letos pa bomo za božič in za novo leto prišli k njej vsi otroci s svojimi družinami. Celo moj brat iz Avstralije bo prišel s svojima sinovoma, ki ju bo babica tokrat videla prvič, čeprav sta stara že več kot dvajset let. Tudi sestra iz Nemčije pride z možem in hčerko. Še lani smo silvestrovali

vsak na svojem koncu sveta: eden na Havajih, drugi na Azurni obali, tretji v Grčiji in Turčiji. Letos pa se bomo vsi zbrali pri babici. Zdaj razumeš, zakaj je srečna, da je svet zajela svetovna gospodarska kriza?«

»To že, vendar tudi njo verjetno stiska ekonomska kriza?«

»Nikakor Tone. Sedaj ji gre še lepše, kot lani, saj so v Bruslju zaradi krize razveljavili direktivo, ki je prepovedovala prodajo krivih kumaric, prevelikih jabolk in hruški ter nepravilno oblikovane kolerabe in druge zelenjave. Sedaj babica skoraj vsi zelenjavo ne glede na njen izgled proda za suho zlato prekupčevalcem s tržnice.«

»Če babica vse svoje pridelke proda, pa boste bolj skromno silvestrovali,« je pikro pripomnila Marica.

»Ne, ne! Nam bo babica postregla še po evropskih standardih iz zlatih starih časov: ravne kumare in rdeč ter okrogel paradiznik iz njene kleti, endivijo z njene njive ter čudovito meso domačega prašička, da o ocvrtem doma, rejnem piščancu sploh ne govorim,« je vzkliknil Peter ter cmoknil z jezikom. »Po sladkokislo vince iz njenega sode pa bomo lahko hodili kar sami. Česa takega ne na Havajih in ne na Azurni obali ni mogoče dobiti za noben denar.«

»Hm, hm,« sta se za ušesom popraskala Tone in Marica.

»Morda pa bi tudi moja družina lahko šla čez praznike k babici, da revica ne bo tako osamljena,« je dejala Marica. »Seveda,« je s stisnjenimi zobmi pribil Tone. »Ravno kar sem se odločil, da bom tudi sam z družino preživel praznike pri naši babici na podeželju oziroma pri svoji – zlati tašči.«

UREDNIŠKI ODBOR OVTARJEVIH NOVIC Pošteno so poprijeli za delo

Člani uredniškega odbora Ovtarjevih novic so morali pošteno poprijeti za delo, da so pripravili prvo številko novega časopisa, ki je pred vami. Zato se je uredniški odbor moral sestati večkrat, četudi v nepopolni zasedbi. Na naši fotografiji so (z leve) Suzana Rejak Breznik, Janja Viher in

odgovorni urednik Edvard Pukšič.

Pregovor pravi, da je vsako stvar najtežje narediti prvič. Če ta pregovor drži, bo uredniškemu odboru Ovtarjevih novic poslej lažje.

Besedilo in foto: T. K.

Pester december

Ustvarjalci KD Benedikt

Otroci okrasili jelko pred občinsko stavbo v Lenartu

V teh predprazničnih dneh so učenci prvega, drugega in tretjega razreda OŠ Lenart pod vodstvom učiteljice Slavice Toplak okrasili v centru mesta Lenart deset božično-novoletnih dreves. Okrašena drevesca stojijo pred stavbo občine Lenart, Centra Slovenskih goric, kulturnim domom v Lenartu, pred stavbo Srednje glasbene šole in Knjižnico Lenart.

Besedilo in foto: ZŠ

*Kako hitro tečejo ta
naša leta!
Naj bo prihajajoče
zdravo,
polno dobrega
počutja,
čim bolj srečno,
uspešno in
veselo!*

**Naj bo takšno in še boljše,
leto 2010!**

*Jože Kraner,
župan občine Cerkljenjak*

*Novo leto je čas,
ko v odsevu misli
drsijo slike preteklega časa.
Pa se je treba samo obrniti
in pred nami se odpre
mavričen sijaj
prihodnosti.*

**Naj bo leto 2010
sijajno!**

*Milan Gumzar,
župan občine Benedikt
in poslanec*

*V božično-novoletnem času
obujamo prijetne spomine
in se z upanjem
zazremo
v prijaznejši jutri.*

*Naj Vam v tem času ogrejejo srca
pesem, smeh in prijetna druženja,
praznična melodija pa naj ostane
v njih za zmeraj!*

**Želim Vam blagoslovljene božične praznike,
v novem letu pa obilo zdravja, miru in radosti!**

*Mag. Janez Kramberger,
župan občine Lenart*

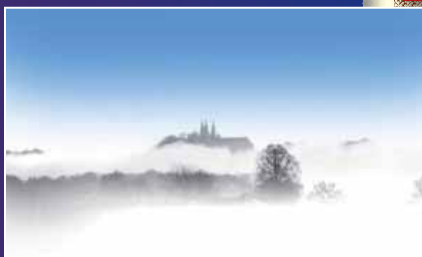
*Ti dnevi so za mnoge najlepší v letu! Z željami in darovi se
spomnimo svojih, prijateljev, znancev, vseh, ki jih imamo radi.
Spomnimo se tudi osamljenih, bolnih ali v stiski! Pa naj bo to
naš sosed, znanec ali samo občan. Za to niso potrebni darovi;
osrečimo jih lahko že s prijazno besedo, s stiskom roke ali
nasmehom. To zmore vsak od nas.*

In oboji bomo z lepšimi občutki pričakali praznične dni!

**V svojem imenu in v imenu občine Sveta Ana Vam želim
vesele in lepe božične in novoletne praznike ter vse
dobro v letu 2010!**

*Silvo Slaček,
župan občine Sveta Ana*

*»Vse, kar upate, naj se izpolni,
kar iščete, naj se odkrije,
kar si želite,
naj se uresniči ...
Vse, kar v srcu čutite,
naj se v praznični noči
v srečo,
ljubezen zlije!«*

**S to mislijo Vam želim
blagoslovljen božič
ter srečno in uspešno novo leto 2010!**

*Darko Fras,
državni svetnik in župan
občine Sveta Trojica v Slovenskih goricah.*

Leta minevajo kot zvezdni utrinek ...

*Komaj ga opazimo,
si zaželimo kaj lepega, že izgine v temi
večnosti.*

Sreča...

*Za nekoga so to materialne dobrine, za drugega rojstvo
otroka, za nekoga pa že kos kruha in požirek vode,
mirno prespana noč ... Znamo biti hvaležni za srečo,
da živimo tu in zdaj? Uživajmo v svoji sreči in
pomagajmo jo najti tudi drugim!*

**Vesel božič
ter srečno in uspešno leto 2010!**

*Peter Škrlec,
župan občine Sv. Jurij v Slov. goricah*

Projekt Ovtarjeve novice je sofinanciran iz ukrepa LEADER

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje